

FLACĂRA

Exclusivitate:

**Antraxul era
să decimeze
Securitatea**

**Români care
trăiesc în grotă**

Un alt fel de

IGP

**Ioan
Gyuri
Păscu**

**Copii
născuți
de spaima
pușcăriei**

SALA DE
LECTURĂ

10.895

VIP

**Ileana Lazariuc
Alexandra Mutu
Horia Brenciu**

**BOTEZATU
fuge în Tibet**

O bijuterie pe piața bancară românească

CARDUL DE CREDIT

Brilliant

BRILIANT vă asigură:

- **utilizare națională și internațională** la orice ATM și POS având sigla VISA
- **dobândă zero** pentru creditul utilizat și rambursat în cursul lunii curente
- **credit** diferențiat, în funcție de venituri și de capacitatea de rambursare, până la un nivel maxim de 3.000USD echivalent lei
- **carduri de credit suplimentare**, emise altor persoane fizice desemnate de titular pentru utilizarea în comun a limitei sale de creditare

Cardul de credit BRILIANT:

- este destinat persoanelor fizice rezidente;
- are asociat unul dintre cardurile de debit emise de Banc Post (ULTRA sau MILLENIUM), pe baza căruia puteți beneficia și de avantajele pachetului de servicii "Contul Total"

BANC POST
O bancă a tuturor

Informații: la orice sucursală Banc Post sau la telefon: (01) 336. 9884

INTRAROM

Intrarom S.A. Romanian Telecommunications and Electronics Industry
17, Fabrica de Glucoza Street, Sector 2, Code 72332, Bucharest.
Tel: (+40 1) 20 40 910 Fax: (+40 1) 20 40 902
<http://www.intrarom.com>; E-mail: office@intrarom.ro

Fondată în 1911 de Constantin Banu
 DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
 REDACTOR - ȘEF: REMUS ANDREI ION
 SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - Petruț Stoian
 SENIOR EDITOR - Liliana Petruș, Tudor Călin Zoroianu,
 Alexandru Mihăilă (Flacăra Focus)
 EDITORI - Ema Cătălin, Tatiana Dabija, Marian Marin,
 Carla Mihăilă, Toma Roman jr.
 SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
 SENIOR EDITOR FOTO - Octavian Tibăr
 FOTOREPORTER - Florin Ioniță
 ART DIRECTOR - Iulian Bogaciov
 TEHNOREDACTOR - Laura Tibăr
 COLABORATORI PERMANENȚI
 Nicolae Balotă, Grigore Constantinescu, Emil Hurezeanu,
 Radu Ionescu, Nicolae Manolescu, Ștefan Nicolae,
 H.R. Palapievici, Dan Pavel, Horia Pătrușcu,
 Bazil Ștefan, Alex. Ștefănescu
 CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE
 Gabriela Adam-Opajl (Austria),
 Alexandru Graur (Italia), Ion Niță (SUA)

Societate comercială înmatriculată la
 Oficiul Registrului Comerțului București
 sub nr. 40/5888/1991 din
 04.07.1991 Cod Fiscal R 1.582.276

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al
 Biroului Român de Audit al Tiraajelor - BRAT

Consiliul de Administrație:

PREȘEDINTE - director general: George Arion

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Păsărin

MEMBRI: Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Arion, Dorin Stana

DIRECTOR EXECUTIV: Beatrice Anca Arion

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bumb

CONTABIL ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE și MARKETING: Emil Dumitru

SECRETARIAT: Ileana Teșeleanu Tel: 224.36.88; 224.37.44

Fax: 224.37.13 Email: redactia@flacara21.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

Cont lei - 2511.1-789.1/ROL BCR, sector 1, București

Cont valută - 2511.1-789.3/USD BCR, sector 1, București

- 2511.1-789.2/DM BCR, sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra – România”

Președinte: George Arion

Director executiv: Manuela Ruxandra Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂSĂRIN

REBUS®

Redactor-șef: MIHAI ZGUBEĂ

REBUSACHE®

Redactor-șef: DANIEL POPA

Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu

Corectură: Ioan Grigoriuță

* Tehnoredactare computerizată: Doru Vinilă

Distribuție: (222.66.28; 222.67.38): Elizabeta Blagoci,

Marian Celcan, Cornel Macoveanu, Valeriu Radu

Publicitate: Daniela Brașov, Florin Toma

Cititorii din țară și din străinătate se pot abona

prin SC „Publicațiile Flacăra” S.A.,

Cititorii se pot abona și prin S.C. MT PRESS IMPEX S.R.L., București

Tel./Fax 01/627.66.65; 01/323.38.56

**Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus,
 Rebus, Almanah Rebus, Rebusache
 sunt mărci înregistrate
 ale SC Publicațiile Flacăra SA**

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții
 de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS – BUCUREȘTI

INTERVIU

Un alt fel de IGP

Ioan Gyuri Pascu pag 24

REPORTAJ

De 103 ani

în război cu timpul pag 30

INDISCRET

Botezatu fuge în Tibet

..... pag 50

DOCUMENT

Vaccin cu ANTRAX

..... pag 64

REPORTAJ

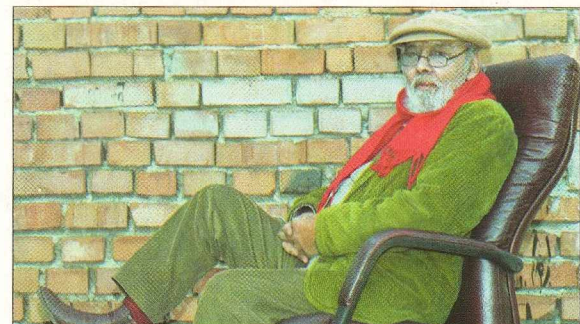
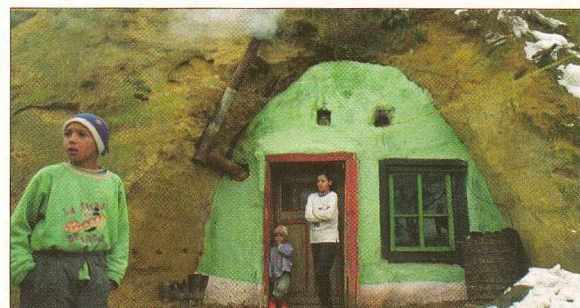
Repartiții în comuna primitivă

..... pag 68

ANIVERSARE

Johnny Răducanu Creatorul de fericire

..... pag 96

DOCUMENT

12 ani de Salvare Națională 8

REPORTAJ

Colindul bradului din plastic pag 20

Talciocul Unirii
1 Decembrie 2001 38

Asasinii de la Chițcani 42

Din dragoste, un medic a adoptat
16 copii infestați cu virusul HIV 46

DESTĂINUIRI

Ileana Lazariuc:
„Vreau să fiu o mamă tânără“ 54

REPORTAJ

Recviem pentru articolul 200 60

SPECTACOL POLITIC

..... pag 78

MAȘINA DE SCRIS

..... pag 82

FILM

Dansând cu noaptea pag 90

TEATRU

..... pag 92

ANCHETĂ CULTURALĂ

..... pag 94

INEDIT

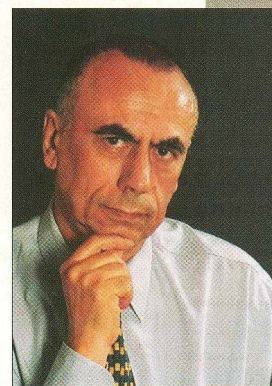
Daniel Berquiny și-a făcut un paradis al
animalelor pag 100

Foto coperta 1:
Octavian Tîbăr

Altceva

Printre cei care ne-au trimis mesaje de felicitare cu ocazia aniversării a 90 de ani de la apariția primului număr al revistei **Flacăra** s-a aflat și președintele României.

CONTRADICȚIA LUI ILIESCU

SALA DE
LECTURĂ

Mesajul pe care ni l-a adresat s-a citit în Sala mare a Ateneului Român în cadrul evenimentului *Flacăra în haine noi*. Multora dintre cei care l-au ascultat le-a provocat o justificată uimire. Ei s-au întrebat: cum de și-a călcat pe inimă Ion Iliescu și a făcut uitat modul aspru în care a fost deseori tratat de către *Flacăra*? Cum de n-a purtat ranchiună unei publicații care, tocmai pentru că nu e amestecată în jocuri politice, dorește să prezinte realitatea așa cum e, indiferent de cine se află la guvernare?

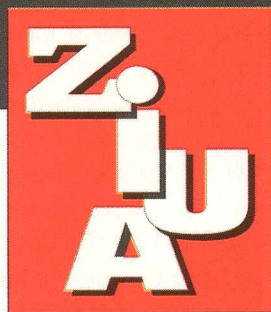
Răspunsul e simplu: Ion Iliescu e un politician deosebit de abil, cum altul n-avem în prezent. El știe când să atace și când să bată în retragere, când trebuie să fie binevoitor sau să lovească fără cruțare, când să se arate democrat sau să hotărască de unul singur. Felicitările pe care le-a adresat redacției *Flacăra* continuă suita de manifestări spectaculoase din ultimul său mandat: împăcarea cu M.S. Regele Mihai, orientarea fără echivoc spre NATO și Uniunea Europeană, dorința de a realiza reconcilierea națională etc. După cum au observat analiștii politici, el râvnește să facă uitată enigmatică poveste a teroriștilor, caută să șteargă din memoria noastră mineriadele, scandalul legat de afișele electorale și să intre în istorie cu un nume cât mai curat. Dar care e adevăratul Iliescu? Cel care mulțumea barbarilor însetați de sângele tinerilor din Piața Universității sau partizanul de azi al împăcării generale? Cel care îl fugărea pe Rege pe autostrada București-Pitești, sau cel care îi restituie acum proprietățile și îi acordă toate onorurile? Cel care părea indestructibil legat de Moscova sau cel care își proclamă acum încrederea în valorile occidentale? Cel care făcea cârdășie cu extremiștii sau cel care, în clipa de față, îi stigmatizează cu orice prilej?

De data aceasta, răspunsul nu mai este simplu. În orice caz, dacă în fruntea unei țări se află un conducător contradictoriu, țara e întocmai ca și acesta. România începutului de mileniu III e o țară frumoasă și încă bogată în care mulți trăiesc sub limita de jos a sărăciei; unii se îmbăie în vile luxoase, construite cu bani greu de justificat, iar alții mor de foame și de frig. Ea are eminențe în cultură, în știință, în management, în sport, dar și o mare masă tot mai ignorantă, mai agresivă și mai greu de controlat. Ea e populată de numeroși oameni curați la suflet, de o cuminenție fără margini, dar și de o haită de lichele învârtite peste noapte prin furt, corupție, matrapazlăcuri financiare și care se iluzionează că vremea lor va dura o veșnicie. Toate aceste contradicții și multe altele definesc profilul unei țări paradoxale. Numai dacă în fruntea sa va ajunge o personalitate capabilă de acțiuni care nu se bat cap în cap și cu o mare dragoste pentru neamul său – și nu însetată doar de putere – România ar putea să revină pe făgașul normalității. Până atunci, nu ne rămâne decât să urmărim ce alte surprize ne va mai oferi actualul președinte în efortul său de a lăsa posterității o imagine cât mai convenabilă. Un efort dramatic și care, din păcate pentru noi, se consumă mult prea târziu.

Sergiu Aron

<http://www.ziua.ro>

ASTA-I REALITATEA

Călătorie sprâncenată

Conform așteptărilor, Consiliul Miniștrilor de Interne și ai Justiției al Uniunii Europene a aprobat, la Bruxelles, ridicarea obligativității vizelor pentru românii care vor (și pot) să călătorească în spațiul Schengen. Urmare a acestei decizii, cetățenii plaiurilor mioritice sunt liberi, teoretic, să plece unde văd cu ochii. Practic, este un pic mai complicat.

Mai întâi, trebuie să ai bani de drumetii.

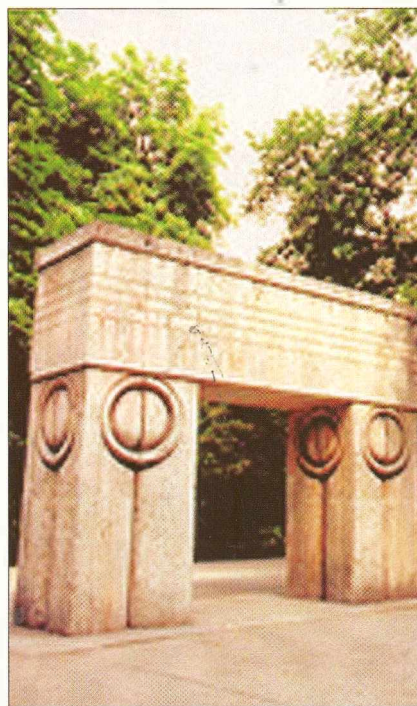
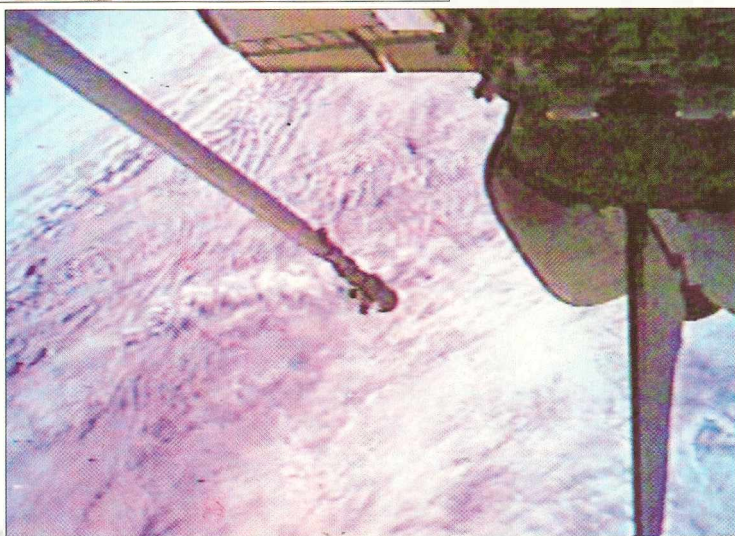
Apoi, oficialii europeni au stabilit că turiștii români nu vor avea dreptul la excursii mai lungi de trei luni.

În fine, pentru a înduioșa Consiliul, Guvernul român a instituit obligația amatorilor de excursii de a avea asupra lor, la ieșirea din țară, echivalentul valutar a minimum 500 de euro, cash, în cărți de credit sau cecuri de călătorie, iar pentru fiecare zi peste numărul de cinci (ca la 11 metri!) încă o sută de euro. Sunt exceptate de la acest sistem călătoriile pentru tratament medical, participările la simpozioane, conferințe, studii, manifestări cultural-sportive, cazul îmbolnăvirii unei rude în străinătate, angajamentele de muncă. Dar dacă vrei să pleci pentru o zi-două, într-o vizită-fulger, că atât te țin banii, cu mâncare din pachet și eventual fără cazare, tot îți trebuie 500 de euro! În plus, îți mai trebuie asigurare medicală și bilet de călătorie dus-întors (știi ei ce știi...)

Torța olimpică

Tenismena Serena Williams și sora ei Venus au aprins torța pentru jocurile olimpice din 2002, în Fort Lauderdale, Florida. Evenimentul s-a petrecut la începutul lunii decembrie. Flacăra „va călători” 13.500 de mile, străbătând Statele Unite în 65 de zile.

Căsătorii la Poarta Sărutului

Primarul municipiului Tg. Jiu, Florin Cărciumaru, pregătește o surpriză pentru tinerii gorjeni care vor să-și unească destinele în noaptea de Revelion. El a anunțat că va oficia toate căsătoriile la Poarta Sărutului, loc în care au mai spus „Da” câteva perechi, în noaptea de Dragobete a acestui an. Surpriza este deschisă tinerilor din toate colțurile țării, dacă își depun actele la Primăria Tg. Jiu.

Viagra pentru Panda și tigri

După urșii Panda, a venit rândul tigrilor din sudul Chinei să ia viagra, pentru a li se reanima sexualitatea, factor decisiv în prevenirea dispariției speciei. Acest proces a început, deja, în Chougqing, un oraș mare din sud-estul Chinei. În ciuda eforturilor depuse de autoritățile chineze, un singur pui de tigru s-a născut în captivitate, în ultimii șase ani. Specialiștii au încercat și cu filme pornografice, dar tot fără succes.

Turism spațial

Al doilea turist care va călători în spațiul cosmic va fi un om de afaceri sud-african, specialist în Internet, care va ajunge pe Stația Spațială Internațională, a anunțat Agenția Spațială Rusă. Autoritățile spațiale ruse au încheiat un acord, în acest sens, cu Mark Shuttleworth, în vârstă de 27 de ani, care va ajunge pe SSI cu o rachetă rusească Soiuz, în aprilie 2002. Reprezentantul Agenției Spațiale Ruse a refuzat să dezvăluie suma pe care a plătit-o omul de afaceri pentru această călătorie. Americanul Dennis Tito a plătit 20 de milioane de dolari pentru opt zile în spațiu.

12 ani de Salvare Națională

Cei de pe urmă vor fi singurii

21 decembrie 1989, la
prânz, pe bulevardul
Magheru, în apropiere
de Biserica Italiană

În urmă cu 12 ani, într-o sângeroasă noapte de decembrie, apărea de nu se știe unde un Comitet al Frontului Salvării Naționale. Nu era singura listă care circulase în orele acelea, dar era cea care avea să devină „oficială”. Tot ce a urmat s-a discutat pornind de la această listă, pe care fuseseră trecuți de-a valma disidenți (fără a fi întrebați), revoluționari (selectiv) și activiști PCR. Atunci când, la presiunea partidelor istorice și a străzii, CFSN a acceptat transformarea în CPUN, noul organism s-a format pe „principiul parității” (?!): unul de la noi, unul de la restul lumii, iar președinția CPUN nu a fost niciodată obiectul unui vot, ci... s-a transmis de la CFSN.

A trecut mai mult de un deceniu de democrație originală. Ce s-a întâmplat în acești ani știm prea bine, unde am ajuns – se vede. Poate că nu ar strica să ne amintim lista CFSN și să medităm puțin asupra evoluției ulterioare a membrilor ei.

 document

Doina Cornea – a demisionat din CFSN imediat ce s-a lămurit ce jocuri se fac acolo; nu a ocupat niciodată vreo funcție publică.

Ana Blandiana – a ieșit la rândul ei din CFSN; a fost o vreme președinta Alianței Civice; în prezent nu ocupă nici o funcție publică.

Mircea Dinescu – în 1990 a candidat la președinție, fără succes, ca independent; a condus un timp Uniunea Scriitorilor; a fondat „Academia Cațavencu”, apoi „Plai cu boi”; este membru în CNSAS.

Laszlo Tökes – episcop, pastor reformat; președinte onorific al UDMR, deseori în dispută cu conducerea executivă a uniunii; practic, nu contează pe scena politică.

Dumitru Mazilu – a demisionat din CFSN în urma mitingului din 12 ianuarie 1990; a încercat fără succes să ocupe un loc în CPUN; a fost însărcinat cu afaceri în Insulele Filipine și raportor la ONU.

Dan Deșliu – nu a activat pe scena politică, dar a scris critic la adresa puterii instalate după decembrie 1989; a murit înecat.

Ștefan Gușe – omul care a împiedicat intrarea „ajutorului” sovietic în țară și care a băgat militarii români la loc în garnizoane; a fost numit comandant de Armată la Buzău; a murit în urma unui cancer suspect.

gen. (r) Victor Athanasie Stănculescu – a condus două ministere; a devenit un prosper om de afaceri; condamnat la 15 ani de închisoare în procesul Timișoara, a beneficiat ulterior de un recurs în anulare.

Aurel Dragoș Munteanu – președinte al RTV, ambasador la ONU, ambasador în SUA; în prezent nu ocupă nici o funcție publică.

Alexandru Bârlădeanu – decedat; fost președinte al Senatului.

Corneliu Mănescu – decedat; nu a ocupat nici o funcție publică după 1989.

Silviu Brucan – s-a retras din CPUN în martie '90 pe motiv că „situația s-a stabilizat”; apare într-o emisiune TV; nu a avut după 1989 nici o funcție; există informații că a fost sfetnicul mai multor premieri.

Petre Roman – a fost premier, ministru de Externe, președinte de Senat, președinte PD (FSN); în prezent este parlamentar.

Ion Caramitru – a fost director al Teatrului Bulandra și ministru al Culturii; în prezent, mai are doar calitatea de președinte UNITER.

Sergiu Nicolaescu – a fost și a rămas senator PSD (PDSR).

Mihai Montanu – a lucrat la Ambasada română din Alger.

Gelu Voican Voiculescu – a fost viceprim-ministru și ambasador în Tunis; nu mai ocupă nici o funcție.

Marțian Dan – a fost președinte al Camerei Deputaților; este senator PSD.

Mihai Lupoi – a fost ministru al Turismului; s-a refugiat o vreme în Elveția; este senator PRM.

amiral (r) Emil „Cico” Dumitrescu – a fost secretar de stat la Interne; recent, a fost numit consilier prezidențial în problemele de securitate națională.

Bogdan Teodoriu – a fost „eminența cenușie”, din umbră, a echipei Petre Roman, președinte al Consiliului pentru întreprinderi mici și mijlocii (CRIMM), ministru al Cercetării.

Adrian Sârbu – a fost șeful campaniei

electorale a FSN din mai 1990; a devenit patronul celui mai mare trust de presă din România.

Domokoș Geza – decedat; a fost președinte al UDMR, reprezentând aripa moderată a organizației.

Constantin „Bebe” Ivanovici – a fost deputat PDSR și președinte al organizației București; numele său este legat de scandalul diplomelor de revoluționar.

Cazimir Ionescu – a fost șeful organizației bucureștene a PD și candidat al acestui partid la Primăria Capitalei.

gen. Dan Voinea – a fost procuror în procesul Ceaușescu; a condus Secția Parchetelor Militare din cadrul Curții Supreme de Justiție; în prezent este simplu procuror în aceeași secție.

Mihai Ispas a fost ministrul Sporturilor în guvernul interimar; conduce o firmă de taxiuri.

Cristina Ciontu este medic și membru fondator al Partidului Român al Humanității.

Marian Mierlă este lector la ASE.

Eugenia Iorga a fost deputat FSN; este profesoară de liceu.

Marian Baci, Paul Negrițoiu, Gheorghe Manole, Constantin Cârjan, Magdalena Ionescu, Ovidiu Vlad, Valeriu Bucurescu – au dispărut așa cum au apărut, fără a ocupa vreo poziție în aparatul politic sau de stat.

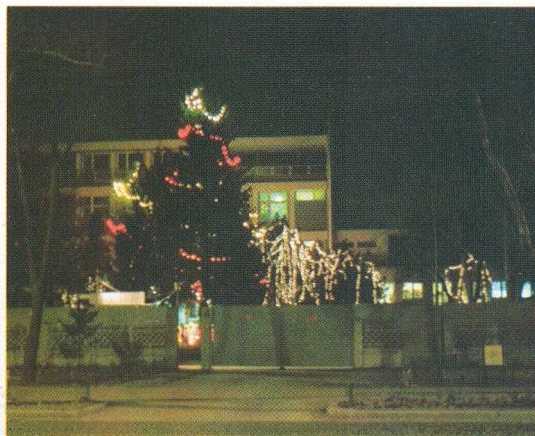
Și, cu voia dv., ultimul pe listă și singurul care este și azi, după 12 ani, demnitar al statului român, Ion Iliescu, președinte CFSN, președinte CPUN, președinte FSN, FDSN, PDSR, președinte al României 1990-1992, 1992-1996 și 2000-cum ne-o fi norocul.

text **Tudor Călin Zarojanu**

Luminițele de serviciu ale premierului

În Capitală s-au aprins luminile de sărbătoare și odată cu ele și cele din curtea de pe bulevardul Constantin Prezan unde locuiește premierul Adrian Năstase împreună cu vecinii săi Nicolae Văcăroiu și Traian Băsescu. Toți trei sunt chiriași, au locuințe de serviciu. Probabil de aceea curtea casei lor este singura împodobită de pe întreg bulevardul.

„Quik Pay” la Banc Post

BANC POST a introdus un nou serviciu de plăți rapide din gama Western Union - „Quik Pay”. Această soluție permite clienților persoane fizice rezidente și nerezidente să efectueze plăți pe cale electronică direct către o companie care are un acord încheiat cu Western Union. Transferul sumelor durează doar câteva minute, eliminând întârzierile și multitudinea de comisioane asociate de regulă celorlalte modalități de plată. „Quik Pay” permite companiilor să primească bani de oriunde din lume, sumele astfel transferate putând fi automat convertite în moneda locală. BANC POST va oferi acest serviciu până la limita de 5000 USD pe persoană/transfer/zi.

Prigoană mare la Plai cu Boi

De mai multă vreme, circulă zvonul că Mircea Dinescu se va lansa într-o spectaculoasă carieră de teleast. Mai întâi poetul a cochetat cu Oglinda TV, dar combinația cu Dan Diaconescu a căzut. Acum circulă insistent zvonul că Dinescu va bate palma cu nou apăruta televiziune Realitatea. Cum nu iese fum fără foc, ne-am interesat și am aflat că la redacția revistei Plai cu Boi apare din două în două zile Sorin Prigoană, patronul de la Realitatea TV, care stă ore în șir de vorbă cu maestrul. Mai mult nu am putut să aflăm, așa că nu știm sigur

dacă se va realiza mariajul Realitatea-Dinescu sau dacă Prigoană doar degustă îndelung Rachiul lui Dinescu, noua soluție de dres gături pe care o va lansa Mircea Dinescu pe piață luna asta.

(T.R.jr.)

CONCURS

ÎNCĂLZEȘTE INIMA

Nume:

Prenume:

Vârstă:

Profesie:

Stare civilă:

Adresa:

Telefon:

4 PREMII „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei FLACĂRA și veți reuși, într-un mod plăcut să vă încălziți inima.

Răspundeți corect la întrebarea de mai jos, și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

- * 1 bax vodka „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax gin „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax lichior „SANKT PETERSBURG” 0.5 l.
- * 1 bax gin tonic

Completați talonul și expediați-l, până pe data de 4 ianuarie 2002, împreună cu răspunsul pe adresa:

Publicațiile Flacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

ÎNTREBARE:

Câți ani are superveteranul ?

RĂSPUNS:

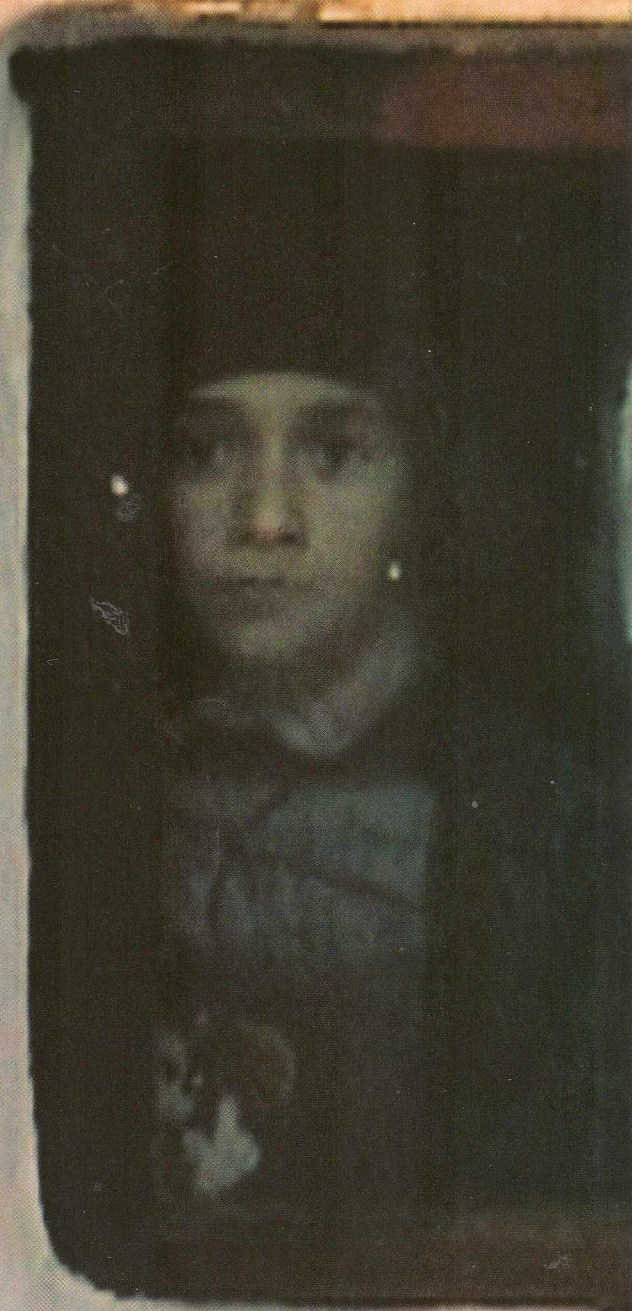
Zece copii flămânzi. Șase dintre ei
iau, în fiecare an, premii la școală.
Ca să-și poată face temele stau la
rând, pentru un colț de masă.
Colegii de clasă râd de ei. Aproape
întotdeauna au pantofii rupți.

reportaj

Mama lor a furat 160 000 lei.
Ei știu că a făcut asta, ca să
le dea de mâncare. Pentru că
în ziua aceea, nu aveau nici
măcar o felie de pâine în
casă. Acum, pentru acești

copii, lumea noastră, cea de
afară, este lumea care i-a
condamnat să rămână fără
mamă, un an și două luni.
Este o lume pe care ei o
privesc deja cu teamă.

Copii născuți DE SPAIMA PUȘCĂRIEI

Păcat ispășit prin copii

Vuiește satul: a venit presa. E un sat mic, cam de-un kilometru și vreo două sute de case. Așezat pe marginea șoselei, aproape de Călărași, Vișini este locul unde, ca dintr-o încurcătură a naturii, cei mai numeroși pomi sunt prunii. Când au ce face, adică vara, oamenii de-aici sunt harnici, muncesc pe rupe. Asta se vede din șosea: au case frumoase, gospodării mari și curate, orătanii sumedenie și hambarele pline burduf. Când dă frigul însă, mulți dintre ei se plictisesc de moarte prin bătătură și, cum tulburulul a copt deja în butoaie, n-au altceva de făcut decât să-l savureze din plin și să bântuie aiurea prin sat.

A venit presa. Vestea a fulgerat și, brusc, satul s-a dezmoțit. Și asta doar pentru că am oprit undeva, lângă bufet, ca să întrebăm, deși nici nu era nevoie de vreo întrebare. „Mergeți cumva la Dana, fata aia cu pușcărița?”, se-aude o voce tabagică. Omul ne privește iscoditor, își

scutură leneș mahorca și fără să aștepte vreun răspuns, continuă puțin ciufut: „Credeti că faceți vreo scofală? Fata a furat, trebuie să plătească.” Așa o fi, zic eu, dar unde locuiește? Omul nu mă aude. „Și cine a pus-o să facă atâția copii? Ce-o vrea acum, să-i ținem noi din pomană?” „I-a făcut ca să scape de pârnaie”, zice altul ușor cherchelit. Urmează un discurs despre cinste, cinstea lor, a celor mulți care și-au ridicat gospodăriile prin muncă, chiar dacă au dus-o greu când erau la C.A.P. Aflu apoi că unii dintre ei vin la București să vândă zarzavaturi prin piațe. Au mașini, Aro sau Dacia, și cară la oraș marfa ca să ne îmbuibăm noi, domnii orășeni. Degeaba cârcotim noi în piață că e scump, atâtea face munca lor. Așa se câștigă un ban cinstit, de ce să dea ei acum de pomană unor fomiști? Mă simt ușor agresat, dar îi aprob până la capăt, cu prețul asta aflu de la ei unde trăiește Dana, adică „hoața” și familia ei.

Ajung în fața porții. Văd o cocioabă albă, din chirpici, un ciorchine de chipuri curioase la feastră și înțeleg că acest gard separă două lumi paralele. Deschid și deja simt că intru într-un loc blestemat de soartă.

Foamea

Aici trăiesc 12 oameni. Dana și Gheorghe Măhul și cei zece copii ai lor. Ar mai fi și foamea, ca un alt personaj, o fantomă săcătitoare cu care însă demult s-au obișnuit să conviețuiască. Așa vorbesc ei despre foame, ca despre un intrus cu care, în timp, s-au împrietenit. Cu ea se culcă, copiii cu ea merg la școală, cu ea deretică prin curte. Aici, acum, foamea asta are un miros. Un abur ranced de fiertură te înțeapă în nări. Dana, adică mama, pregătește o ciorbă. Într-o oală mare cu apă a pus un pic de ulei, o mână de fidee și câțiva cartofi. E o zi bună, de multe ori se duce prin vecini să ceară un ciurel de mălai

Când a venit primul mandat de arestare, femeia era gravidă în luna a șaptea. Așa s-a amânat executarea pedepsei. Așa au venit pe lume Vasilica, apoi Andreia, mai târziu Florin și anul acesta, gemenii Constantin și Elena. „Și dacă domnii judecătorești nu mă iartă, eu o să fac și alții.”

și-apoi pune pe masă o mămăligă sau un terci. Atât. Copiii cei mari înțeleg, se împacă repede cu foamea. Mai greu e cu ceilalți, se trezesc noaptea cu dureri de stomac și cer de mâncare. Mama îi lasă să se liniștească, să adoarmă, iese afară și plânge.

Cam așa era și atunci, în septembrie '93, doar că erau pe lume numai patru dintre copii. Marian, cel mare, care la un an și ceva și-a rupt piciorul și de-atunci a rămas șchiop, cu osteomielită, adică cu piciorul strâmb, venise plângând de la școală, cu pantofii ruși. „Mi-a zis, mami, nu mai pot să merg la școală, rămăsese desculț și eu n-aveam bani, nici de o pâine. Soțul nu mai lucra, îl luase boala, nimeni nu-l mai angaja cu TBC-ul pe care-l avea. Copiii plângeau de foame, am mers la o vecină să cer niște cartofi, n-avea. Am mers la magazin să iau pe datorie, fata aia mi-a zis că patronul nu mai dă la nimeni pe caiet, luasem de multe ori așa, când venea alocația plăteam datoria și mă tăia de pe listă. Se învârtea pământul sub mine, nu știam unde s-o apuc. Aveam un vecin, un bătrân pensionar, fost C.A.P-ist, la care mai mergeam să ajut la curățenie. M-am dus la el să cer ceva, niște cartofi sau mălai. Nu era acasă. Știam unde-și lasă cheia. Parcă-mi luase cineva mințile, nu mai simțeam nici frică, nici rușine, nimic nu mai simțeam. Am intrat în casă, am cotrobăit prin sertare, pe sub saltea, prin dulapuri și am găsit 160 de mii. I-am luat repede și am plecat. M-am oprit la magazin, am luat vreo 20 de pâini, făină, mălai, zahăr, ulei, parcă niște orez și o pereche de ghetete pentru Marian. Țin minte că fata aia m-a întrebat unde am găsit bani, dar nici nu mai știu ce i-am zis.”

Condamnarea

Ancheta a durat doar câteva zile, dosarul a fost trimis apoi la judecătoria din Călărași și așa a început procesul. Femeia n-a cunoscut nici un avocat și nici în instanță nu prea a fost. Ori n-avea bani de drum, ori era în spital cu Marian. Cu un ajutor din partea primăriei a reușit să-l interneze pe băiat la Budimex, unde un doctor inimos l-a operat și i-a mai îndreptat puțin piciorul. Altfel, astăzi n-ar fi călcat cu el pământul. În acest timp, pe ceilalți trei copii i-a internat la un Centru de plasament. Când s-a întors de la spital cu Marian, i-a adus din nou acasă. Dar parcă nu mai erau ei, erau speriați, Ion avea niște urme vineții pe brațe, zicea că l-au dat cu capul de pereți, că l-au forțat să bage degetele în priză. Când s-au întors acasă îi spuneau mamei „doamnă, mi-e foame”. „Mănânc pământ de sub picioare, dar la cămin nu-i mai dau niciodată”, zice femeia.

Cam asta se întâmpla acasă atunci când procesul de la Călărași era în toi. Femeia aproape că uitase de el, deși n-a uitat și nu-și va ierta niciodată fapta pe care a făcut-o. Și uite așa, după doi ani de judecată profundă și minuțioasă, domniile în robe de la Călărași au dat sentința: un an și două luni de închisoare pentru furt. De-acolo, din jilțurile lor impozante, cu o satisfacție cinică,

„Copiii ăștia sunt niște ingeri, spune Gigi Zamfir, preotul comunei. Cei care merg la școală iau în fiecare an premii.”

N-au mâncat nici odată tort. În loc de prăjitură, au mămăliga cu zahăr.

„Înger, ingerașul meu, ce mi te-a dat Dumnezeu, eu sunt mic tu fă-mă mare, eu sunt slab tu fă-mă tare, în tot locul mă-nsoțește și de rele mă păzește.”

magistrații au mai închis un dosar, pecetluind implacabil destinul unei familii.

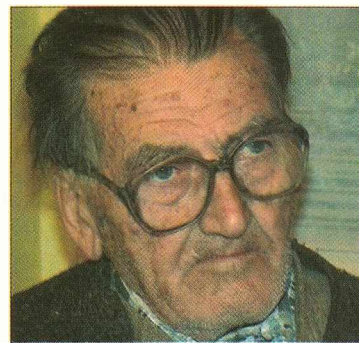
„Justiția n-are timp pentru noi“

Când a venit șeful de post s-o aresteze, femeia era gravidă în luna a șaptea, așa că mandatul s-a amânat până când copilul pe care avea să-l nască ar fi împlinit un an. Așa a vrut Dumnezeu, să se nimerească tocmai atunci. Apoi, după ce Nicușor, al cincilea copil, a făcut un an, a venit un alt mandat de arestare. Și poate că de data asta n-a fost vorba doar de hazard. Din nou era gravidă și iar s-a amânat arestarea. Așa s-au născut Vasilica, apoi Andreea, mai târziu Florin și, în mai, anul ăsta, doi gemeni, Constantin și Elena. „Și dacă domnii judecători nu mă iartă, eu o să fac și alții, pentru că doar moartă mi-aș lăsa copiii singuri. Ce s-ar alege de ei dacă m-aș duce la pușcărie? I-aș găsi prin Școala de

corecție, prin gări sau aurolaci prin București. Mie copiii ăștia mi-au luat în fiecare an premii la școală. Și dacă i-ați vedea cum învață, stau la rând să scrie pe o bucătică de masă. Se duc la școală flămânzi, cu pantofii rupți, vin și-mi spun că râd copiii de ei. Dar le zic, lasă mami, luați voi note bune și o să fiți mai bogați decât ei. Și ei așa fac. Copiii ăștia nu știu ce-i aia tort, mănâncă mămăligă cu zahăr în loc de prăjitură. Nu am de unde să le dau. Avem doar alocația lor, de-un milion trei sute și-o pensie amărâtă de la soțul. La noi se mănâncă cel puțin 15 pâini pe zi. Ne mai ajută vecinii, primăria, biserica, altfel nu știu ce ne-am face. N-avem nici curent, s-a îndurat o vecină și ne-a dat un fir ca să avem și noi un bec în casă. Așa au crescut copiii ăștia, și sunt copii foarte buni. Când mă întreabă de ce nu vine și la ei Moș Crăciun, ies afară și mă umflu de plâns. Nu pot să le spun că nu vine

Moșul pentru că n-au fost cuminiți. Nu pot să-i mint.” Înverșunarea femeii se oprește aici. Aduce dintr-un dulap niște castroane, le umple unul câte unul cu fierтура care tocmai a început să dea în clocot. „Nu pot s-o las să fiarbă prea mult, ca să nu scadă.” Își cheamă copiii pe rând la masă, îi înghesuie prin toate cotloanele bucătăriei și îi lasă să-și mai amăgească puțin foamea.

La plecare, bărbatul care până atunci tăcuse îngândurat, îmi spune molcom: „Nu e corect, domnule. S-a împăcat cu omul de la care a furat, i-am dat banii înapoi în fața poliștului, avem și chitanța semnată de el, dar nimeni nu ne bagă în seamă. Am impresia că justiția nici nu se uită la noi, n-are timp. Aud și eu că sunt tot felul de mari escroci pe care se chinuie să-i facă scăpați, de-aia cred eu că n-are timp de noi. Nu e corect.”

Epilog

Petre Drăgan este omul de la care femeia a furat banii. E bătrân, aude greu și are probleme cu prostata. Mă poartă în curte așa, ca și cum m-ar fi așteptat demult. „Domnule, îmi zice, eu am iertat-o de-atunci, mi-a dat femeia banii înapoi, nu înțeleg ce mai vor de la ea? Justiția asta altă treabă n-are decât să lase zece copii pe drumuri?”

text și foto Cătălin Apostol

Nu pușcăria o înspăimântă, ci soarta copiilor ei. Dana Măhul spune că mănâncă „pământ de sub picioare”, numai să nu-și știe copiii la cămin, prin gări sau aurolaci în București. Singurul lucru care o mai poate face să zâmbească este bucuria copiilor ei.

Se apropie noaptea.
Copiii vor dormi,
ca de obicei, împreună
cu mama lor, înghe-
suiți toți într-o cameră.
Le va oferi ceva mai
bun ziua de mâine?

Felicitări de la președinție

Mesaj de felicitare adresat de Președintele României, Ion Iliescu, Revistei Flacăra cu prilejul împlinirii a 90 de ani de existență

Apărută înainte de primul război mondial, *Flacăra*, „Revistă literară, artistică și socială” a pregătit suflarea românească pentru Marea Unire din 1918, crezul său fiind, încă din 1911, de la primul număr, înfăptuirea, mai întâi, a unirii spirituale și culturale a românilor.

În paginile sale au fost prezente, de-a lungul timpului, personalități proeminente ale culturii și artei românești: Ion Luca Caragiale, George Coșbuc, Alexandru Macedonski, Octavian Goga, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Ioan Slavici, George Enescu, Ion Minulescu, Aurel Vlaicu, Ion Agârbiceanu, Eugen Lovinescu, Gala Galaction, George Bacovia, Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Nichita Stănescu, Marin Preda, pentru a nu îi cita decât pe câțiva dintre cei care au înnoțat, cu scrisul lor, de-a lungul anilor, paginile acestei publicații.

Revista *Flacăra* a fost o prezență inconfundabilă chiar și în anii dictaturii, reușind să transmită, în ciuda cenzurii, un mesaj de lumină și speranță.

Libertatea presei, obținută prin jertfa din decembrie 1989, a însemnat pentru *Flacăra* o provocare și un stimulent pentru a duce mai departe tradiția începută în 1911.

La 22 octombrie, revista Flacăra a împlinit 90 de ani

Fondată în 1911 de către deputatul liberal Constantin Banu, *Flacăra* a fost și rămâne un nume în peisajul publicistic de la noi. Ea se prezintă azi într-o ținută grafică atractivă și un conținut incitant. Aniversarea revistei *Flacăra* este o sărbătoare a întregii prese românești. Adresăm colegilor noștri de la *Flacăra* „La cât mai multe decenii!”

Clubul Român de Presă

Mesaj de felicitare
adresat de Președintele României, Ion Iliescu, Revistei *Flacăra*
cu prilejul împlinirii a 90 de ani de existență

Apărută înainte de primul război mondial, *Flacăra*, „Revistă literară, artistică și socială” a pregătit suflarea românească pentru Marea Unire din 1918, crezul său fiind, încă din 1911, de la primul număr, înfăptuirea, mai întâi, a unirii spirituale și culturale a românilor.

În paginile sale au fost prezente, de-a lungul timpului, personalități proeminente ale culturii și artei românești: Ion Luca Caragiale, George Coșbuc, Alexandru Macedonski, Octavian Goga, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Ioan Slavici, George Enescu, Ion Minulescu, Aurel Vlaicu, Ion Agârbiceanu, Eugen Lovinescu, Gala Galaction, George Bacovia, Liviu Rebreanu, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Nichita Stănescu, Marin Preda, pentru a nu îi cita decât pe câțiva dintre cei care au înnoțat, cu scrisul lor, de-a lungul anilor, paginile acestei publicații.

Revista *Flacăra* a fost o prezență inconfundabilă chiar și în anii dictaturii, reușind să transmită, în ciuda cenzurii, un mesaj de lumină și speranță.

Libertatea presei, obținută prin jertfa din decembrie 1989, a însemnat pentru *Flacăra* o provocare și un stimulent pentru a duce mai departe tradiția începută în 1911.

În prezent, publicația independentă *Flacăra* este o voce distinctă în mass-media românească, existența sa fiind o dovadă incontestabilă a însculii și rolului pe care îl are presa în societatea noastră.

Înfățișându-se astăzi în „haine noi”, *Flacăra* își onorează înaintașii și cititorii. Acum, la început de secol și de mileniu, îi urăm viață cât mai lungă în numele adevărului și dreptății, în sprijinul oamenilor.

Președintele României
Ion Iliescu

În prezent, publicația independentă *Flacăra* este o voce distinctă în mass-media românească, existența sa fiind o dovadă incontestabilă a însculii și rolului pe care îl are presa în societatea noastră.

Înfățișându-se astăzi în „haine noi”, *Flacăra* își onorează înaintașii și cititorii. Acum, la început de secol și de mileniu, îi urăm viață cât mai lungă în numele adevărului și dreptății, în sprijinul oamenilor.

**Președintele României
Ion Iliescu**

Câștigătorii concursurilor din revista Flacăra nr. 11 sunt:

☛ **Concurs Internațional Computer School**
NICOLAE MARIUS, str. Pictor Ștefan Dumitrescu nr. 9, bl. 8, sc. C, et. 1, ap. 69, sector 4 București

☛ **Concurs Niculescu**
DUȚĂ EMANOILA, str. A.I. Cuza, bl. CAM2 sc. A, ap. 9, Slatina Jud. Olt

☛ **Concurs Humanitas**
SARANDI MIRELA, str. Haiducului, nr. 5, Hotel Haiducul, cam. 515, Sector 6, București

☛ **Concurs „Mașina de scris”**
MARINESCU MATILDA, str. București, bl. 24/511, sc. F, ap. 62, Giurgiu, Jud. Giurgiu

☛ **Concurs Paramed**
CORNELIA POPESCU, str. Voinicului 8 sector 3, București

☛ **Concurs Allfa**
SIMINIUC GHEORGHE, str. Mușatinii, nr. 1, bl. J6, sc. A, parter, ap. 2 Iași jud. Iași

☛ **Concurs Ana Hotels**
NEGRU SIMONA, str. Nicolae Alexandrescu nr. 3, bl. C2 A sc. 3, ap. 56, Galați, jud. Galați

Versoix, 22 Noiembrie, 2001

Revista „FLACARA”
București
România

Astăzi, la ceas de aniversari, doresc să mă adresez tuturor celor care au făcut ca timp de nouăzeci de ani să ardă flacăra cuvântului, cu talent, râvnă și credință față de Țara pe care o purtăm cu toții în suflet.

La Mulți Ani!

Versoix - C.P. 627 - CH-1290 VERSOIX GENEVE

Versoix, 22 Noiembrie 2001

Revista *Flacăra*
București
România

Astăzi, la ceas de aniversari, doresc să mă adresez tuturor celor care au făcut ca timp de nouăzeci de ani să ardă flacăra cuvântului, cu talent, râvnă și credință față de Țara pe care o purtăm cu toții în suflet.

**La Mulți Ani!
Mihail**

De la cititori

„La mulți ani cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la prima apariție și felicitări pentru noul concept și noua prezentare a revistei!

Sunteți specialiști, vă citesc mereu cu drag, mă bucur că „întâlnesc” personalități din toate domeniile, interviuri inedite... Vă mulțumesc; parcă ar fi o revistă făcută la sugestiile mele.”

Iulia Rădulescu București

Stimați redactori,

„Mă bucur că a apărut o *Flacăra* cu adevărat arzătoare și luminoasă. Vă mulțumesc pentru articolele interesante pe care le scrieți și vă urez la mulți ani și la mai multe pagini.”

Marius Moldovan, Târgu Mureș

Felicitări pentru forma și conținutul revistei *Flacăra*. Felicitări și pentru efortul pe îl faceți în organizarea concursurilor cu premii.

Petru Ionescu, Simeria, Hunedoara

The services you need...

COMERCIALIZAM si INSTALAM :

- ① **Calculatoare si servere, subansamble, soft-uri , echipamente periferice si consumabile**
- ① **Cablare structurata, garantie 15 - 20 - 25 ANI**
- ① **Centrale si retele telefonice**
- ① **Sisteme de avertizare efracție si incendiu**
- ① **Videointerfoane, sisteme de supraveghere si control acces, echipamente de sonorizare, instalatii TV**
- ① **Aparate aer conditionat**
- ① **Instalatii electrice, automatizari pentru porti garaje**

ASIGURAM:

- ① **Consultanta**
- ① **Asistenta tehnica si service**
- ① **Proiectare**
- ① **Garantie si post garantie**
- ① **Pregatirea personalului in utilizarea echipamentelor**

Str. Tudor Arghezi, nr. 21, sector 2; tel/fax:01/211.32.72/212.46.87
e-mail: office@matel.ro, web: www.matel.ro

Brazi din plastic. Ramuri roșii, albe sau albastre. Peste care putem „ninge” un „spray zăpadă”, 54.000 lei bucata, sau un „spray spaghetti”, la doar 60.000 lei.

Lumânări sub formă de cireșe, îngeri, inimi și alte organe interne. Sau externe, în cazul magazinelor gen sex-shop. Unde Moșului i se văd și altele, de sub veșminte. Globuri din plastic, kilometri de beteală în degrade. Coronite din același material, care imită perfect cetina și conurile de brad. Și pe care scrie, auriu și tradițional, „Merry

Christmas”. În fine, cârnați și cozonaci „de casă”, la supermarket. Proaspeți, cu termen de valabilitate de doar șase luni. Cel puțin așa susține Moș Crăciun. În timpul unei degustări promoționale. Și zău că n-ai cum să nu-l crezi, în toată delicatețea lui.

Vorbește cu dicție, miroase frumos. Are fustă, căciuliță și... sâni.

Colindul bradului din

Comercializarea sărbătorii a devenit mai importantă decât sar

La periferia sărbătorii

Cam așa arată oferta de Crăciun. Prima celebrare a Nașterii Mântuitorului din mileniul III. Luciu și plastic în exces. Inflație de gesturi exterioare sărbătorii. Sărbătorim „după ureche”. Fără să știm exact ce anume. Magazinele și tarabele sunt doldora de ornamente. Cele mai multe niște kitschuri. Întrebați de ce dau banii pe ele, câțiva cumpărători mi-au răspuns: „Așa e obiceiul de sărbători!” Mergem mai departe. De ce brad din plastic? Nici măcar ieftin nu este! Funcție de mărime și culoare, un exemplar costă între 240.000 și 2.300.000 lei. „Pentru că arată frumos, lucește, are crengile uniforme, nu se scutură pe covor, se păstrează cu anii...” Așa o fi. Numai că bradul de Crăciun simbolizează, totuși, ceva. Este un semn al vieții veșnice, spun teologii. Ramura de brad apare și la botez, nuntă sau înmormântare, explică etnologii, ca un simbol al perenității existenței spirituale. Dacă un brad este roșu sau albastru, din plastic ori din carton, nu mai are nici o legătură cu sărbătoarea Crăciunului. Încă un exemplu. Lumânarea este încărcată, tradițional, cu valoare de lumină, una dintre energiile necreate ale divinității. Puteți să spuneți același lucru despre o „Instalație de pom cu 180 de minibeculețe”? Costă doar 580.000 lei.

Poleială de import

Doamna Ioana Popescu, șeful Departamentului audio-vizual de la Muzeul Țăranului Român, mi-a povestit cum arăta un brad de Crăciun, altădată. Era împodobit cu nuci, gutui, mere și covrigi. Pe ici pe colo se înveleau în staniol. Nimeni nu spune că ar trebui să ne întoarcem acolo. Ar fi și absurd. Specialiștii recunosc orice schimb și transfer cultural. Numai că se roagă pentru o anume selecție. Ca să nu pierdem, totuși, sărbătoarea. Cu atât mai mult cu cât noutățile câștigă în agresivitate. Fundițele de prins în pom, de pildă, sunt un import al ultimilor ani. Etnografii le-au găsit și semnificația. Cică ele reprezintă, de fapt, imaginea unei flori roșii, de zonă subtropicală, numită, în unele țări, chiar Floare de Crăciun. Ea se oferea ca semn de sărbătoare, fiind echivalentul vâscului românesc. Sau al grâului pus la încolțit de Sfântul Andrei. Apoi s-a transformat într-o decorație roșie. Am preluat-o, nici o problemă. Numai că magazinele vând acum fundițe albastre, aurii, mov. Și iar am pierdut simbolul. O noutate pentru piața românească sunt și coronițele de atârnat pe ușă. Așa, ca în filmele americane. Iar n-ar fi nici o nenorocire. Coronița de brad reprezintă vegetalul, ideea revigorării lui. Dacă o pui la ușă, e semn că acolo un om sărbătorește Crăciunul, Nașterea într-o veșnicie. O coroniță din plastic, însă, cu ornamente dintre cele mai ciudate, oare ce-ar putea însemna?

„Părerea mea este că trecem printr-o etapă de profundă modificare a raportului dintre gestul sărbătoreț și conștientizarea sărbătorii ca atare. Oamenii își doresc sărbătoarea, vor să o simtă, dar nu mai știu ce înseamnă. Asistăm la un proces de desacralizare, deritualizare și resemantizare, de la sărbătoare la serbare. Serbarea este ceva ce însoțește sărbătoarea, o formă exterioară, care duce la standardizare și la acceptarea modelelor comercializate în alte culturi. Primim, deja, alte forme exterioare de sărbătoare a Crăciunului. Și o selecție ar fi, totuși, folositoare, fără să însemne nici conservatorism, nici refuzul noului. Ea ar însemna, pur și simplu, o identitate culturală bine precizată, în care iei ceva ce-ți trebuie și asimilezi doar elemente despre care știi că-ți vor fi utile mai departe. Eu nu pot să fiu de acord, de pildă, cu feminizarea lui Moș Crăciun. Crăciunițe... asta și sună îngrozitor. Aici nu avem de-a face cu un exemplu de acordare a drepturilor femeii, ci cu o aberație, cu un kitsch absolut. Și am mai văzut ceva îngrozitor! Un Moș Crăciun imens, din cârpe, agățat pe balcoanele unui mare hotel din centrul Bucureștiului. Iertați-mă, mi-a creat un sentiment morbid, ideea unei efracții. Se cățăra, ca un animal, din balcon în balcon. Pătrundea în intimitatea oamenilor pe calea pe care pătrund infractorii. Sigur, e mai greu cu săniile trase de reni sau cu venitul pe horn. Dar să păstrăm, totuși, o anume decență!”, ne-a declarat **dr. Sabina Ispas**, director la Institutul de etnografie și folclor

Moș Crăciun – schiță de portret

Pentru comunitatea românească, tradițională și modernă, termenul Crăciun încorporează o adevărată „constelație” de acțiuni și persoane. El numește sărbătoarea Nașterii. Există, însă, texte de colind în care Crăciun este un alt nume al lui Iisus. De o răspândire relativ largă în cultura orală se bucură și legenda lui Crăciun. Un bătrân aspru și neîndurător, care își pedepsește nevasta pentru că a găzduit-o pe Fecioara Maria și a ajutat la nașterea lui Iisus. Bătrânul trăiește, apoi, spaima păcatului și căința. Primește botezul și devine „primul creștin”. O altă reprezentare a lui Moș Crăciun a pătruns în cultura populară românească, pe la jumătatea secolului al XIX-lea, sub forma unui personaj legendar, binevoitor și generos. El aduce daruri și-i bucură pe copii și, nu de puține ori, și pe părinții lor. Această imagine a Moșului a răspândit și tradiția împodobirii bradului de Crăciun, pomul sub care se pun darurile.

text **Liliana Petruș**

foto **M. Felix, EPA Rompres,**
arhiva Muzeului Țăranului Român

plastic

toarea însași

Moș Crăciun
a renunțat
la săniile trase
de reni,
în favoarea
celebrei
Harley Davidson

Tradițional, fiecare om care participa la sărbătoare trebuia să îndeplinească niște gesturi rituale, de la prepararea hranei, până la pregătirea ambianței, împodobită, pe vremuri, de talentul meșterilor stelari

foto Q.T.Roz

un gând

Sacrul sintetic

H.-R. Patapievici

Împreună cu revoluția sexuală, budismul Zen, drepturile cetățenești și emanciparea femeilor, sacrul a fost una din marile revelații ale anilor '60. Ca toate marile euforii colective ale acelor ani, și sacrul a fost (re)descoperit într-o manieră explicită, conștient și militant anti-tradițională. Pentru noi, tradiția spirituală înseamnă creștinism. Sacrul redescoperit de „rebelii fără cauză” ai anilor '60 venea dinspre studiile de antropologie religioasă și culturală, care în acea vreme, scoțând la iveală pe piața culturii populare culturile primitive și arhaice, începuseră să aibă o extraordinară vogă. Ceea ce mi se pare interesant este că nu sacrul propriei noastre tradiții religioase a fost atunci redescoperit, ci sacrul unor sensibilități religioase demult apuse, care nu mai aveau cu sensibilitatea noastră actuală aproape nici o legătură directă. Era un tip de sacru, ca să spun așa, „arheologic”, demult ieșit din actualitatea instinctelor noastre vii. Operația culturală prin care acest tip de sacru a fost readus la viață semăna izbitor cu ritualul prin care vrăjitoarea din Endor l-a rechemat din moarte pe Samuel, pentru a-l forța să livreze turmentatului rege Saul știri despre soarta sa și a puterii sale. Firește, nu vreau deloc să spun că formarea unei conștiințe religioase pornind de la lectura textelor unor Frazer, Malinowski, Eliade ori Castaneda este similară actelor de vrăjitorie operate de „femeia vrăjitoare din Endor” (1 Regi 28). Lucrul pe care vreau să-l semnez este acela împotriva căruia și Coleridge avertizase – că pe altarele templelor ruinate celebrează doar strigoi.

Poate spre surprinderea celor care au crezut că revenirea la modă a sacrului înseamnă o renaștere religioasă profundă, mania de a căuta peste tot în viața cotidiană urmele ori „epifaniile” sale (manie amplu încurajată de scrierile lui Eliade) s-a dovedit în scurt timp, în doar câteva decenii, a nu fi altceva decât o aflare în treabă lipsită de consecințe, alături atât de fenomenul propriu-zis religios, cât și de mult așteptata renaștere spirituală a unei culturi, pe care mulți o resimțeau încă de atunci ca fiind excesiv secularizată. Sensibilitatea față de redescoperirea sacrului a devenit în scurt timp ideologie, sub eticheta mobilizatoare și milenaristă de „New Age”. Sacrul, ca practică și teorie a religiozității difuze, s-a dovedit o falsă renaștere spirituală, iar răspândirea sa mediatică a ilustrat perfect eficacitatea noilor tehnici de marketing cultural, care, începând cu a doua jumătate a

anilor '80, par a fi devenit singurul conținut viabil al desacralizatei noastre culturi. Marea „renaștere spirituală” a anilor '60 nu a făcut decât să devalorizeze și formele de religiozitate precreștine, între care sacralitatea cosmică, prin lipsa ei de actualitate teologică și datorită timpuriei sale ieșiri din timp, părăsise să-și păstreze cel mai mult misterul inefabil și fertilitatea umană.

Astăzi, suntem cu adevărat la capătul tuturor experiențelor religioase posibile: toate instituțiile civilizației noastre moderne ignoră sau desconsideră adevărata noastră tradiție religioasă, care a fost (mai degrabă decât „mai este”) creștinismul; în același timp, stadiul avansat de secularizare a scopurilor culturii noastre face imposibilă revalorizarea oricăror alte forme de religiozitate. Pe de o parte, cu cât mai îndepărtată este sursa sacrului, cu atât mai distorsionată este experiența personală a sacralității respective. Pe de altă parte, cu cât e mai profundă secularizarea sufletului, cu atât mai dificilă este trăirea nedeformată a religiosului ca atare.

Este ca și când partea din noi care primește impulsurile religioase s-ar fi atrofiat de tot, iar magnifica noastră civilizație materială ar fi înlocuit-o cu o proteză foarte sofisticată. Aparent, mai avem organ pentru religie, deși înlocuit. În fond, organul fiind artificial, sacrul la care avem acces este sintetic. Ați observat că și sărbătorile noastre de iarnă (care încă mai sunt creștine, ca pretext) se reduc tot mai mult la daruri prefabricate, mâncăruri semi-preparate, abundență de plante artificiale, moși Crăciuni pe bandă rulantă și brazi sintetici gata împodobiți, de toate dimensiunile, care pot fi procurați deja ambalați de la supermarket-urile unde, prin antren și decorație, ești forțat să te identifice cu ritmul frenetic al cumpărării de produse special ambalate pentru sărbătoare, asurzit și hipnotizat de sclipiciul luminilor animate și de muzica întotdeauna prea tare dată? Vom serba și acest Crăciun privind la televizor euforia perpetuă a fetelor drăguț despuieate, agitându-și cu veselie căciulițele de Moș Crăciun, și ne vom delecta de vorbăria diluvială a prezentatorilor mereu bine dispuși, întotdeauna simpatici, gata oricând să ne facă, prin ploaia de electroni care baleiază ecranul, cu ochiul. Ah, vom fi fericiți. Raiul sintetic a coborât deja pe pământ. După atât de naturalul infern comunist, raiul sintetic a ajuns și la noi.

„Eu mă consider un om obișnuit, pentru că eu îi consider pe toți oamenii, oameni obișnuiți. Pentru mine, și cerșetorul este prinț. Mi-au trebuit mulți ani ca să văd că nu există deosebiri esențiale.”

Un alt fel de

IGP

Ioan GyuriP

ANTONESI, Ghighi BEJAN, FURN
GRETCH

LOCUI

Mă gândeam ca la 40 de ani să
mă apuc să fac comentariu sportiv
sau să lucrez jumătate din cât
lucrez, să am mai mult timp să
stau cu mine, cu fetița... Când o să
vină vremea, o să mă retrag.

ascu

 interviu

Ioan Gyuri Pascu:

„Nu sunt adeptul marilor strâmbături.”

▼ **În ce ce măsură Ioan Gyuri Pascu este un personaj și în ce măsură este el un om obișnuit? Cât de mult se confundă cu personajele pe care le interpretează?**

– Eu cred că tot timpul el este un personaj și un om obișnuit. Noi suntem tot timpul ceea ce gândim și, de multe ori, suntem și ceea ce gândesc alții despre noi. Și atunci ne complacem în această imagine proiectată de gândurile noastre sau de gândurile altora și cel mai des nu găsim exact ceea ce suntem noi. De aceea, eu spun că mă consider un om obișnuit, cu angoasele, cu bucuriile, cu necazurile lui. Dar pentru oameni este mult mai ușor să mă vadă ca personaj, mai ales personajul acela care îi înveșește le convine, e o proiecție bună pentru ei, îi încarcă pozitiv.

– **În ce măsură viața show-man-ului se transmite și dicolo de scenă?**

– În foarte mică măsură. Câteodată, când suntem bine dispuși, mai facem minishow-uri, dar din ce în ce mai rar, pentru că nu mai avem timp. Cândva, țin minte, făceam adevărate show-uri pe la petreceri, pe la zile de naștere, la nunțile noastre și ale colegilor. Se mai transmite în jocurile cu fetița mea care este foarte ludică și teatrală, ne jucăm cu păpușile, iar ea ia totul foarte în serios.

– **Dar te-ai gândit vreodată ca personajele pe care le crezi să nu mai fie atât de umoristice, să treacă puțin spre tragic?**

– Da. Eu nu sunt adeptul umorului fizic, nu sunt adeptul marilor strâmbături, deși se mai întâmplă să le facem. Dar, ca exemplu, mie nu îmi place Jim Carrey. În schimb, îmi place foarte mult umorul lui Woody Allen. De mic copil mi-am dorit să fiu actor, să joc în filme, să fac muzică de film, n-am crezut niciodată că o să ajung un umorist în adevăratul sens al cuvântului și nici acum nu mă consider neapărat un umorist. Sunt umorist pentru că noi facem scene cu mai mult umor, dar de multe ori avem și lucruri cu gust mai amar.

De ce atâtea parodii?

– Facem multe parodii și trebuie să spun că sunt parcă tot mai reușite pentru că și colegii mei Cristi Grefcu și Cătălin Mireuță au căpătat o experiență mare în a cânta și asta ne permite să lucrăm și parodii mai dificile din punct de vedere muzical. Ați văzut că a fost și parodia după Madonna, de exemplu, după *Evita*, deci nu sunt toate foarte umoristice, satira alunecă de multe ori și în lacrima aia din colțul ochiului, așa...

– **De ce în primul rând umor cu nuanțe politice, de unde atâtea sarcasm față de politicieni?**

– Dar să știți că la noi sarcasmul nu este prea mare. Mie îmi place să cred că folosim mai mult ironia parodică, pe care am învățat-o de la Don Quijote și de la Sancho, și care este, de fapt, o ironie constructivă, nu distruge. Nu îi tratăm totuși cu bunăvoință pe cei de care râdem pentru că ironia parodică are latura asta constructivă. Pe de altă parte, eu cred că ne-am legat mai mult de social, doar că socialul, în cercul ăsta vicios al vieții, nu se poate rupe de politic și de economic. La noi politica domină economia și câștigă și de acolo.

– **Câți dintre politicieni s-au supărat pe satira Divertisului?**

– Probabil că mai mulți, dar puțini ne-au spus-o și în mod direct parcă nimeni. Odată, un domn de la un partid s-a dus la CNA și s-a plâns că ne legăm numai de partidul lor, dar nu este adevărat, noi am încercat să fim echidistanți. În general atunci când cineva este la putere îți oferă mai multe subiecte.

– **S-a întâmplat să constatați că ați greșit cu o ironie, și să fie nevoie să reveniți?**

– Da, ni s-a întâmplat. Spectacolele de la mare, de exemplu se cizelează văzând și

făcând. Avem minute de rezervă și vedem la ce taxează publicul, unde se duc avioanele, cum le spunem noi...

– **Asta se referă la reacția publicului. Dar voi, ca trupă?**

– Da, și noi, de multe ori. Suntem subiectivi și trebuie cineva din afară să mai spună hopa!, n-ați făcut bine acolo. Se întâmplă și între noi, de multe ori autocenzura este mare și cred că mai cenzurăm și lucruri bune. Dar toate chestiunile astea, și de greșală și de ne-greșală și de indulgentă, țin și de starea omului. E ca la fotbal, ești într-o zi bună, ai dat gol, dacă nu, ratezi și 11 metri.

– **Cum te simți, mai aproape de Sancho Panza sau de Don Quijote?**

– Mult timp am fost un fel de Sancho Panza. În ultimul timp însă, m-am simțit și ca Don Quijote. Așa cum s-au întâmpalt lucrurile în țara noastră și la modul în care evoluează cam toți eram un fel de Don Quijote, cam toți românii dădeam cu barabule după morile de vânt. Eu cred că în noi există și Don Quijote și Sancho, Don Quijote îți pune barabula în mână, să a-runci acolo și vine Sancho care zice stai puțin.

– **Vă bate lumea la ușă, vă caută pe le „sediul”?**

– Da, au mai fost oameni...

– **Dar de ce nu aveți nici o siglă pe ușă, nici o prezentare?**

– Păi, știe portarul!

– **Nu vă feriți de nimeni?**

– Nu, eu cel puțin nu mă feresc...

– **Dar dacă ar veni Ion Iliescu și ar deschide ușa, neanunțat?**

– Ar fi bine. Noi l-am invitat și la câteva spectacole, știu că nu a fost atunci, nu știu de ce. Poate că acum, în noua formă, când are noi consilieri, dacă avem spectacol, cred că ar veni. Dar s-a întâmplat să vină domnul Radu Vasile, fără să ne anunțe, a cumpărat bilete la mare. Domnul Emil Constantinescu a venit la cabină, ne-a felicitat și noi eram dezbrăcați. Domnul Agathon a fost anul ăsta și eram tot așa, dezbrăcați. Ne-a felicitat, nu cred că e o problemă.

– **Ce personaj este mai savuros acum, bin Laden, Bush, Ion Iliescu, Năstase?**

– Pe mine chiar mă strânge în spate când e vorba de bin Laden pentru că există niște lucruri care, dacă nu se termină odată, dacă omul nu înțelege că religiile trebuie să se unească... Se va întâmpla lucrul acesta, dar nu știu dacă mai prindem noi acum, în viața asta.

Am fost un fel de Sancho Panza

– Poate fi parodiat războiul?

– Nu, războiul este deja o parodie de viață așa că... Eu nu pot să înțeleg niciodată cum pot atâția oameni să se ducă să își manifeste instinctul de turmă, alți trei patru oameni stau cu niște stegulețe, le mai schimbă, pun cu roșu, pun cu albastru, hai să mai luăm noi niște petrol de aici, voi mai luați de aici. Păi, câți mai mor acolo? 50 de mii. Limitați, limitați, vă rog, la 20 și vedem cum facem. Și oamenii obișnuiți se duc și mor acolo pentru țară. Pământul trebuie să fie țara tuturor, globalizarea asta e viitorul! Bun, asta e România, cu tradițiile ei, i le arăți și lui bin Laden și gata...

– Atunci să mâncăm toți hamburgeri?

– Nu, poți să mănânci ce vrei. Ești un cetățean al lumii și dacă vrei mănânci hamburgeri sau dacă vrei mănânci ștevie, nu te oprește nimeni. Chestia asta cu lupta pentru pământ, să facem armate, trebuie să dispară. După mine, învățătura lui Moise trebuie să dispară, acum trebuie să vină învățătura lui Christos, iertare, iubire, înțelegere. Acesta e viitorul.

– Atunci, religia este un lucru foarte important pentru educație?

– Religia da, dar nu dogmele religioase.

– Se poate învăța religia?

– Religia nu trebuie să se învețe, nici măcar iubirea nu trebuie să o înveți, trebuie să ți-o descoperi.

– Dar nu este mai pragmatică ideea lui Moise, cu ochi pentru ochi ...

– Nu, a fost într-o perioadă a omului...

– ...decât cea a lui Iisus, care, după ce a primit o palmă, a întors și obrazul celălalt?

– Da, așa trebuie.

– Nu e prea utopică această idee a creștinismului?

– Nu, pentru că nu e numai a creștinismului. Această idee a existat și în misterele păgâne dinaintea lui Iisus, de acolo le-a învățat, a avut niște viziuni. Se mai spune într-o carte a lui Rudolph Steiner că a avut o convorbire telepatică cu Budha.

– Dar mai poate un om astăzi să facă gestul lui Iisus?

– Sigur, orice om, pentru că Iisus este în fiecare dintre noi, și eu pot și dumneavoastră puteți și acesta e viitorul.

– Facem un Gyuri filozof și e cam periculos... Ne-am despărțit de Moș Gerilă și am revenit la Moș Crăciun?

– Da, sigur. Dar nici nu au fost prea mulți. Cred că Moș Gerilă erau numai cei care erau înspăimântați de funcția de partid sau de salariu. Eu îmi aduc aminte de tatăl meu care nu se putea duce la biserică, pentru că, fiind șeful pentru exploatarea lemnului, se considera că-i șef de întreprindere, sarcină de partid. Nu se ducea la biserică, să nu pățească ceva și să rămânem noi fără hrană, patru copii acasă. Dar asculta slujba la *Europa liberă*. Îmi venea să și râd, că eu veneam de la joacă, și cum noi stă-

team la etajul unu, când intram pe ușa blocului auzeam cum tata ascultă slujba. Așa, mai bine se ducea la biserică. Pe afară zicea lumea că e Moș Gerilă, dar la noi în casă se cântau colinde și pe vremea lui Ceaușescu, și în ungurește și în românește, fiind corcitură, nu?

– Ți iei legitimație de maghiar?

– Dacă mi se propune, da. Dacă am niște avantaje și dacă mă duc acolo să plătesc mai puțin pe autobuz, de ce nu. Și așa am fost la Budapesta prima oară cu adevărat abia anul ăsta, în rest am trecut așa pe centură... Ar trebui să facem și noi legitimații pentru românii din Ucraina, din Bucovina, din Basarabia, pentru românii din Ungaria...

– Dar vorbeam mai devreme despre o egalitate...

– Dar v-am spus că se va ajunge acolo atunci când toată lumea va înțelege că ești cetățean internațional când nu trebuie să arăți 500 de dolari când intri în zona Schengen. Ești român dar ești al lumii întregi și poți să circuli, ești ungar și poți să te duci și în Groenlanda. Asta mă deranjează

cel mai mult, să stai la coadă la vize. Stai cu banii, arăți câți bani ai ca să te duci acolo. Dar ce, pe american îl întreabă cineva câți bani are când vine în România? Aici este problema, că unii sunt mai egali decât alții și atunci vor axista și legitimații de unguri și legitimații de maioneze... Este umilitor să vezi bătrâni care stau toată noaptea ca să își vadă băiatul din Florida, să primească viză, iar unii primesc, alții nu. Și au 70 de ani și îl trimit înapoi acasă la Blaj. Dacă se scoală ăla de la ambasadă cu capul mai într-o parte pe pernă nu îi dă. Într-o dimineață, 10 sau 12 la rând nu au primit vize, nici nu s-a uitat cine ce are, 30 de secunde a scris nu la viză. Alții au luat. E chiar ca la loteria vizelor acolo. Câtă vreme există aceste lucruri nu putem vorbi de drepturile omului și de egalitate. Ei au zis de drepturile omului și primul drept era circulația liberă pentru toată lumea. Unii însă trebuie să stea nopți la coadă sau se duc și înnoată peste Dunăre.

– Gyuri s-a gândit vreodată să se retragă?

– Da, foarte des. Acum am ajuns la altă chestie, mult mai mișto: să încerc să trăiesc în fiecare zi așa cum este, nu mă mai gândesc nici înainte nici înapoi. Măine nu se știe ce va fi să fie, iar astăzi este cea mai luminoasă zi, cam asta e ideea, așa o să încerc să trăiesc.

– Care va fi urarea din Show-ul Divertis?

– Nu știu care va fi pentru că nu am scris-o încă. Eu vă spun care este acum: eu vă urez ceea ce le-am urat întotdeauna oamenilor: să aibă puterea să iubească, să se bucure de ceea ce au și să le dea Dumnezeu multă sănătate ca să le poată suporta pe toate, inclusiv iubirea.

„Tăticu“ s-a gândit să se retragă

text: **Remus Andrei Ion**
foto: **Octavian Tibăr**

Colgate **ACTIBRUSH**

Periuță de dinți cu baterii

Nou

Noua periuță de dinți cu baterii, **Colgate ACTIBRUSH** curăță mai bine dinții decât o periuță obișnuită. S-a dovedit clinic.

Capul periuței oscilează de aproximativ 75 de ori pe secundă. Periuța de dinți **Colgate ACTIBRUSH** poate fi folosită cu orice pastă de dinți. Pentru o protecție de lungă durată se recomandă folosirea pastei de dinți Colgate TOTAL care ajută la prevenirea cariilor, plăcii, tartrului și gingivitei.

Medicii stomatologi recomandă înlocuirea periuței de dinți la 3 luni. Dumneavoastră nu trebuie să înlocuiți această periuță ci doar să folosiți o nouă rezervă **Colgate ACTIBRUSH** atunci când constatați că perii acestora sunt deteriorați.

Puterea de a curăța mai bine

Colgate ACTIBRUSH

Protecție chiar și atunci când mănânci sau bei

Colgate TOTAL este diferit. Majoritatea pastelor de dinți nu luptă împotriva plăcii bacteriene atunci când mănânci sau bei, și astfel dinții devin vulnerabili la bacterii. Colgate TOTAL conține o combinație brevetată de ingrediente care asigură protecție dinților și gingiilor timp de 12 ore. Chiar și atunci când mănânci sau bei. Întotdeauna este o zi lungă, lungă pentru această pastă de dinți.

Protecție timp de 12 ore
Colgate TOTAL

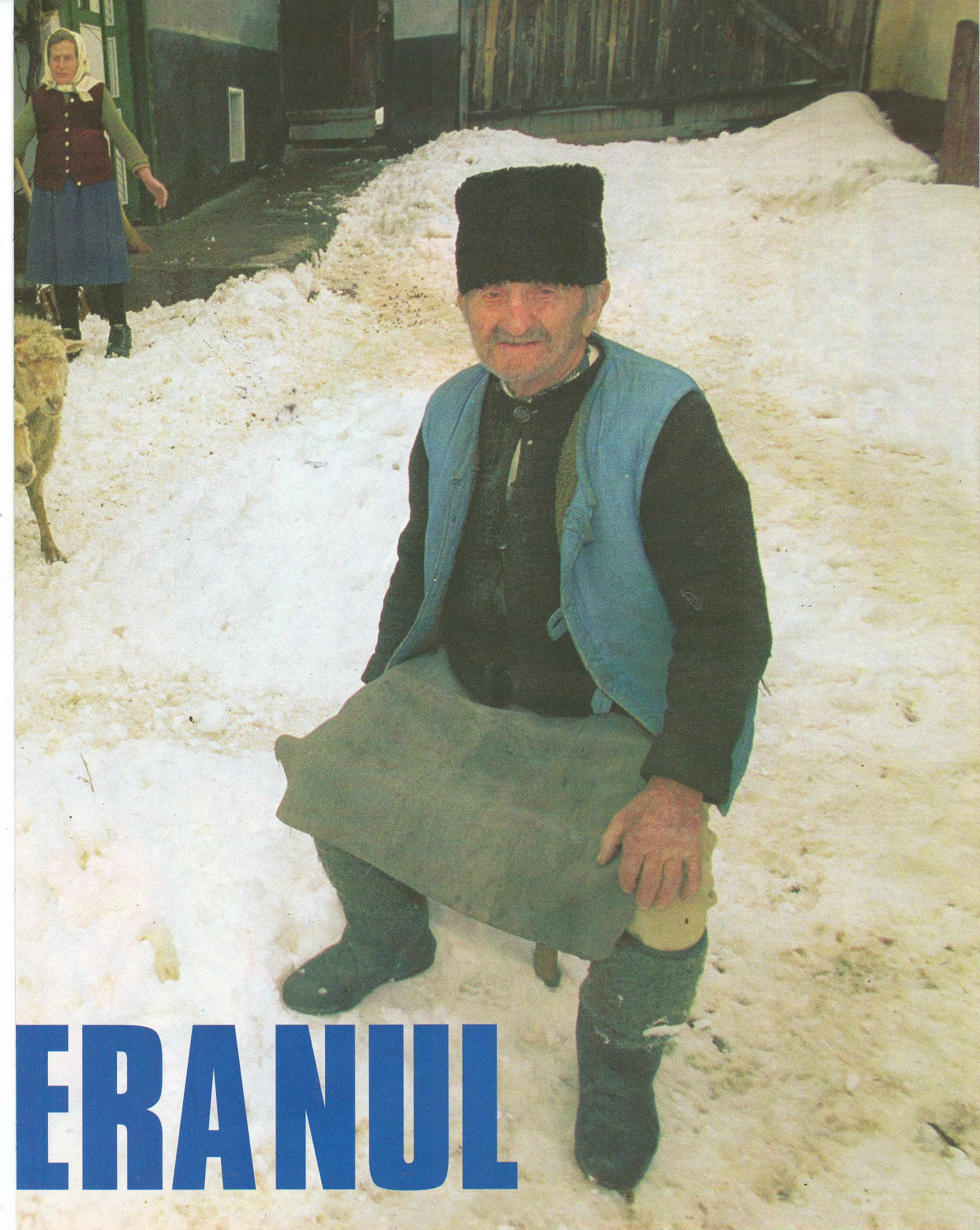

reportaj

Ce greu se ajunge la Daia! Prin nămeții decupați de roțile carelor, peste dealurile cultivate cu porumb rămas netăiat, ne-a luat cam tot atâta timp ca să ajungem din șosea până în sat cât ne-a trebuit ca să ajungem de la București la Sighișoara. Satul părea nelocuit. Case mari, odinioară mândre, se lăsau încet într-o rână, măcinate de vreme și de nepăsarea oamenilor.

Undeva în apropierea pieței satului, într-una dintre aceste case, se află în lupta cu aceiași inamici (vremea și nepăsarea oamenilor) un simbol al combativității naționale, ultimul veteran al primului război mondial – Moș Aron Coman.

SUPERVET

ERANUL

De 103 ani în război cu timpul

Nora lui Moș Aron (care are și ea vreo 63 de ani) îl mai bodegănește că se răsfată făcând cald ca-n iarnă în odaia lui de om bătrân, de lângă poartă. Alte nevoi nu are. Îl dor oasele doar. De frigul bătrâneții. Iese dimineața și seara să inspecteze cele zece vaci ale familiei, oile, porcii. Și atunci dă pe gât un păhărel de rachiu. Și mai bea un păhărel, o dată la trei zile, când vine vecinul Petre să-l bărbiească și când se înfierbântă discutând cu acesta despre vaci (vecinul are 50 de capete) și despre țigani. Problema este

dacă prețul laptelui la achiziție nu e prea mic și dacă țiganii pot fi cu adevărat gospodari. Ideea ar fi că țiganii se înmulțesc repede și numărul lor nu este chiar un semn de prosperitate. Numărul vacilor, în schimb, este. Dacă s-ar păstra un echilibru între aceste două valori (favorabil animalelor, totuși), soarta localității ar fi în siguranță. Și pentru viitorul acesteia moșul mai închină un păhărel cu megieșul multumind lui Dumnezeu și blagoslovind animalele. În rest, ține posturile și sărbătorile.

Prizonier în Italia veteran fără acte î

Până să o părăsească sașii, Daia își avea farmecul și demnitatea ei ardelenescă. Încetul cu încetul acestea s-au dus. Nu de tot, e adevărat. Nu i se mai spune Daia Săsească (în sat a mai rămas doar un sas bătrân, însurat cu o româncă), ci simplu, Daia. Casele gospodarilor plecați au fost ocupate de țigani, care au devenit majoritari. Nu i se spune Daia Țigănească. Nu încă. Deși românii vor fi în curând copleșiți ca număr de etnicii rromi, există un fel de luptă interculturală între modelul gospodarului român din Ardeal – așezat, perseverent și îndărătnic – și modelul omolog rrom – hoinar (vagabond), conflict care este de parte de a se fi sfârșit și al cărui rezultat este încă incert. În această dispută rolul și importanța lui moș Aron este, cum vom vedea, capitală.

Moșul locuiește în apropierea bisericii, gard în gard cu grădinița comunală. Este oarecum simbolic: ceea ce-l ține în viață (și în formă) sunt credința și inocența. Puțini bătrâni care să-ți dea sentimentul de vioiciune copilărească

mi-a fost dat să întâlnesc în viață. Și-a scos căciula, în semn de bun venit, și-a ciufulit părul (voind să-l „arânjeze”) și a surâs dulce-acrișor, într-un fel cum n-am mai văzut. Aude greu, dar își dă seama imediat că suntem dintre aceia atrași de legenda longevității și farmecului său.

Estetica suferinței

Căsuța în care locuiește este imediat în stânga porților mari care te introduc în ogradă. O căsuță cu o singură cameră. Caldă, mititică și neglijent mizeră (cum sunt bucătăriile de vară ale țăranilor). Pe masă un borcan mare cu miere descoperit și înconjurat de firimituri de pâine. Pe perete fotografia de nuntă a moșului cu femeia lui (răposată cu mai multe zeci de ani în urmă). Se apucă imediat să ne povestească cu voioșie de tinerețea lui cazonă. Că a fost înrolat la 17 ani în armata austro-ungară! Cum a fost prins pe frontul de Vest, luat prizonier și dus în lagăr, în Italia. Cum, din voluntarii români de acolo, din prizonierat,

și Rusia, n România

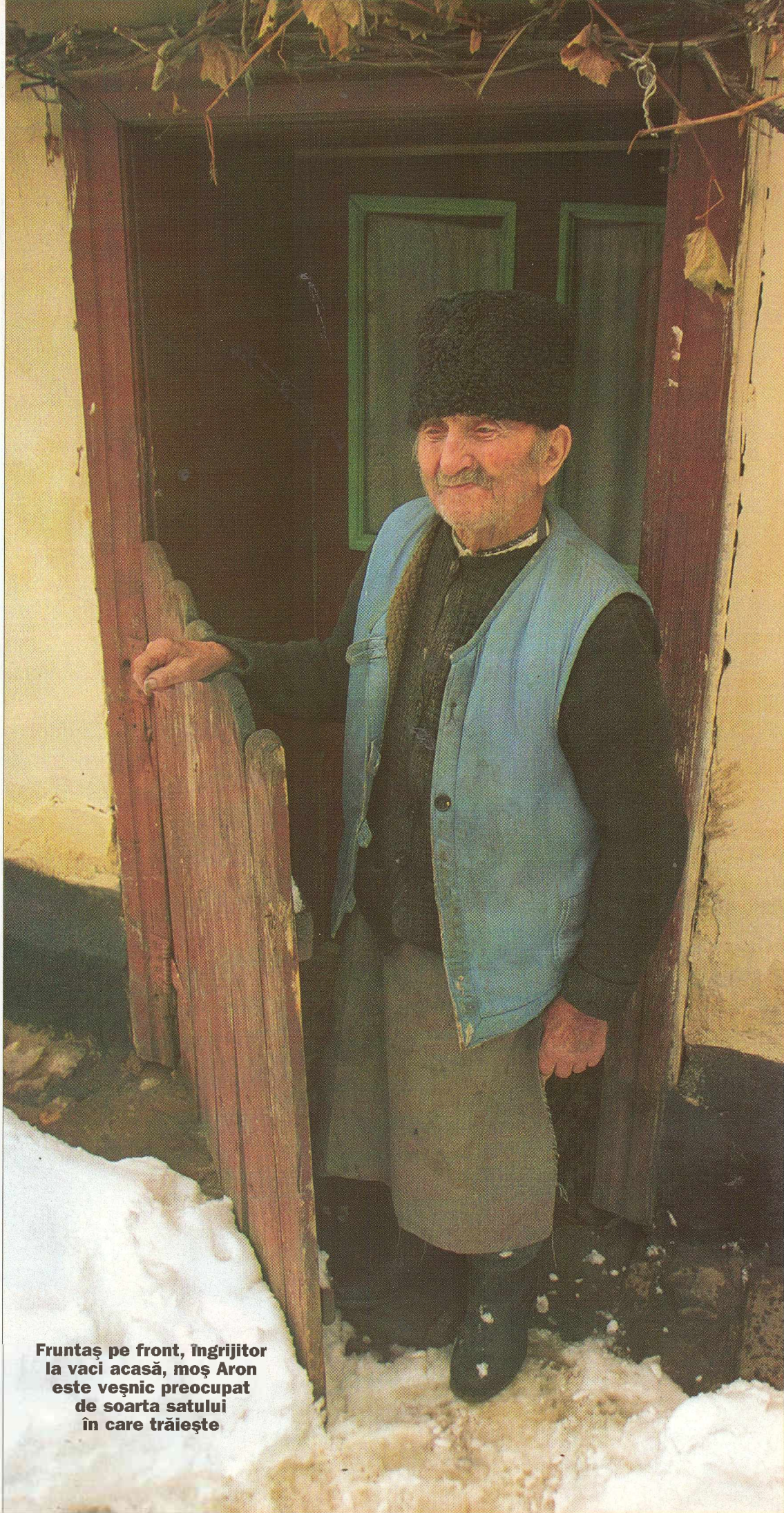
s-au alcătuit două corpuri armate care au fost aruncate în luptă pe frontul de răsărit și cum a căzut pentru a doua oară prizonier la ruși. Cum i-a fost dat să povestească aventurile sale sub arme de mii de ori, din care pricină eposul său s-a simplificat la maximum, reducându-se la aprecieri sumare legate strict de amplexarea și nuanțele chinului suferit. Astfel, la ruși „era frumooooos, era biiine” pentru că lupta „se da” în câmpie și tranșeele erau mai sigure, în timp ce la italieni lupta „se da” pe dealuri și bombardamentul artileriei transforma roca dură într-o armă înspăimântătoare asemănătoare grenadei defensive, însă mult mai puternică. Frumos era mai ales la „Constantinopoles, pe marea turcească”, care avea vălurile ca puful de pe burta găștei și unde nu au suferit de grețuri, urât era când au ajuns în Marea Neagră unde și-au vărsat și mațele și unde era cât pe ce să moară.

O pensie de pus pe foc

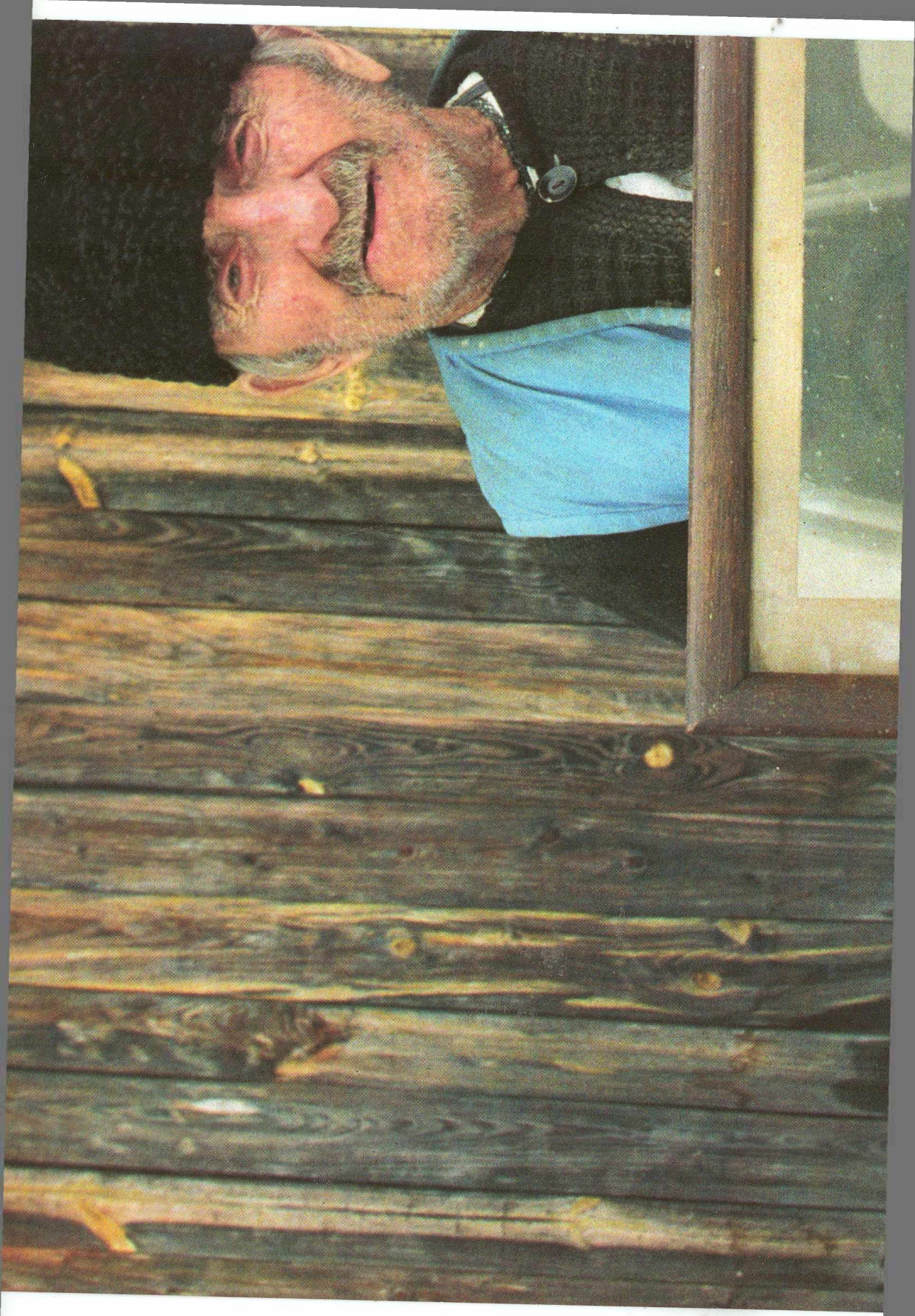
În al doilea război nu l-au mai trimis pe front. A fost doar concentrat în spatele frontului. Era deja prea în vârstă ca să sară peste Prut. Dar a „făcut” și acest război. Este **superveteran**. Cu toate astea nu se bucură de drepturile ce i s-ar cuveni de pe urma acestei calități. Nu are pensie de veteran și nu este scutit de impozit pe proprietate. Pentru că nu se mai găsesc documentele care să-i slujească mărturie. Nu mai este, pentru a-i sluji la asta, decât memoria lui și câteva cicatrice căpătate pe vremea când schije de piatră ale munților Italiei îi franjurau uniforma de frunțas al armatei austro-ungare. Că nu primește pensie de veteran, nu-i bai, dar o scutire de taxe pentru pământ i-ar prinde bine. Pentru că moș Aron este om cu stare. Are cinci copii răspândiți pe la casele lor, cu gospodării frumoase și cu nepoți care, la rândul lor, nu mai au mult până la pensie. Cel mai mic dintre „copii” are 80 de ani și-i îndulcește bătrânețele, spărgându-i lemnele pentru foc și îngrijind de vaci, care au fost a doua mare pasiune a moșului. Moș Aron a fost îngrijitor la vaci toată perioada lipsită de glorie de când a fost lăsat la vatră și până am ajuns noi la el. Pentru devotamentul lui are acum recunoștința primarului din comună și o pensie care îi ajunge să cumpere lemne de foc pentru două zile, căci lui moș Aron îi place să fie cald în casă.

text **Marin Marian**

foto **Octavian Tibăr**

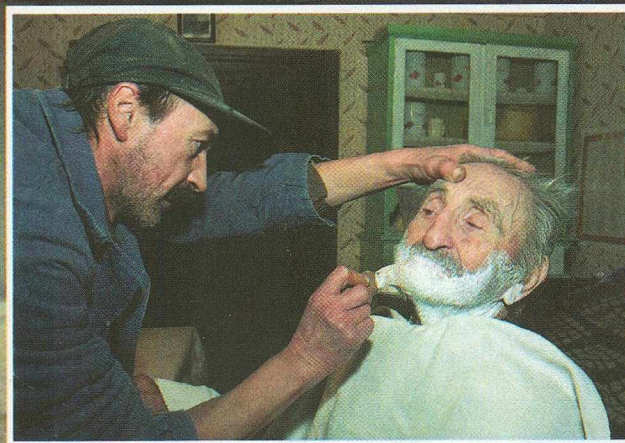
Frunțas pe front, îngrijitor la vaci acasă, moș Aron este veșnic preocupat de soarta satului în care trăiește

În fiecare an, pe 4 noiembrie, de ziua lui Moș Aron se bărbierește și se îmbracă cu hainele bune pentru a-l primi cum se cuvine pe primar și pe domnii de la televiziune. Primarul îi dăruiește cu acest prilej niște bani iară domnii de la televiziune țină la el. Toată lumea țină la el (că-i fudul bine de urechi). Ăsta-i semn că e în centrul atenției. Anul acesta a împlinit 103 ani. Noi l-am fotografiat în timp ce se bărbiera în ajun de 1 Decembrie.

Cel mai banal contrast cu care ne-au obișnuit sărbătorile Unirii este acela între luxul oficialilor și sărăcia dureroasă a participanților de rând. Anul acesta contrastul a fost pus în umbră de o harabură generalizată. Cel puțin așa a fost la Alba Iulia.

Toată lumea a fost de acord că ediția din acest an a evenimentului a avut de câștigat din fastul și rigorile episoadelor anterioare. Cum spunea un oficial local: „a câștigat în libertate“. Un câștig tradus printr-un supliment de promiscuitate culturală.

TALCIOCUL UNIRII

1 Decembrie 2001

Primăria Alba trebuie să fi acordat autorizație pentru câteva sute de tarabe, după cum arăta centrul orașului în sfânta zi de 1 Decembrie 2001, cel mai important eveniment comercial anual al localității. Ciudățenia manifestării este dată de concepția de spectacol cultural global pe care au avut-o în vedere organizatorii. De-a lungul a trei zile au fost programate concursuri sportive, simpozioane, expoziții filatelice, comunicări cvasiștiințifice, mese festive și câte altele. Toate acestea însoțite de muzică. Muzică organizată și neorganizată. Tarafuri de buciurari, folkiști, rockeri, maneliști, șansonetiști etc. În viu, pe C.D. sau casetă, pe scenă sau la firul ierbii. La ora prânzului, când evenimentul ar fi trebuit să cunoască o culme de fast și când obrazele subțiri ale demnitarilor s-au lăsat, în sfârșit, răcorite de admirația norodului, adia peste mulțime un portativ atât de pestriț că abia puteai deosebi în sosul melodic ofaturile minimanelistului de talie națională de acordurile imnului. Cu cât te îndepărtai, însă, de careul de jandarmi în civil, care protejau soclul statuii lui Avram Iancu și bombeurile lăcuite ale oficialilor de vânzoleala bahică a târnosiților (nu și de

Dulcele ghiveci balcanic

cea a reporterilor și fotoreporterilor), confuzia muzicală era tranșată în favoarea pocnitorilor. Ziceai că plouă cu minipetarde. Un bătrânel în costum național (cu opinci și traistă) își populariza poeziile. Un alt bătrânel (acesta voinicos și urban) dăruia un fel de șnururi tricolore împletite manual și se autopopulariza ca fost antrenor al lui Stângă (celebrul bingoman). Alt bărbat (și el spre vârsta a treia) voia să ne dăruiască din manufactura lui de butoiașe pirogravate expusă pe capota mașinii. Unul, cu bilete de papagal (un fost pușcăriaș), ținea morțiș să ne ghicească viitorul (pe bilețele, gratis – să-i dăm doar o bere). Ciungii și șontorogii falși (cu bandaje peste membrele sănătoase), dar și nefalși, se zben-guiau drapați în steaguri tricolore de nailon. Rockerii scurgeau berea din halbele rămase de la mușterii cu diurnă. Era un frison național. Toți veniseră aici cu un interes (ba unii doar să se distreze). Toți voiau să profite și să fie generoși (puțini erau doar agitați). Unii erau gata să plângă. Prostituatele din spatele hotelului Transilvania aveau febră musculară sternocleidomastoidiană. Până și valutiștii erau „pe felie”. Ei care, de obicei, sâmbăta „aveau închis”.

text **Marin Marian**

foto **Octavian Tibăr**

Alba Iulia a fost pe planul doi, ceremonia avându-l în frunte pe Nicolae Văcăroiu, al doilea om în stat. Rockerii zgomotoși s-au aflat față în față cu militarii ordonați de paradă (dintre care câțiva au leșinat de frig). S-au vândut bere și mici, cel mai solid om al adunării și-a încropit și el o tarabă, fete drăguțe au împărțit prezetvative gratis și s-au jucat dansuri populare.

Militari ai formațiunilor
de pază transnistrene,
întotdeauna cu mâinile
pe trăgaci.

ASASINI de

reportaj

Fostul gardist Alexandru Fertovoi rupe vălul tăcerii dezvăluind crimele săvârșite de „Batalionul de pe Nistru” în rândul moldovenilor, trăitori în satul Chițcani. Autorii atrocităților comise sunt acoperiți de oficialități.

la Chițcani

„Către reprezentanța misiunii OSCE (Chișinău), din partea victimelor Fertovoi A.I., locuitor al satului Chițcani, raionul Slobozia, strada Pușkin, 21, Deminiuk N.S., satul Chițcani, raionul Slobozia, strada Păcii nr. 5, Morari E.T., satul Chițcani, raionul Slobozia, strada Kuliabin nr. 45: Noi, cei pătimiți, ne adresăm către dumneavoastră cu rugămintea de a ne ocroti și de a ne ajuta în fața samavolniciei banditești ce domnește în Transnistria, mai exact, în Zona de Securitate, zonă de delimitare a focului, în satul Chițcani. Din 1992, în urma conflictului local, autoritățile Tiraspolului au dislocat în satul Chițcani o formațiune armată nelegitimă, compusă dintr-o companie în număr de 30 de oameni, având în centrul satului Statul său Major. Formațiunea este dotată cu arme rămase de la conflictul din 1992 și este comandată de P.I. Ignatenko, comandant cu deprinderi sadice, fost pușcăriaș cu două termene de detenție. Și această grupare banditească se numește «Garda R.M.N.»“.

„Tătucl” Ignatenko împrăștie

„Dnestrovskaia Gvardia”, Garda de pe Nistru, Garda autoproclamatei republici moldovenești nistrene nu este altceva decât un detașament paramilitar condus de „tătucl” Ignatenko, împărțind teroare și moarte printre moldovenii. „Dosarul ce ține de asasinarea de către această bandă a lucrătorului de miliție V. Tiuleev a fost comasat cu dosarul despre violarea de către un membru al bandei a domnișoarei Olga Gribinenko, dosar care mocnește din 1994, dar, fără nici un rezultat. Ședințele de judecată se amână mereu, iar nu demult judecata l-a eliberat pe unul dintre inculpați. În schimb, rudele răposatilor nici n-au acces în sala judecătorească. Dosarul pătimitorului Fertovoi este examinat de trei ani, dosarul lui Deminiuk, de doi ani și jumătate, iar dosarul lui Dm. Morari, ucis de bandă, a fost deja închis. Toate acestea vorbesc despre un genocid al autorităților R.M.N. împotriva locuitorilor satului Chițcani”.

„Acest caz trebuie să ajungă la Haga”

Domnul Ștefan Urătu, președintele Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului (sediul din Chișinău) cunoaște în amănunt cazul. Cu ani în urmă, fusese el însuși supus detenției și abuzurilor autorităților de la Tiraspol, căci cauza unionistă a făcut și continuă să facă victime: „Din 1992 și, ulterior, din 1994, când a fost plasată această unitate acolo, peste 20 de omoruri au fost săvârșite. La Chițcani au fost descoperite patru fete ucise, violate mai întâi și, apoi, aruncate în fântâni și în apa Nistrului. Pentru intimidarea autorităților moldovenești, inclusiv fiul primarului a fost ucis! Băieții din bandă vor să mănânce bine, să bea, să aibă fete, pentru că țin de formațiunile paramilitare din Transnistria și nu pătesc nimic. Acest caz trebuie să ajungă până la Haga, așa după cum s-a procedat cu crimele de război din Iugoslavia. Cine este Fertovoi? Un

simplu militar din această formațiune a Tiraspolului care a văzut cu ochii lui dezmățul bandiților. Prima dată a fost maltratat de membrii gărzii, atunci când a intervenit luând apărarea unui coleg evreu. Apoi, după ce a denunțat toate crimele gardiștilor, a fost bătut și schingiuit ajungând să fie internat în spital. Noi am informat organismele internaționale, cu care ținem legătura, despre ce se întâmplă în Zona de Securitate și am atenționat Tiraspolul că, dacă lui Fertovoi i se va pune ceva la cale, vom considera că asta este răfuială, până nu ni se demonstrează contrariul. În conformitate cu documentele semnate în luna iulie 1992, pe de o parte de Republica Moldova, pe de altă parte de Rusia și Transnistria, s-a convenit la crearea Zonei de Securitate, în care au intrat următoarele localități: orașul Bender, în întregime și împrejurimile, adică reperele geografice Cucieri și Coșnița. În spiritul acestei înțelegeri, în localitățile enumerate, se interzice staționarea sau funcționarea forțelor militare sau paramilitare ale Republicii Moldova sau ale Transnistriei. Din acest punct de vedere Batalionul de pe Nistru acționează, cu acceptul tacit al Tiraspolului, în ilegalitate”.

Zona de Securitate

„Stoil!” De la Chișinău, prin Anenii Noi, urmând șoseaua spre Tighina, drumul de vreo 70 de kilometri fusese liniștit. Acum, însă, este cu totul altceva. Ofițerul răsare din ceață apropiindu-se calm de mașină. Are o față aspră, urâtă, înghețată într-o expresie de autoritate: „Davai”. Primește documentele și, după ce le examinează, explodează încruntat: „Gde vi pašli etogo hrena?” (De unde l-ați mai găsit și pe sulă asta?) Evident, e vorba de mine. Tovarășul meu, Andrei Stepanovici, zice zămbitor că românul pleacă la Odessa, unde îl așteaptă soția. „Are dolari? Să

Podul de la Dubăsari păzit cu strânsenie la intrarea în „Moldova Roșie”. Un permis special limitează staționarea românilor pe teritoriul Transnistriei doar la câteva ore.

moartea printre moldoveni

dea românul toți dolarii!" Sunt la porțile Benderului, la granița autoproclamatei republicii moldovenești nistrene și înțeleg că voi fi jefuit. Afară e frig și ceață și când observ stropii de noroi așezați pe țeava pistolului mitralieră, mi se mută în suflet o Siberie. Grănicerul intră în baracă și se întoarce după un timp cu un fel de permis verzuliu din care pricep că mi se permite să tranzitez **respublica**, dar mi se interzice să staționez pe teritoriul ei mai mult de 10 ore. De altfel, mă încredințează el, drumul îmi va fi supravegheat, căci va telefona tuturor posturilor militare aflate pe traseul dinspre Odessa. Apoi, ceața de afară, prăbușită peste Nistru și spaima albă din suflet.

La Bender, în inima mohorâtă a orașului, Andrei Stepanovici calcă brusc peste piciorul rusului de la volan, oprește mașina și îi recomandă șoferului – rămas și el înmărmurit de frică – un obiectiv nou: Zona de Securitate. De pe bancheta din spate, scot fișicul de lei moldovenești, îi îndes rusului de la volan în buzunarul de la piept, fac cruce și mă las în grija lui Dumnezeu.

În urmă, miliționerii lui Smirnov ne-au căutat pe drumul Odessei, dar noi am pornit întins spre Chițcani – sat moldovenesc, în care legea e făcută de banda „tătucului” Ignatenko. Prima patrulă ne face semn de departe să oprim în marginea drumului noroios. Patru militari îmbrăcați în uniforme închise se apropie cu pași apăsați stârnind gemetele pietrișului de sub bocanci.

Aceștia sunt bandiții! Au pistoale automate scurte, făcute pentru luptele din interiorul localităților. Mai târziu, aveam să aflu că aceste arme sunt fabricate chiar la Tiraspol. Acum, însă, urmăresc așa, cuprins de un vădit interes, zborul de săgeată al unei păsări aflate în văzduh, deasupra Nistrului. Doamne, cât aș vrea să fiu eu acea pasăre!

Rusul de la volan scoate cu mâini tremurătoare actele mașinii. Unul dintre gardiști se răstește la Andrei Stepanovici; acesta îi răspunde în rusește că mergem la Mănăstirea Noul Neamț. „Moldoveni?” „Moldoveni”. Se apleacă și se uită lung la mine, dar îi răspund la privirea grea: „La toje”. La intrarea în sat, altă patrulă; cei doi militari, purtând, de astă dată, uniforme kaki, stau de o parte și de alta a unui automobil cu număr de Tiraspol. Mi se par iritați. Șoferul calcă pe frână, Andrei Stepanovici le înmânează pașapoartele. Cei doi au frunzărit pașaportul C.S.I. al lui Andrei Stepanovici și ne-au făcut semn să plecăm. După câteva minute, însă, pe prima uliță a satului, o voce aspră: „Stoi, zdesi!” Alte combinezioane negre. Arme noi, ținute în cumpănire. Șoferul se pierde, răspunde anapoda, dar Andrei Stepanovici îi întreabă suav despre ulița ce duce la mănăstire.

Ucișașii

Pe E.B. o scot din slujbă; este duminică și din biserica mare a mănăstirii corurile rusești și moldovenești se caută și se regăsesc într-un fluviu de voci, care se înalță și se varsă parcă direct în cer. Afară, stătusem câteva momente de vorbă cu părintele Baștavoii, care răspunde de Seminarul Teologic cu predare în limba română. Îmi face semn s-o întreb pe femeie ce m-ar interesa. „Spune-mi, femeie, cine a violat-o, apoi a ucis-o aruncând-o în Nistru pe domnișoara Olga Grbinenko?” „Gvardia, gospodin”. Apoi, înspăimântată, șoptește: „Gospodin, tot ce este, de la Dumnezeu este”. O las în plata Domnului. Opresc un bătrân. „Dumneata ești rus sau moldovean?” „Și rus și moldovean” „Cum vine asta?” „După vremi”. Se numește Ion D., locuitor al satului Chițcani. „Pe aici umblă o vorbă: dacă vrei să ajungi ministru/ Tre sî șii di pisti Nistru”. „Au așa de mare putere cei de peste Nistru?” Oftând: „Negur ne-a vândut! Gardiștii își bat joc de noi, taie în moldoveni și nu se mai satură de sânge”. „Ce s-a întâmplat cu Boubătrân Serghei?” „A fost ucis”. „Cum a murit Kuharenko?” „Era cu nepotul său în barul de pe strada Kotovski, din Chițcani, când în încăpere a intrat Ignatenko. Tătucul era nervos, a scos pistolul Makarov și a apăsă pe trăgaci. S-a sculat de la masă nepotul, a vrut să intervină, dar un glonț i-a curmat și lui viața”. „Ce fel de oameni sunteți voi, urmașii lui Ștefan cel Mare?” „Negur ne-a vândut, gospodin”.

Acum stau de vorbă cu Gh. C., 42 de ani, plugar. „Ce s-a întâmplat cu Kașcerik Leonid?” „L-a împușcat gvardia, gospodin”. „Ce știi despre Svetlana Kaminskaia?” „A fost violată și ucisă” „Cine?” „Gvardia, gospodin”. „Câți oameni a ucis aici gvardia?” „Păi, 48, gospodin!” Opresc un rus. Este tânăr și poartă pufoaică albastră și cizme de sărbătoare. Îi spun în rusește că doresc să mă întâlnesc cu Fertovoi în spatele bisericii mănăstirii peste o oră. Îi dau adresa: strada Pușkin, nr. 21. „O să mă împuște, batiușka”. Refuză clătănând din cap. Nu-l voi întâlni niciodată?

Ceață pe Nistru

Din clopotnița mare încep bubuiturile clopotelor. Starețul iese printr-un rând de prelați așezați de o parte și de alta a trotuarului de ciment. Spun: „Părinte, nu vreau să vă mint, aici, între zidurile sfintei mănăstiri, eu sunt român”. Are un moment de uimire și, cu fața împietrită, mă roagă să-l aștept câteva minute. Andrei Stepanovici se enervează brusc: ce mi-a trebuit să spun că sunt român, dacă popa e și el un bandit?

La câteva luni după incursiunea făcută în Zona de Securitate, Garda de pe Nistru a asediat Mănăstirea Noul Neamț, așezându-l prin violență, amenințări și teroare, pe episcopul de Tiraspol, Iustinian, în fruntea Seminarului Teologic. Desele sale luări de poziție în ziarul cazacilor transnistreni, precum „Cuvântul arhipăstorului către cazaci”, îl recomandă pe Iustinian ca fiind un pătimaș susținător al introducerii învățământului în limba rusă la Seminarul Teologic Noul-Neamț.

Poate chiar e colonel K.G.B.! Sigur că s-a dus acum să cheme gvardia, pentru că e imposibil ca bandiții să nu fi tras vreun guleai pe la mănăstire. Apoi Andrei Stepanovici spune o măgărie: „Pe tine te arestează, rusului îi confiscă mașina, dar eu scap, am pașaport C.S.I.”. Starețul Paisie se întoarce însă, înțelegând pe loc situația. La masă, la stăreție, părintele Paisie ne mărturisește: „În 1992, separatiștii au tras cu tunurile în turlele mănăstirii. Ca să putem murmura aici «Tatăl Nostru» în limba strămoșilor, a bunelor și străbunelor noastre, suferim caznă, ocăruri și omoruri.” „Părinte, șoptesc, trebuie să mă ajutați să ies din Zona de Securitate”. Starețul dă din cap, aduce pe loc două calendare pliante cu sfânta așezare, luăm de afară câțiva colaci albi ca de marmură, punem totul pe bordul mașinii, și la drum. Spre ieșirea din sat, Andrei Stepanovici țipă ca un dement la șofer și abia atunci observ că trecusem fără habar pe lângă un post de control. Bandiții sar ca lăcustele împresurându-ne după ce, înainte, luaseră poziție de tragere. Șoferul coboară, se scotocește prin toate buzunarele după acte, Stepanovici arată colacii, eu citesc preocupat calendarul creștin-ortodox. Nu ne-am revenit decât la Bender, unde o caraulă îmbrăcată într-o manta lungă până în pământ, cu tricou marinăresc și mănuși groase își făcea rondul între zidurile vechii cetăți Tighina. Trecem granița și Benderul rămâne în ceață tot mai deasă aici, de-a lungul Nistrului, și dintr-o dată înțeleg de ce moldovenii nu folosesc unele cuvinte românești și nu rostesc nici ceață și nici negură, ci *tuman*, „tuman pe Nistru” (ceață pe Nistru), adică adună într-o singură expresie văzduhul funegos și ostil și gheața din suflet.

text: **Al. Mihăilă**

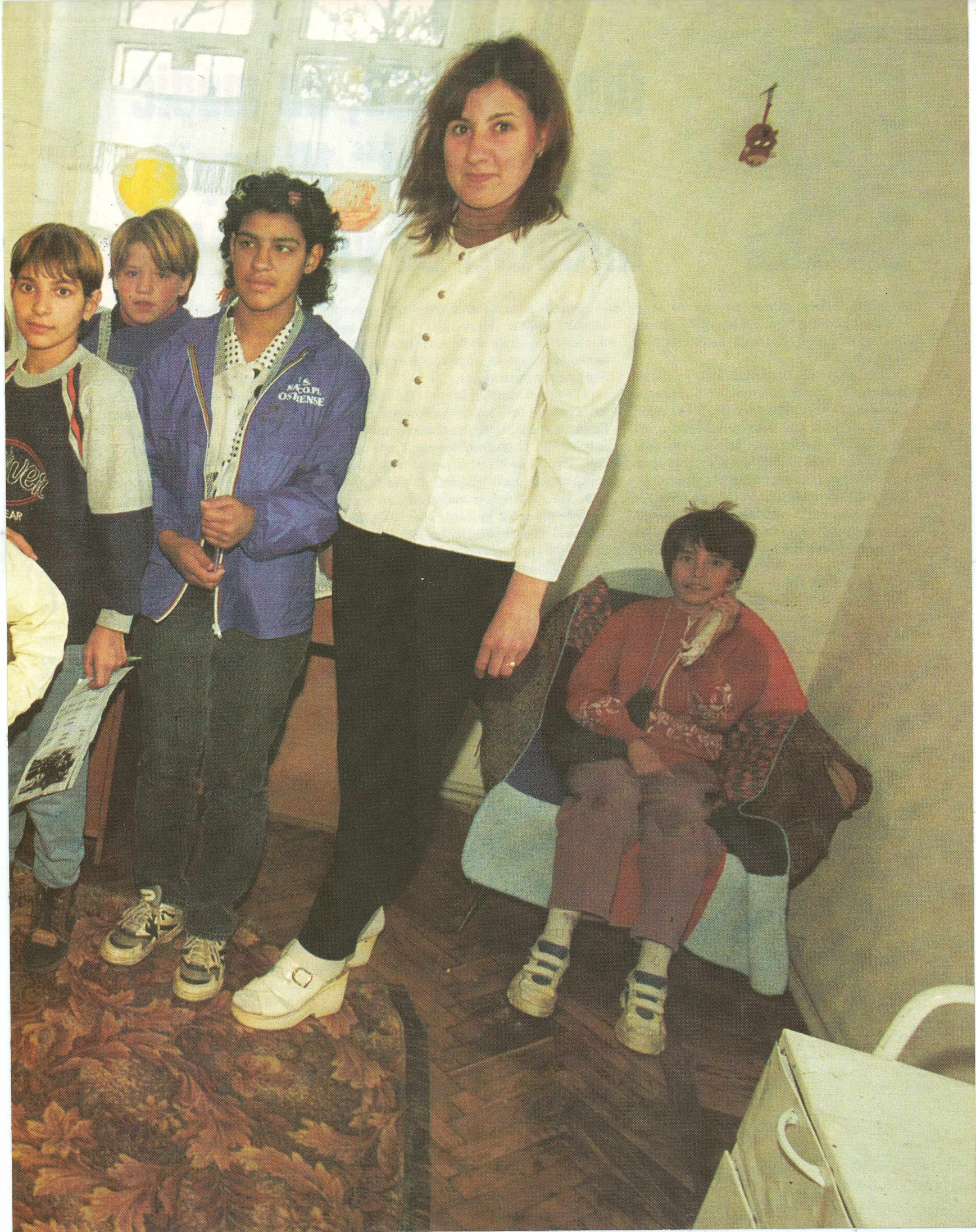
foto: **ROMPRES**

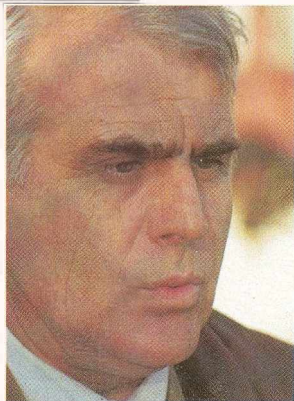
Dragostea.
Un sentiment de la
pământ la cer și înapoi.
Îți dă aripi
sau ți le retează.
Te urcă și te coboară.
Te ajută să lupți.
Cu viața, cu moartea.
Uneori chiar și cu
maladia cea mai cruntă:
SIDA.

Tati, tati, ce bine c-ați venit!

reportaj

Din dragoste, un medic a „adoptat“ 16 copii infestați cu virusul HIV

La Călugăreni, Mihai Viteazul l-a înge-nuncheat pe Sinan Pașa. E doar o filă a istoriei, însemnată pentru cărturari, nesemnificativă pentru mulți.

La Călugăreni, dacă faci dreapta, venind de la București, intri pe un drum plin de hârtoape care te invită, după șapte kilometri, în Singureni. Un sat ca oricare altul, doar că, fix în centru, are un spital de boli infecțioase. Trebuie să ne întâlnim cu directorul, dl Paul Marinescu. Am ajuns mai devreme cu un sfert de oră. O femeie gardian public ne preia și ne întreabă ce vrem. Ne duce să așteptăm la contabilitate, dar doamnele cu ochelari pe nas și calculatoare în față n-au vreme de noi. Ne roagă să stăm în mașină. Când revenim la poartă își face apariția dl Marinescu.

Ne spune că are 16 copii, toți infestați cu HIV. Doar 6 dintre aceștia au SIDA. Trei sunt semi-izolați de restul grupului deoarece starea lor este gravă. Ne roagă să nu pomenim copiilor de boala pe care, nevinovați, o au în sânge. Intrăm. Copiii sunt la masă, dar sar în întâmpinarea noastră. De fapt, sar pe medic. „Tati, tati, ce bine c-ai venit!“ Îl iau în brațe, îl pupă, îl mângâie și încep să-i înșire, toți în același timp, ce le trece prin cap. „Tati“ îi roagă să termine de mâncat și-i întreabă ce-au mai făcut, ce note au mai luat, dacă s-au purtat frumos ori au fost obraznici. „Eu am luat nota 1“, spune unul dintre

ei. „Bravo!“, îl laudă Paul Marinescu. Toți încep să bată din palme. „Eu am luat 2.“ „Ei, tu ai fost mai bun.“ Una dintre fetele mai mari se laudă că a primit 6 la franceză, iar un băiețel e mândru de 5-ul primit la lucru manual.

O fetiță cu spuzituri la gură vine la mine și mă ia în brațe. Sunt încordată și zâmbesc crispat. De ce mă sperie? Doar știu că n-am cum să mă îmbolnăvesc. O cheamă Florența și este retardată. Vrea să fie băgată în seamă și nu știe să atragă atenția decât începând să plângă. Cere lapte. Are o tiplă de la un pachet de țigări pe care o foiește din mână în mână. Vine iar la mine, dându-mi celofanul. Mi-l ia și pleacă spre o asistentă. Ochii i se umplu de lacrimi. Vrea lapte, dar durează puțin până acesta este încălzit și nu mai are răbdare:

După ce copiii termină de mâncat, mergem să le vedem camerele. Sunt trei dormitoare a câte patru paturi fiecare. Intrăm mai întâi la fete. E curat și seamănă a camere studentești. Pe pereți sunt poze și desene. Copiii nu mai prididesc cu manifestările de bucurie. Îl pupă încontinuu pe medic. Îi fac freza, îl ciufulesc, îi pun coarne. Care mai de care vrea să-i arate ba un caiet, ba o lucrare, ba un desen. Tocmai când îmi țin în frâu lacrimile, vine la mine o mogâldeată cu ochii mari, verzi și curioși. „Cum te cheamă?“, mă chestionează, uitându-se în sus. Îi spun și o în-

treb, automat, același lucru. „Petronela Moldoveanu“, îmi răspunde. Are șapte ani și jumătate, dar pare mult mai mică. Îmi spune că merge la școală. Mă abțin cu greu să nu plâng, dar îi datorez asta lui Sucă. Se bagă în vorbă, găsind același subiect de discuție: școala. E și el în clasa I. Râde, arătându-mi cei doi incisivi, unul mai scurt decât celălalt, pentru că abia îi cresc. Mă ia de mână și mă duce în camera lui. „Aici nu-i așa de curat, pentru că sunt băieți“, îi apără o fetiță. Pe hol, într-un fotoliu, neparticipând la gălăgia colectivă, stă Sorela. Are ochii triști, fața palidă și trasă, părul șaten. O rog să vină lângă noi. Se ridică greu și merge ținându-se de pereți. Mai târziu, am aflat că suferă de artrită.

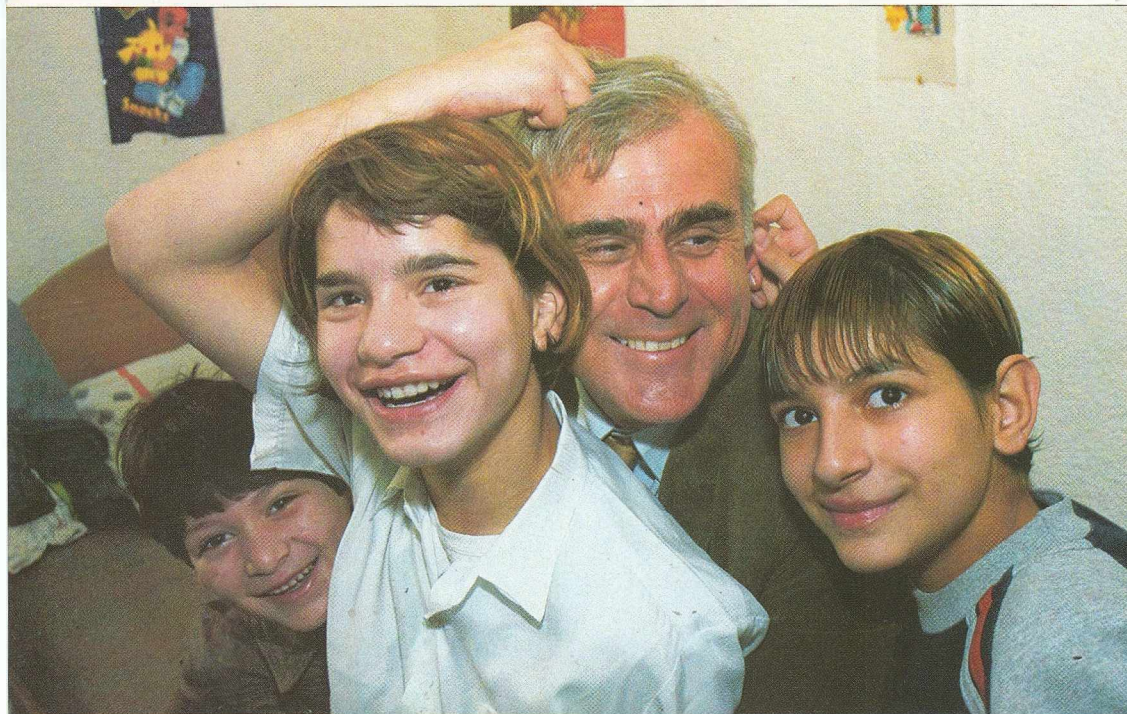
Mergem sus, în pod, să vedem camerele de acolo. Sunt mult mai frumoase, dar nu au căldură. „Vreau să pun parchet și să cumpăr calorifere“, îmi spune Paul Marinescu. „Nu avem bănuți, dar ne descurcăm noi. O să facem aici niște dormitoare mai frumoase decât cele de jos, pe care le vom transforma în camere destinate activităților sociale.“ Sucă îi cere doctorului 1.000 de lei. „Fugi de-aici. Pentru ce-ți trebuie?“ Nu insistă la medic, dar se duce la fotoreporterul nostru, iar apoi la șofer. De la mine a vrut reportofonul. „Tuturor le cere 1.000 de lei“, spune zâmbind Paul Marinescu.

Îi lăsăm pe cei mici să se pregătească de școală și ieșim afară. Este momentul să-l întreb pe medic câte ceva despre el.

„Spun și cred că o să trăiască“

„Ce să vă spun? Că-mi plac copiii, că sunt doctor? În primii ani de medicină, mi-a fost mai greu să îngrijesc copii, pentru că am avut un grad de sensibilitate în plus față de ei. Cu timpul, tot văzând atâta suferință am căpătat un pic de duritate. Am ajuns să mă ocup în mod special de copii. Am început chiar de la capăt. De la un medic de circă, am devenit medic primar de medicină generală, medic specialist de boli infecțioase și, de vreo zece ani, am fost treptat, treptat, director de policlinică, director de spital județean. Acum, sunt director al Direcției Sanitare Giurgiu și director al Spitalului de Boli Infecțioase Singureni. Locurile mele de muncă sunt foarte aproape unul de altul, cam la douăzeci de minute distanță. Dacă vrei să ai un program nenormat, poți să ți-l faci. Încep pe la șapte și jumătate, opt, aici, și termin seara, pe la

Dr. Paul Marinescu este și partenerul lor de joacă

Copii nu sunt internați, ci duc o viață aproape normală.

zece și jumătate, unsprezece, când plec, tot de aici, la culcare.”

Copiii doctorului Marinescu sunt abandonati de familiile lor. De când se află la Singureni, din ianuarie anul trecut, nu i-a vizitat nimeni. Cei mari sunt probabil conștienți că au o boală gravă, deși medicul evită, pentru a-i proteja, să discute cu ei despre ceea ce li se întâmplă. Își iau în fiecare zi medicamentele și respectă cu strictețe cuvântul lui Paul Marinescu. Au încredere oarbă în acesta. „Peste tot se laudă cu mine, chiar și la școală. «Tatăl nostru este șef peste toate spitalele din județ. Tatăl nostru ne face bine.» Dacă, la școală, capătă nota unu: «Las’ că vine tatăl nostru și vă arată dumneavoastră.» Eu am nevoie de ei, așa cum și ei au nevoie de mine. N-am de gând deloc să renunț la ei, deși am avut câteva împunsături. Au vrut să mi-i ia, pentru că nu aveam angajați și nu aveam bani. Am reușit să fac rost de un bănuț ca să pot plăti șase salarii. Am avut chiar imixtiuni din partea «avocatului poporului», care a spus că nu învață bine. Dar, când i-am luat eu, anul trecut în ianuarie, nu se putea să meargă la studiu, la mijloc de an școlar. Anul acesta însă am reușit. Cei mari merg la Giurgiu și învață acolo, într-o școală normală. Sunt în clasa a V-a și sunt sigur că vor recupera. Până anul acesta, copiii au învățat la o școală specială, gradul lor de pregătire nefiind unul corespunzător pentru vârsta pe care o au. (Două dintre fete, de exemplu, ar fi trebuit să fie în clasa a VIII-a n.r.). Cei mici merg la școala din sat. Am avut multe discuții. La un moment dat am crezut că n-o să mai pot să-mi țin copiii. M-am zbatut, am țipat, am urlat, m-am rugat și am reușit să trec peste toate piedicile.”

Ramona ne întrerupe, așezându-se în brațele medicului. Este una dintre fetele cele mari. Brunetă, frumoasă, în plin proces de pubertate. N-ai zice că poartă pecetea unei boli aspre. „Este prima care a intrat în pubertate, deși nu este cea mai mare. A început să aibă simptome sau antipatii față de băieți, și îmi pune întrebări specifice vârstei. Mă tachinează tot timpul. Când sunt tata, când sunt dom’ director.” Copiii stau într-o casă, lângă spital, care le aparține în întregime. Ei nu

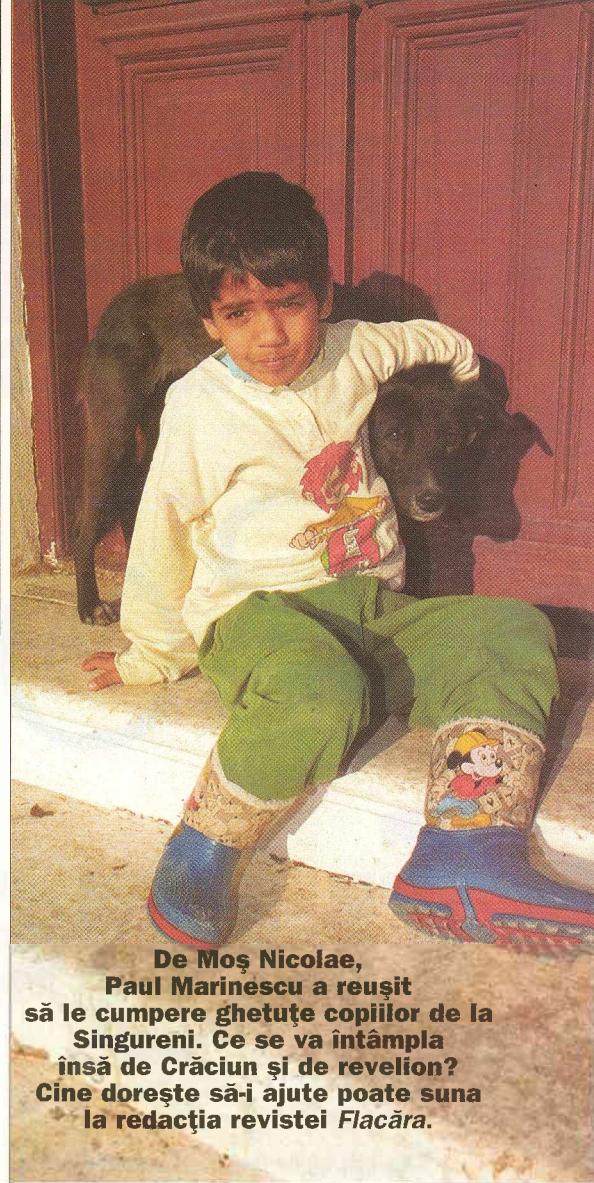
sunt internați, sunt copii liberi. Aparțin de Fundația Sfânta Maria, care le oferă aproape tot ce au nevoie. Cele șase asistente sunt lângă ei zi de zi. Le-ar trebui multe: hăinuțe, încălțăminte, rechizite, jucării etc. „Nu mă vait de nimic, spune inimosul medic. Nu avem nimic deosebit, dar ne simțim bine. Nu avem bani, dar nu ne supărăm. Dacă fac rost de un bănuț, și-mi doresc acest lucru din tot sufletul, le-aș lua un medietor la franceză și engleză. Extraordinar de buni sunt la muzică și la dansuri. Topăie întruna. Am avut până acum două casetofoane; s-au stricat. O să mai facem rost de unul. Au două televizoare, care stau deschise tot timpul pe posturile muzicale. Sunt la curent cu ce se cântă acum. De Crăciun, o să le fac doi brăduți. I-am și cumpărat, sunt din-aceia ecologici. Vor face o serbare la un spital unde sunt internați tot copii bolnavi de SIDA. Când vor crește și vor renunța la zbenguială, ne vom ocupa împreună de lucruri mai serioase. Vom curăța împreună, vom face curățenie. Sper să le construiesc o casă, în altă parte.”

Fără să vreau să fiu crudă, doar realistă, îl întreb pe medic ce șanse de supraviețuire au copiii lui. „Am învățat destul despre terapia antiretrovirală și despre șansele acestor copii. Ori sunt un pic mai optimist, ori starea lor de sănătate mă face să spun acest lucru, ori dorința ca ei să trăiască cât mai mult, dar impresia mea este că o să o ducem până la capăt, ca orice om normal. Cu o intuiție pe care mi-o dau experiența medicală, congresele, conferințele și descoperirea de noi medicamente, plus dragostea față de ei, pot să spun și să cred că o să trăiască și o să reușim să depășim momentul critic în care suntem acum.”

Optimismul lui Paul Marinescu mă ajută să plec cu gândul că nimic nu-i greu câtă vreme există dragoste. Răspunsul lui să fi fost unul abil, diplomatic? Nu. Am simțit clar că este convins de ceea ce spune. Nu pot totuși să uit ceea ce mi-a zis la un moment dat: „Vina mea este egală cu a dumneavoastră. Amândoi am contribuit sau n-am contribuit la îmbolnăvirea lor.”

text **Carla Mihăilă**

foto **Octavian Tîbăr**

De Moș Nicolae, Paul Marinescu a reușit să le cumpere ghetuțe copiilor de la Singureni. Ce se va întâmpla însă de Crăciun și de revelion? Cine dorește să-i ajute poate suna la redacția revistei Flacăra.

Ramona are probleme specifice pubertății. Mama ei a abandonat-o la naștere, dar îl are aproape, pentru a se lămuri ce e cu adolescența, pe medic.

A știut să șocheze și să-și atragă simpatia celor din jur. Și-a creat o imagine la care aspiră o groază de vedete din România. A fost în top, a căzut în noroi (atunci când a făcut închisoare în Italia) și a revenit spectaculos. S-a scris că ar fi homosexual ori bisexual, iar iubirile lui au stat întotdeauna în atenția publicului. Acum, Cătălin Botezatu suferă. Din dragoste și nu numai. Inima lui a clacat sentimental, pentru că femeia pe care o iubește mai mult decât orice pe lume nu poate să ierte. Inima lui a cedat fizic, pentru că stresul, oboseala, nervii, supărarea au fost mai tari. A ostenit și, de trei ori, pentru câteva momente, a încetat să mai bată, dând semnale de alarmă. Stăpânul acestui cord istovit nu s-a speriat. S-a săturat însă de lumea lui.

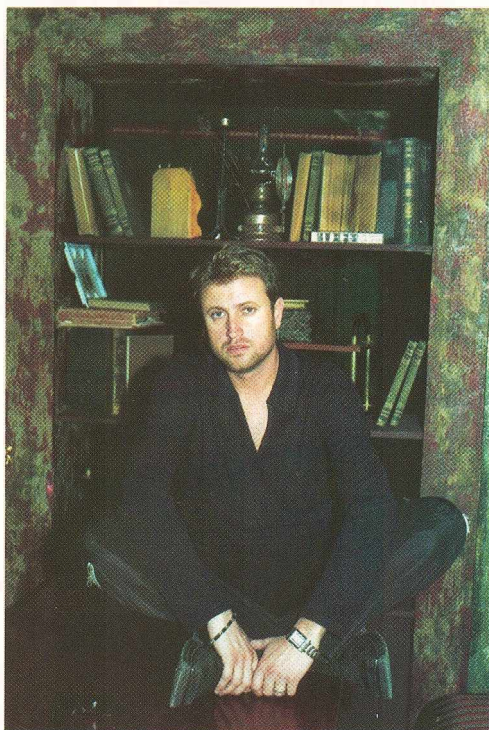
Botezatu fuge în Tibet

▼ **Cine ești tu, de fapt, Cătălin Botezatu? Am auzit atâtea povești senzaționale despre tine încât mi-e greu să-ți conturez „portretul robot” fără teama de a-ți deforma adevărata imagine.**

Cătălin Botezatu: Sunt mai mult decât un om normal. Contrar aparențelor sunt făcut tot din carne și oase, nu sunt un *superman*. Am și eu probleme, momente de fericire sau de supărare, de singurătate, de depresie. Chiar și vedetele au inimă, atât la propriu, cât și la figurat. Nu mă deosebesc cu nimic de un om obișnuit, decât poate prin meseria pe care o fac și care mă situează în centrul atenției.

– **Eu nu cred că ești un om normal și-ți argumentez acest lucru tocmai prin desprinderea ta de normalitate. Ai ieșit din pătura aceea a mediocrilor.**

– Îmi place să muncesc. Trebuie să recunosc că drumul pe care-l parcurg nu este întotdeauna neted, este destul de sinuos, dar de cele mai multe ori încerc să îl transform într-o autostradă dreaptă, pentru a ajunge cât mai repede la țintă. Întâmpin de foarte multe ori dificultăți. Cine crede că moda este ceva simplu se înșală amarnic. E ceva foarte greu. În spatele unor prezentări de modă sunt luni de muncă, sunt nervi înținși la maximum, iar satisfacția durează câteva secunde, în cazul meu. O simt atunci când ies pe podium și văd reacția publicului, care de cele mai multe ori este exact cum mi-am închipuit-o. Nu mă

interesează partea materială. Dacă aș face modă pentru bani, sunt sigur că nu ar mai exista nimic frumos. Fac totul din pasiune.

– **Nu crezi că-i puțin exagerat să spui că nu te interesează partea materială? Banii sunt necesari în breasla ta, mai ales că fără ei nu poți scoate pe piață o colecție.**

– Chiar și în cazul meu banii devin o problemă. Colecția se vinde, dar accesoriile sunt scumpe. Banii băgați în show nu prea-i scoți. Ieși cam „tanda pe mândă”. Vând, dar nicio dată nu mi-am făcut socoteala cât am scos luna aceasta ori dacă moda este profitabilă pentru mine. Nu mi-am propus să mă îmbogățesc din modă și nu vreau să mă gândesc la aspectul financiar mai mult decât la partea aceea de suflet. Dacă m-aș gândi mai mult, atunci nu aș mai face lucruri de calitate. Aș scoate haine „la serie”, care nu ar mai avea calitatea și sufletul pe care eu îl pun în fiecare produs pe care îl creez.

– **Trebuie să recunoști că ai avut noroc, dincolo de talent.**

– Da. Talentul să spunem că este 50 la sută, norocul – 25 la sută, iar 25 la sută poate fi perseverența, puterea și forța de muncă. Este deja de notorietate că am luat-o de la capăt în urmă cu cinci ani. Mi-a fost destul de greu. În momentul în care am pierdut absolut totul și mă aflam undeva sub nivelul mării, din toate punctele de vedere, am demonstrat că sunt capabil de un nou început, fără nici un fel de ajutor. Am pornit de la datorii foarte mari, făcute de avocați ș.a.m.d. Într-un an de zile m-am ridicat, folosind materiale mai puțin scumpe, dar punând mai mult în valoare talentul meu. În câțiva ani am reușit să fiu din nou celebru și poate mai potent financiar

Sunt singurul care
se ocupă de tot,
începând de la alegerea
materialelor și conceperea
schițelor, până
la alegerea muzicii
și a scenografiei.

decât eram înainte. Nu mă întreba prin câte sacrificii, pentru că au existat, și există, în continuare, zile și nopți în care nu dorm, zile și nopți în care muncesc pe rupe. Sunt singurul care se ocupă de tot, începând de la alegerea materialelor și conceperea schițelor, până la alegerea muzicii și a scenografiei. Îmi fac singur absolut tot pentru că, după mine, creatorul este cel care știe să-și pună cel mai bine în valoare colecția. Îmi iubesc foarte tare meseria, țin la ceea ce fac, cred că sunt un perfecționist, dar asta nu cred că este un defect.

– **Câte colecții faci pe an?**

– Șase colecții. Primăvară-vară, toamnă-iarnă, colecții de prêt-à-porter, de haute-couture și de lenjerie intimă pentru bărbați, pe care le realizez la fabrica Argos din Cluj-Napoca.

– **Cât stai în fața oglinzii?**

– Foarte puțin.

– **Te întreb acest lucru pentru că am observat că unghiile tale sunt date cu lac și nu sunt prea mulți bărbați care îți urmează exemplul.**

– Faptul că îmi fac manichiura și pedichiura chiar au fost interpretate și... Nu. Consider că, bărbat sau femeie, trebuie să-ți respecti corpul, să ai grijă de propria-ți persoană. Mi se pare o ineptie, o aberație să cataloghezi un bărbat care merge la pedichiură altceva. De exemplu, mie foarte mulți mi-au zis: „Am auzit că-ți faci pedichiura”. Da. E o chestie de curățenie, care nu cred că mă situează la alt pol decât pe ceilalți bărbați.

– **Asta presupune că te îngrijești mai mult decât alți bărbați. Înseamnă că și timpul pe care-l petreci în oglindă este mai mare.**

– Nu. O dată pe săptămână mă duc la salon, într-o mare fugă, să-mi fac manichiura și pedichiura și să mă mai tund puțin, dar în rest... Nu stau mai mult decât alți bărbați să mă privesc în oglindă pentru că... nu stau. Nu-mi fac măști cosmetice cum știu că-și fac alții și nici nu pot să critic lucrul acesta pentru că e O.K.

– **Nu te-ai machiat niciodată?**

– Nu este cazul. Deși sunt mulți care o fac.

– **Pe inelarul mâinii stângi ai o verighetă sau un inel?**

– Este un inel. Am purtat verighetă până de curând, dar am scos-o.

– **Nu prea are aspect de inel, iar pe degetul cu pricina se poartă verighetă.**

– Bine, ia-o cum vrei tu.

– **Te-ai despărțit de logodnica ta din America. De ce?**

– M-am despărțit de Kelly la începutul anului pentru o altă persoană pe care o iubeam...

– **Pentru Vanda Vlasov?**

– Nu. Vanda este o veche iubire de-a mea, a reprezentat foarte mult pentru mine, dar...

– **Dar rămâne prototipul femeii ideale pentru tine.**

– Da. Probabil pentru că era roșcată, acum e blondă (*râde*)... Cu Vanda m-am înțeles foarte bine și a fost una dintre puținele femei cu care am discutat serios despre căsătorie. Sunt câteva femei cu care aș fi pornit pe drumul mariajului și cu care aș fi făcut un copil, pentru că pasul acesta este foarte important, Vanda e una dintre ele. Kelly e o altă persoană

tru că mi s-a părut cea mai sinceră femeie pe care am întâlnit-o vreodată, cea mai lipsită de interese, pentru că, sunt conștient că femeile din viața mea au avut un interes oarecare la mine. Dacă ar fi să fac un procentaj al femeilor care s-au culcat cu mine, ți-aș spune că 80 la sută au făcut-o doar pentru numele meu, 10 la sută ca să vadă cum este Botezatu la pat, 5 la sută ca să vadă dacă Botezatu n-are cumva altă orientare sexuală și 1, 2, 3 la sută pentru că s-au îndrăgostit de mine. Este un procentaj destul de nefericit pentru mine, dar sunt un om realist. Nu pot să mă îmbăt cu apă rece.

– **Care este motivul despărțirii de această misterioasă femeie?**

– Nu este un secret. Am greșit. Vina îmi aparține. Am încercat să mă împac cu ea, dar se pare că unele lucruri nu se pot repara. Îmi recunosc greșeala, deși poate că ar fi trebuit să atârnez în balanță faptul că am fost corect cu ea. Relația cu femeia respectivă are un an și jumătate, iar anul trecut în decembrie m-am hotărât să rup logodna cu Kelly, tocmai pentru că nu sunt un farsor și nu pot juca pe două planuri. Nu am fost niciodată un actor bun. Pentru ea ar fi trebuit să însemne destul de mult renunțarea mea la Kelly, faptul că am întrerupt logodna, deși ea era însărcinată pe vremea aceea și, mai mult, faptul că am renunțat la o carieră în Statele Unite și la un viitor mai mult decât de aur. Toate acestea n-au fost suficiente însă pentru ea.

– **Crezi că veți mai fi împreună vreodată?**

– Un timp am sperat, dar, din nefericire, în urma discuțiilor purtate

nu mai am nici o speranță. Aș face orice să o aduc înapoi și aș face orice să mă înțeleagă că aș schimba totul. Dacă ar vrea să fiu un anonim și să mă angajez chelner la colțul străzii și să fiu ciuca de bătaie a tuturor, aș face-o, numai să se întoarcă la mine. Dar pentru ea nu contează. Este o femeie foarte mândră, foarte orgolioasă, foarte integritate, care greu poate să treacă peste niște lucruri, ceea ce am apreciat întotdeauna la ea. Indiferent ce s-ar întâmpla sunt hotărât să aștept, poate mai mult decât am așteptat vreodată pe cineva.

– **Este adevărat că ai suferit un preinfarct?**

– Da. De fapt este al treilea. Primul atac

nă, de care m-am despărțit pentru o femeie. Credeam că mă iubește, dar din nefericire nu mai suntem împreună. Eu o iubesc încă.

– **Această despărțire s-a petrecut relativ recent. Mai suferi încă?**

– Da și probabil că mult timp de aici încolo aceasta va fi starea mea de spirit. Este o persoană care nu este publică, este o femeie care nu este și nici nu-și dorește să fie vedetă. Pasiunea mea pentru ea s-a născut tocmai pentru faptul că era o persoană simplă, mai mult decât simplă, mai puțin sofisticată decât femeile din anturajul meu și care m-a iubit pentru omul din mine, nu pentru creatorul Cătălin Botezatu. M-am îndrăgostit de ea pen-

L-am avut acum vreo șapte ani, când lucram la *Europa*. Eram în fața computerului și efectiv am clacat. Al doilea l-am făcut anul trecut, iar medicii mi-au spus că ar trebui să am mai multă grijă de mine. Am urmat un tratament vreo două săptămâni, după aceea m-am lăsat. Cel mai recent a fost rodul stresului, nervilor, supărării. M-am apucat de colecție supărat de pierderea omului pe care l-am iubit cel mai mult și pe care îl iubesc în continuare cel mai mult. Toate adunate și-au pus amprenta pe sănătatea mea.

– **Nu te sperie aceste atacuri?**

– Nu. Nu mă mai sperie nimic. Sunt pregătit pentru orice mi s-ar putea întâmpla. Această despărțire a însemnat piatra cea mai grea de încercare a existenței mele.

– **Ce poți să-mi spui despre budhism?**

– L-am studiat și-l studiez în continuare. Am avut o perioadă anul acesta când mă răzgândisem în privința trecerii mele la budhism, dar evenimentele petrecute în ultima vreme m-au determinat să mă reorientez către această religie. De ce? Pentru că, probabil perioada prin care trec nu voi reuși s-o depășesc aici. Am hotărât ca imediat după sfârșitul anului, în ianuarie, să plec pentru cel puțin șase luni în Tibet. Poate că va fi pentru totdeauna. Sincer să fiu, inițial am făcut mișto de budhism, pentru că fosta mea logodnică era adepta acestui rit, iar pe mine mă amuza... Dar, căutând prin casă, am găsit foarte multă literatură și m-am apucat să citesc. Din cărți am dobândit învățăminte, lucruri profunde care m-au făcut să pătrund tainele budhismului, mai ales că este singura credință care acceptă și altă credință. Cu alte cuvinte, pot să trec la budhism fără să fiu nevoit să renunț la religia în care am fost botezat după ce m-am născut. Nu este o renunțare, ci o completare. Budhismul nu-ți cere să te închini la cineva. Este o meditație profundă în care spiritul se regăsește în alte condiții decât cele pe care ni le explicăm în religia noastră sau în viață, în mod normal.

– **Știi clar unde te vei duce în Tibet?**

– Sunt mai multe variante. Aș vrea să aleg o mănăstire cât mai izolată, unde să nu existe nici măcar un telefon, să mă detașez de lumea aceasta a mea, care m-a ridicat, m-a coborât, mi-a creat probleme sau bucurii, dar de care sunt foarte sătul.

– **Acest lucru se va întâmpla dacă nu vei reuși să te împaci cu dragostea vieții tale...**

– Da. Dacă mă voi împăca, probabil că nu voi pleca, dacă nu, înseamnă că nu am reușit să trec peste momentul acesta, care este foarte greu.

Cătălin merge săptămânal la un salon pentru a-și face manichiura și pedichiura. „E o chestie de curățenie, care nu cred că mă situează la alt pol decât pe ceilalți bărbați.”

text **Carla Mihăilă**

foto **Octavian Tibăr și Florin Ioniță**

Este căpoasă ca orice Berbec
respectabil și *nebună* ca toate
puștoaicele de 19 ani.

Nu știe să gătească, dar își
făurește din asta o pasiune.

„Fac niște ochiuri de ia foc
bucătăria”, mi-a mărturisit.

Ar sta cât e ziulica de lungă la
cinematografele de la *Mall* sau
în cluburile cu jocuri electronice.

ILEANA LAZARIUC

eau să fiu o **mamă tanara**

Îi place să surprindă
„In felul acesta, îmi
spune, mama nu se
plictisește niciodată.
Îi fac niște surprize...

Este fiica Anastasiei
Lazariuc, dar și-a
câștigat propria ei
reputație de V.I.P.
Zău că-ți vine să te
întrebi: Cine-î mai
cunoscută?
Mama sau fiica?

destăinuiri

A pășit în lumea modei cu ajutorul Doinei Levintza. „Ea a fost școala mea de manechine. Aveam 14 ani neîmpliniți când mama m-a luat cu ea la Doina să-i dau o părere despre rochia pe care urma să și-o ia.” Celebrul designer a întrebat-o dacă nu vrea să apară în prezentarea pe care o avea în săptămâna ce urma. „Nu știam să merg pe tocuri, dar am acceptat. În prezentare am primit niște pantofi numărul 40, deși eu pe

atunci purtam 37. Când am ieșit pe scenă, mi-am fixat un punct înainte și nu am avut altă grijă decât să nu mă împiedic, ca să nu-mi rup gâtul. Apoi, am început să stau toată ziua acasă la Doina. Avea un băț pe care mi-l puneam în spate ca să învăț să merg dreaptă. A urmat o prezentare la Janine, după care mi-am văzut de școală.” Mai târziu a participat la concursul de frumusețe *Elite*, unde a luat locul trei. Drept urmare, a plecat la Viena ca să-și completeze book-ul de manechin. Când s-a întors a intrat cu dreptul în lumea reclamelor. A fost un an imaginea firmei *Margaret Astor*. Și-au mai disputat-o *Citroën* și *Danone*. De curând, s-a întors din Italia, unde a stat trei luni în calitate de model.

Cosânzeana?

Nu: Lazariuc

– Te-ai întors în curând din Italia. Cum ai ajuns acolo?

– Trebuia să plec acum trei ani de zile. M-a văzut Gabriel Henessey, fostul booker de la *Elite*, care și el și-a deschis o agenție. Nu m-am dus atunci, apoi a urmat trupa *Trinity*, până într-o zi când m-am trezit că vreau să plec, pentru că așa mi se întâmplă mie. Eu nu-mi planific niciodată nimic. Azi vreau ceva, azi dau telefon, asta vreau neapărat. Am avut show-uri, prezentări, am fost în discuții cu un canal de televiziune, despre care nu aș spune prea multe pentru că nu vreau să vorbesc înainte de a face ceva.

– Se câștigă bine din modă?

– Să știi că se câștigă, dar pentru mine nu asta a fost important. Eu am început să fac modă din plăcere. Mai mulți ani la rând am prezentat pe gratis, doar pentru a mă afla acolo. Acum, mă bucur că am început să câștig bani din ceea ce îmi place. Se câștigă, dar nu atât de bine pe cât te-ai aștepta. Din prezentări, nu cred că se poate cineva lăuda cu sume fabuloase. Din reclame, însă, da.

– Cum stai cu dragostea?

– Hîm! Cu dragostea? Stau foarte bine, că n-am prieten.

– Deci chiar stai.

– Chiar stau, vorba ta. Cred că am eu timp de dragoste toată viața. Am 19 ani, nu? O să am timp berechet să mă îndrăgostesc, să am iubiți care să-mi facă, știi vorba, capul pătrat și să stau să plâng după ei.

– Văd că știi foarte bine ce-o să te aștepte!

– Nu mă aștept, dar știi că la ce nu te aștepți, aia ți se întâmplă.

– Ce ar trebui să facă un bărbat ca să te cucerească?

– Ar trebui să-mi placă mie, în primul rând. Mă lasă rece obiceiurile unora de a veni și a te bate la cap, de a-ți oferi flori etc. Nu suport balivernele, genul de *vrăjeli*, scuză-mi expresia, care au devenit un standard al multora de a cuceri orice femeie. Mie îmi place... să fie bărbat. Genul macho. Cu cât îmi place mai mult o persoană, cu atât sunt mai distantă. Nu-i arăt ce simt. El ar trebui să mă surprindă, nu știu. Să aibă imaginație.

– Ai fost vreodată îndrăgostită tare, tare?

– Da. S-a întâmplat acum un an și ceva. Nu pot să spun că era dragostea aia matură, adevărată. Asta probabil o realizezi când ajungi la o vârstă și privești înapoi. Pe moment crezi că oricine ți se pare că este dragostea vieții tale și ai impresia că dacă-l pierzi, mori...

Da, am suferit acolo în durerea aia a mea. Nu i-am spus, evident. Nu sunt genul care se plânge. Nu-mi place să devin patetică și să dau telefoane.

– Ai călcat, din curiozitate, pragul unui sex-shop?

– Nu. A, ba da. Am fost să-i cumpăr cadou unui prieten, de ziua lui, și până la urmă i-am cumpărat o statuie.

– Ai fantezii sexuale?

– Probabil... ca orice om. Dar nu vreau să vorbesc despre asta.

– Cum dormi? Îmbrăcată, dezbrăcată, în ceva sexy, în pijamale?

– Depinde. Am seri și seri. La mine nu-i o regulă. Eu nu-mi fac obicei din absolut nimic. Nu dorm în fiecare seară la fel, nu mănânc în

Nu am carnet de conducere. Nu am făcut nici școala de soferi. Toată lumea îmi spune că semăn cu mama. Ea are carnet de 12 ani de zile, dar nu știe să conducă, pentru că-i este frică. Mi-a spus că nu mă lusa să-mi iau carnetul, că nu mă vede la volan.

fiecare zi același lucru. Îmi place să am variații în viața mea. Când mă simt bine dorm în trening, alteori dorm în furou, vara dorm fără nimic, goală... Depinde.

– **Ce fel de lenjerie intimă porți?**

– Din dantelă, brodată... Sport, doar atunci când merg la sală. Dar nu am mai fost demult, spre rușinea mea.

– **Ții diete?**

– Nu. Știi care-i dieta mea? Mănânc foarte mult în fiecare zi. Când mă îngraș, asta e, mă dau cu capul de pereți. Dar, cred că am un metabolism foarte bun.

– **Celebritatea mamei te-a ajutat sau ți-a dăunat în copilărie?**

– Eram foarte mândră, dar atunci erau alte vremuri, alte concepții și cred că mi-a dăunat. În școală, de exemplu, toți se așteptau la mai mult de la mine. Dacă luam o notă bună, se spunea că am pile. Mama nu venea la școală decât dacă era nevoie. Cred că am fost mai solicitată decât alți elevi. Nu m-am lăsat de școală când am început să fac modă. Nu mergeam deochiat îmbrăcată și cu toate acestea am avut probleme. Mă durea în sufletul meu de copil, pentru că vedeam alte fete machiate cu roz, cu verde, cu negru, iar mie mi se spunea: „Ce vii îmbrăcată în blugi la

școală? Unde te crezi? În discotecă?” Și nu aveam nimic extravagant. Am avut de îndurat tot felul de răutăți din-acestea minore, care atunci mă deranjau. Am avut o profesoară de fizică pornită mereu pe mine. Făcea tot felul de aluzii: „Îmi aduci ceva...”, era extrem de tupeistă.

– **Cum te înțelegi cu mama ta?**

– Oricine s-ar mândri cu ea. Mă uit la ea și văd că este frumoasă... Am avut numai lucruri bune de învățat de la ea. Mi-a dat sfaturi demne de urmat, chiar dacă eu nu am ascultat-o mereu. Știi, mai târziu ajungi la vorba mamei. Întotdeauna ai impresia că tu ai dreptate, că tu ești centrul universului. Acum suntem prietene. Vorbesc absolut orice cu ea, ieșim împreună. Înainte era o altă situație. Eram mică și căpoasă, dar acum cred că m-am mai liniștit. În copilărie eram foarte rea. Am crescut cu bunica mea, pentru că mama era tot timpul plecată în turnee. N-o condamni, așa era normal. Ea era cea care aducea banii, nu mi-a lipsit absolut nimic. Dar atunci nu realizezi că-ți lipsește ceva. Tu vrei să fie mama lângă tine. Mă enervam foarte tare pentru că vedeam alți copii cu mamele lor, iar eu eram singură. Câteodată vroiam chiar să iau o notă proastă ca să mi se acorde atenție. Sau

măcar să fiu certată. Eram străină de mama. Mi-era rușine de ea. O vedeam foarte rar și în momentul în care m-am mutat cu ea aici, am avut o relație mai distantă. Am condamnat-o atunci. Îi spuneam că n-a fost lângă mine când aș fi vrut. Acum, normal că privesc lucrurile altfel. Știu că mama nu avea ce să facă.

– **Știi că fratele tău are deja o familie. Tu ai proiecte în sensul acesta?**

– Nu neapărat. Îmi doresc foarte mult un copil și o să-l fac de tânără. Nu știu dacă la anul... Cam pe la 22-23 de ani. Vreau să fiu o mamă tânără, mai ales că sunt înnebunită după copii. Mor după ei.

– **La un moment dat va trebui să te retragi din modă. Te-ai gândit ce o să faci atunci?**

– Da, știu că n-o să fiu pururea tânără. Probabil că o să am o afacere a mea. Poate-mi deschid un salon cosmetic. În orice caz, voi face tot ceva legat de modă.

text **Carla Mihăilă**

foto **Florin Ioniță**

Vestimentație: **Irina Schrotter**

Încălțăminte: **Fiorangelo**

Machiaj: **Mihaela Slav**

Coafură: **Daniela Pascu**

Locație: **Bucharest Marriott Grand Hotel**

*Am depășit recordul
cărților.
Am terminat
de curând
Shogun.
Al doisprezecelea
înger
mi-a plăcut enorm,
enorm de mult, am
cîtit-o de două ori.
Cîtitul este una
dintre pasiunile
mele. În rest, nu fac
mare lucru.*

Ce spun despre ea

Anastasia Lazariuc: „Cu Ileana am avut în perioada adolescenței ei unele probleme, pentru că suferea extraordinar din cauza turneelor mele. Credeam atunci că nu o să fim niciodată prietene și că-mi este dat să trăiesc alături de un copil străin. Știți foarte bine, toți trecem la un moment dat, prin momente în care avem impresia că le știm pe toate și că părinții noștri nu ne înțeleg. Fetița mea își dorea să fiu cu ea, nu o interesa succesul meu. Ura și răutatea ei erau de fapt efectele durerii că nu o are pe mama aproape. Odată, a scris o compunere în care-și exprima dorința ca mama să fie învățătoare, ca să se afle în preajmă tot timpul. Acum ne înțelegem extraordinar. S-a maturizat mai repede decât o fată de aceeași vârstă, tocmai pentru că a fost mult timp singură și a trebuit să ia decizii de capul ei. Am vrut să o educ un pic mai spartan, să nu fie o mucoasă și o plângăcioasă, să înțeleagă că viața nu este ușoară. Chiar dacă o face pe dura, este o fire extrem de sensibilă și sentimentală. Nu mi-a cerut decât sfaturi, ajutor nu. Nu i-a plăcut niciodată să fie luată de mână ca să-i deschid anumite uși. A făcut totul în mod solitar, ceea ce mă determină să fiu foarte mândră de ea.

Mihai Constantinescu: „Ileana este o fată frumoasă, chiar dată naibii de frumoasă. O știu de când era mică, îi cunosc evoluția... A fost un copil dificil, cu multe hachițe. S-a dovedit că are multă personalitate. Și-a dorit să-și ia viața în piept, ceea ce mi s-a părut un pic hazardat. Într-o vară, s-a hotărât să nu mai vină cu noi la mare. Și-a început cariera de fotomodel. Îmi pare bine că a avut șansa să fie multimediatizată. Am văzut multe fotografii de-ale ei și pot spune că este mai încântătoare decât multe vedete internaționale. Dacă cineva de afară ar pune mâna pe ea, în sensul frumos, ar avea noroc să-și clădească o carieră adevărată. Pozele ei au un rafinament fantastic...”

PEPSI®

ASK FOR MORE
CERE MAI MULT

Pepsi, Globe Design și Ask for More sunt mărci înregistrate ale PepsiCo., Inc.

Noapte, mai precis ora 1,00 A.M.

Am ajuns
la clubul *Heaven*
plini de temeri
și bune
intenții jurnalistice.
La intrare,
niște instalații
suflau spre noi
un fel de puf de găină.
Aveam același drum
cu personaje
care vorbeau afectat.
„Dragă, dacă nu avem
locuri rezervate,
să știi că eu mă car
și rămâi singurel, dragă!”
După ce am trecut
și de badigarzi
(plini de mușchi,
cu haine mulate,
care ar fi putut
îndeplini diverse
dorințe sexuale
până mai ieri
interzise prin lege),
am ajuns într-o pivniță.
Acolo am dat peste Rudi,
Bubi, Pupi, Rusty.
Purtau rochiile scumpe,
„de firmă”,
aveau machiaje stridente
și erau gata
să se producă artistic.

Recviem
pentru
articolul
200

„Băieții lucrează
la soft-uri, sunt ospătari,
au meserii bune,
da' le place viața“.

Travestiții de sub patrafirul Patriarhiei

Mai întâi a apărut Rusty, cu un microfon. Arăta ca o florăreasă, țigancă, cu sex incert. Vorbea pițigăiat, rulând bancuri din categoria Țociu și Palade. Le spunea travestiților care se perindau prin fața lui (ei?) tot felul de glumițe: „Ce faci, jumulito (variante: ciufulito, nasolito, belito etc.), ai venit aci să exciți?” Băieți cu media de înălțime 1,80 m, ambalați în fuste mini argintii-aurii se perindau prin fața noastră mișcându-și fesele lasciv și făcând play-back pe sunetul a diverse melodii consacrate. Toate bune, zburau pene din niște boa multicolore, „fetele” își aruncau pantofii cu toc măsura 43 din picioare. După o dedicație pentru băieții de la *Asociația Accept*,

Una dintre „artiste” și prietenul ei

care se ocupă cu drepturile minorității homosexuale din România, domnii, de data asta îmbrăcați normal, au valsat cu zisele fete. Am spus la bar că am vrea să discutăm cu Rusty, poate reușește să ne explice ce-i cu tot „balamucul”. Fotoreporterul nostru, blând din fire, a stat de vorbă cu cineva care voia să-l agațe. Am dialogat și cu niște fete adevărate, care nu erau lesbiene, dar veniseră să vadă ce se întâmplă la clubul gay-lor veseli. La un moment dat, numita Rusty, în plenitatea costumului ei, ne-a rugat să o așteptăm până se schimbă, ca să putem avea un dialog coerent despre programul artistic, precum și despre drepturile și libertățile românești ale sexului intermediar. Peste câteva minute, a apărut un băiat plinuț, blond, îmbrăcat decent cu tricou și pantaloni, care ne-a spus: „Vă stau la dispoziție”. Eram față în față cu Rusty, care suferise transformări radicale.

Patriarhia nu dă liber la striptease

Pe Rusty îl cheamă de fapt Cristian Marius Dumitru și este de profesie croitor de lux, a lucrat cu designeri vestiți precum Doina Levintza, Janine sau Cătălin Botezatu. Este directorul și managerul clubului *Heaven*, a cărui clădire a fost închiriată de la Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române. Sfinții părinți nu prea bănuiau ce fel de show a ouat mintea lui Rusty,

au protestat nițel, cât șade bine. Au sudat pur și simplu poarta tractirului. După asta, deveniți poate mai toleranți în urma poveștii cu părintele Clement de la Cernica, oficialii ortodocși au ajuns la un compromis cu croitorul de lux: „Singuru’ lucru care nu ne-a dat voie să facem îi striptisu’.” Băieții din trupa de dans, cânt și voie bună nu sunt profesioniști ci „lucrează la soft-uri, sunt ospătari, au meserii bune, da’ le place viața”. Plin de idei despre „această ramură de gay și lesbiene”, Rusty mai are și alte inițiative, de exemplu să organizeze ca în Occident niște *Rainbow-Party*, adevărate parade ale homosexualilor. În februarie 2002, la MCM-Cafe, Rusty va organiza o mega-petrecere la care e sigur că-l va aduce tocmai pe Boy George. Am mai aflat și că primul club pentru homosexuali din România, care funcționa la Discoteca Casablanca (scuze, dar cacofonia e de la ei), s-a desființat din varii motive, așa că *Heaven* practic nu are concurență.

Am plecat din clubul travestiților destul de năuciiți, înotând cu greu printre băieții care se unduiau erotic pe muzică. Am rămas cu o singură impresie puternică și anume că articolul 200 a murit și în nici un caz nu putem striga în buna tradiție românească trăiască articolul 200.

text **Toma Roman jr.**

foto **Octavian Tîbăr**

**„Rai” fără îngeri
nu se poate.
Sub aripa
protectoare
a unuia dintre ei,
Rusty a pozat
în „civil”.
În chenar, tot el,
în ținuta de lucru.**

Un Plus de Protectie

Folii de Siguranta

JOHNSON *window films*

Folii pentru Geamuri si Automobile Johnson - USA
Exclusiv Distributor in Romania

ASA
Since 1985

Bucuresti - Str. Luca Stroici Nr. 15 - Tel: 211.8454, 211.7770 - Fax: 210.1588 - www.asa.ro

În 1950, o șarjă greșită de vaccin
a fost cât pe-acî să bage
în mormânt Securitatea, Miliția
și corpul grăniceresc al României.

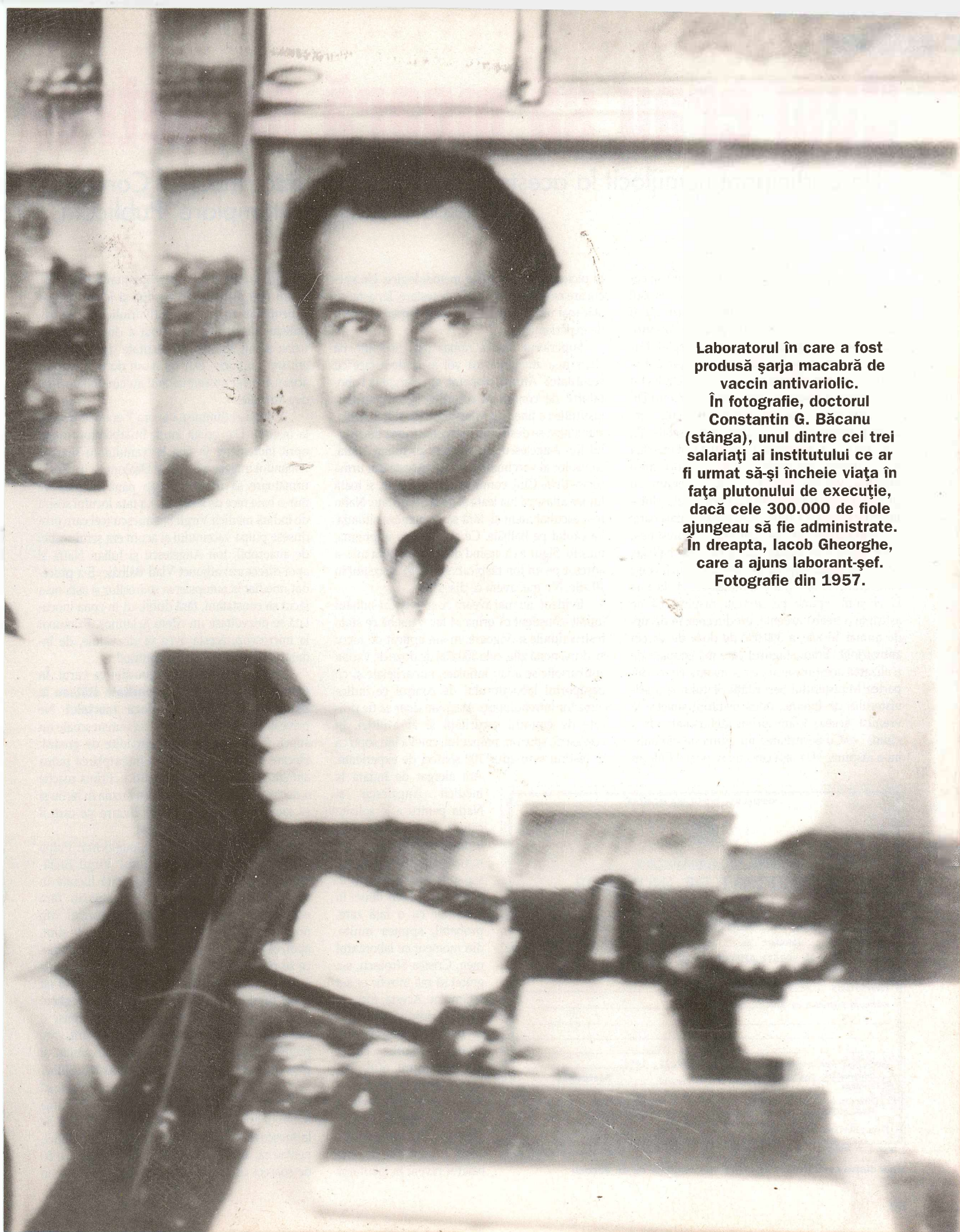
Vaccin cu ANTRAX

Războiul din Afganistan ne-a adus spaima de Antrax și de alte arme biologice. Puțină lume știe că și în România, din prea mult zel al autorităților s-a produs un vaccin care putea fi armă biologică nedorită: vaccin infectat cu antrax. Catastrofa nu s-a produs datorită profesionalismului unui medic.

Doctorul Constantin Băcanu este moț și muscelan. Ne atrage atenția: „N-am făcut politică, mi-a plăcut medicina”. S-a ocupat toată viața de vecinuri și a inventat chiar unul, autovaccinul celular microbial complex, fapt care i-a adus faimă internațională, dar și invidia colegilor. Are 81 de ani și poartă în fiecare zi lavalieră, ca pe un semn distinctiv în tradiția medicilor care au lucrat la Institutul „Dr. I. Cantacuzino”. Se gândește să scrie o carte de amintiri din care nu vor lipsi, cu siguranță, mărturisirile din paginile următoare.

 exclusivitate

Laboratorul în care a fost produsă șarja macabră de vaccin antivariolic.

În fotografie, doctorul Constantin G. Băcanu (stânga), unul dintre cei trei salariați ai institutului ce ar fi urmat să-și încheie viața în fața plutonului de execuție, dacă cele 300.000 de fiole ajungeau să fie administrate. În dreapta, Iacob Gheorghe, care a ajuns laborant-șef. Fotografie din 1957.

Cum erau să moară de antrax

Un participant nemijlocit la aceste momente de groază, medicul Constantin G. burlesca și sinistra întâmplare. Publicăm, fără

„La ora actuală, trei asasini din umbră au băgat în sperietă America: bacilul antrax, virusul variolic și toxina botulinică. Pe vremuri, acești germeni patogeni provocau epidemii catastrofale. Medicina a izbutit să le răpună treptat. Dar în anii tinereții mele, bătălia era încă în plină desfășurare. O cunosc prea bine, deoarece am lucrat trei decenii la Institutul de seruri și vaccinuri Dr. «I. Cantacuzino», iar acolo asta am făcut: cercetare și producție de vaccinuri ireproșabile. Ei, bine, tot în vremea aceea, viața mi-a fost marcată de o întâmplare teribilă. De câte ori mi-o amintesc, mă trec fiori de gheață. Aventura cu pricina a fost cât pe-aici să mă ducă în fața plutonului de execuție. O povestesc pentru întâia oară:

Prin toamna lui 1948, partidul comunist ne-a adus un director adjunct, doctorul Vlad Bălbăie, persoană controversată și care nu mai lucrase până atunci la noi. Într-o dimineață, mă cheamă la el și-mi spune pe un ton răspicat că ne așteaptă o treabă urgentă: producerea, în decurs de numai 10 zile, a 300.000 de doze de vaccin antivariolic. Eram singurul care mă ocupam de realizarea acestui vaccin, iar comanda venea din partea Ministerului Securității Statului și a Ministerului de Interne, două instituții sinistre la vremea aceea. L-am privit debusolat: «E o glumă?» «Cu Securitatea nu glumește nimeni», mi-a răspuns. «Dar așa ceva nu se poate! Călcăm

în picioare toate regulile metodologice. Un vaccin are nevoie de 30 de zile de testare. Iar asta, cu atât mai mult cu cât, din institut lipsesc șoarecii de experiență».

Superiorul meu a rămas însă neclintit, ba chiar m-a amenințat că voi avea de-a face cu securitatea. Atunci, disperat, am alergat la Laboratorul de control al serurilor și vaccinurilor, instituție ce ținea de Ministerul Sănătății. Acolo, activitatea se desfășura sub conducerea doctorului Ion Angelescu și a doctorului Iulian Nafta, controlor al vaccinului variolic. Acesta din urmă sosise de la Cluj, comunist în ilegalitate, și toată lumea aflase că lua leafă și de la Securitate. Nafta m-a ascultat atent și, fără să comenteze situația, l-a căutat pe Bălbăie. Ce au discutat împreună, nu știu. Sigur e că, ieșind din birou, Nafta mi s-a adresat pe un ton răspicat: «Prepari vaccinul în 10 zile. Nu mai avem ce discuta».

Evident, nu mai aveam ce spune. Cu sufletul îndoit, conștient că urma să fac o treabă ce sfida instrucțiunile în vigoare, m-am apucat de lucru și, după nouă zile, cele 300.000 de doze de vaccin antivariolic se aflau înfiolate, împachetate și cu pașaportul laboratorului de control ce indica buna lor întrebuințare. Așteptau doar să fie ridicate de emisarii securității și ai Miliției. În aceeași zi, spre ora prânzului, cineva îmi șopti că în institut s-au adus 100 șoareci de experiență.

Am alergat de îndată la medicii Angelescu și Nafta pentru a le solicita câteva exemplare la testarea serului. Am fost refuzat, deoarece șoarecii, s-a spus, sunt așteptați în altă parte. M-am întors în laborator cu o față care, probabil, spunea multe, din moment ce laborantul meu, Cristea Stroescu, s-a grăbit să mă întrebe ce s-a întâmplat. Acesta, fost cobilițar („ridicat” de partid în muncă), rămăsese un țaran cu suflet curat. Ascultându-mi oful, îmi spuse: «Stați liniștit, domnule doctor, o scot eu la capăt. Mă duc și fur doi șoareci». Și, într-adevăr, după o jumătate de oră, băiatul reveni în laborator

cu două rozătoare pitite în buzunarul halatului. N-am mai pierdut nici o clipă și le-am injectat subcutanat cu vaccin antivariolic. În sfârșit, puteam răsufla ușurat. Până a doua zi, testul urma să-mi spună cu exactitate dacă vaccinul era sau nu nociv. Dar tot n-am dormit noaptea aceea. Grijă și presentimente au continuat să-mi dea târcoale.

A doua zi dimineață la ora 7 eram la institut la institut. Dar odată intrat în laborator, m-am oprit încremenit în fața borcanului cu șoareci. Amândoi trăgeau să moară! Deajuns ca în clipele următoare să intru din cap până în picioare într-o baie rece de sudoare. La fața locului sosiră de îndată medicii Virgil Ștefănescu (cel care produsese pulpa vaccinului și acum era șeful secției de anaerobi), Ion Angelescu și Iulian Nafta și apoi directorul adjunct Vlad Bălbăie. S-a procedat imediat la autopsierea șoarecilor și asta ne-a făcut să constatăm, fără dubii, că în zona inoculată se dezvoltase un edem gelatinos. Examinat la microscop, acesta avea să dezvăluie, de îndată, prezența bacilului de antrax!

Toți cei de față s-au făcut albi ca varul. În **coletul pregătit pentru Securitate stăteau în așteptare 300.000 de doze mortale!** Ne priveam unul pe celălalt fără să putem scoate un sunet. Fețele tuturor erau năpădite de groază. Fiecare gândea, probabil, că întâmplarea putea ajunge la urechile poliției politice. Prima reacție a doctorului Nafta a fost să dea buzna în birou și să facă bucați pașaportul de livrare pe care îl semnase laboratorul de control.

Ce se întâmplase? Dublă neglijență! Pulpa vaccinală, obținută de doctorul Virgil Ștefănescu, fusese prelevată de la o vită lucrată în luna mai. Or, reglementările stabileau fără echivoc că însămănțările se fac numai din noiembrie până în martie, când e frig. Este știut, apoi, că bălegarul conține uneori virus de antrax ce se poate infiltra ușor în pustulele ce apar în zona scarificată pe burta vitei, dacă animalul nu a fost ținut în condiții de maximă supraveghere și igienă. Cam tot la vremea aceea începuse o campanie ce viza babele-moașe de la țară, care puneau bălegar pe ombilicul noului născut și provocau, astfel, moartea prin antrax a copiilor.

Groznică descoperire l-a făcut pe Bălbăie să blocheze de îndată șarja de vaccin și să dea fuga în biroul lui Zaharov, consilierul sovietic sosit de la Moscova. Cei doi au rămas închiși în cabinet, pentru ca, apoi, doctorul Bălbăie să injecteze 50 de șoareci cu vaccin antivariolic. Animalele au

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

INSTITUTUL "Dr. I. CANTACUZINO"

CERTIFICAT DE INOVATOR

Nr. 86

eliberat Tov. Dr. BACANU CONSTANTIN

în calitate de Coautor pentru inovația

Metodă pentru producerea și conservarea pulpei

vaccinale

caracterizată Perfecționare tehnică

realizată împreună cu Tov. IACOB A.

Invenția a fost înregistrată la data de 20. IV. 1954

la Instituția Inst. Dr. I. Cantacuzino orașul București

Director, Melencu Responsabil cu Inovații, Arămbu

Data eliberării certificatului

S. I. P. 2041/4542 - I. P. 2 - c. 10 265 Zi 6-04. Format A5

Unul dintre certificatele de inventator obținute de dr. Bacanu

toți „băieții” de la Securitate

Băcanu, scoate de la „secret”, în exclusivitate pentru cititorii revistei *Flacăra*, comentarii, relatarea interlocutorului nostru:

murit până la unul. Între timp sosesc de la Securitate un plutonier și un soldat ca să ridice pachetele cu fiole. N-am aflat cum s-a rezolvat diferendul. Știu doar că a doua zi am primit ordin să prepar alt vaccin, dar de data asta într-un răstimp de 30 de zile, din altă șarjă de pulpă, care a fost, în sfârșit, bună. După această întâmplare am primit libertatea să-aduc îmbunătățiri producerii vaccinului antivariolic. Vițelele pe care le-am supravegheat în permanentă au fost însămânțate cu virus vaccinal abia după o selecție riguroasă și după ce animalele au fost supuse analizelor de tuberculină și bruceloză. Le-am controlat febra zi și noapte și am luat toate măsurile ca reacția să se desfășoare în condiții de totală igienă. S-a obținut un vaccin antivariolic cu eficiență de 98%, cu 300-500 microbi/c.c., lipsiți total de patogenitate, superior standardului american. Producția lui a costat mult mai puțin decât altădată, economiile cifrându-se la milioane. O fiolă care costa aproximativ 18 lei a ajuns să fie produsă cu 2 lei și 15 bani. Am primit o recompensă de 2.500 de lei. Cineva, un prieten, avea să-mi spună: mai bine deveneai erou și curătați țara de securiști și milițieni. Securitatea ar fi supraviețuit ca balaurul din poveste. Degeaba îi retezați capetele, ele creșteau imediat la loc. Bălbăie nu mi-a mulțumit niciodată că am salvat institutul de la o catastrofă, mi-a spus, totuși, că pedeapsa noastră ar fi fost cumplită. Eu, Ștefănescu și Nafta, condamnați la moarte. Doctorul Angelescu, 20 de ani de pușcărie, dr. Bălbăie, 10 ani (de ce așa puțin, nu știu), iar laborantul Cristea Stroescu, clasă muncitoare, câțiva ani acolo.

Cum mi-a mulțumit conducerea institutului că am stăvilit în ultimul moment un cataclism? Ca la noi, în România. În 1973, invidios că lumea și presa semnalau eficacitatea autovaccinului inventat de mine, Bălbăie mi-a luat producția de vaccinuri, cu toate că până atunci realizasem, impecabil, fără accidente, milioane de fiole de Delbe și de Vaccin antigenococic, posedam patru brevete de inovator și două de inventator și că realizasem leacul actinomicozei, boală gravă, mortală. Mi-a interzis să mai prepar autovaccinul total complex, ceea ce m-a făcut să mă pensionez la 53 de ani. Doctorul Nafta, care devenise secretarul științific al Institutului Cantacuzino, m-a „iubit” și el. La Ministerul Învățământului, împreună cu profesorul Buzdugan, a reușit să-mi blocheze titlul de doctor în științe medicale. L-am primit, totuși, grație

lucrărilor mele medicale și invențiilor brevetate, din partea ministrului Ștefan Bălan. Ingratitudinea față de oamenii de știință se bucură în România de o veche tradiție, aș numi-o, pentru că tot e la modă „terorism științific”.

200.000 de femei chiuretate

Și fiindcă tot suntem la ora adevărului, iar prin lume umblă fantomele variolei și antraxului, dați-mi voie să scot de la «secret» un alt episod dramatic, pentru a feri oamenii de alte nenorociri.

În 1971 a izbucnit o epidemie de variolă la Skopje, în Iugoslavia. Atunci, mai marii Ministerului Sănătății, oameni ridicați în grad pe criterii politice, s-au înfățișat la Ceaușescu pentru a-i demonstra marea lor grijă pentru sănătatea poporului. I-au propus vaccinarea de urgență a tuturor salariaților din România cu vaccin antivariolic. Nimeni dintre cei care au vorbit cu Ceaușescu nu i-a explicat pericolul acestei măsuri. Ori le-a fost frică de Ceaușescu ori au vrut să crească în ochii lui, spunând că vor salva România de boală. Misiunea vaccinării a revenit institutului nostru, dar la sedința organizată în acest scop, m-am opus vehement la propunerea lui dr. Bălbăie ca vaccinul să se aplice la toți salariații și am arătat că vaccinul administrat în masă poate provoca boli grave celor cu afecțiuni

„Este o obligație medicală deontologică să dezvăluim tinerilor medici infecționiști și epidemiologi greșelile noastre pentru a nu le repeta și ei.”

cronice digestive, pulmonare, urinare, alergice, imunitatea slabă favorizând agresiunea virusului vaccinal și al microbilor oportuniști. Unul dintre șefii de atunci ai institutului, Ciufecu pe nume, nepriceput la imunologie (în prezent e profesor de epidemiologie), mi-a dat un răspuns antologic: «Cine vine la serviciu înseamnă că e sănătos. Se vaccinează!» Rezultatul s-a dovedit un dezastru: mii de îmbolnăviri în toată țara. Au fost chiuretate toate femeile însărcinate până la 6 luni, 200.000. S-au produs și cazuri de aplazie medulară, bolnavii cu această gravă maladie fiind internați într-o secție specială a Spitalului Colentina. Pagube? Cât la războiul balcanic din 1917.

Cine a răspuns pentru această greșală? Nimeni.”

text **Liviu Timbus**

foto **Octavian Tibăr**

Ocna Sibiului este un orașel care a avut o perioadă de glorie. Pe la începutul secolului, era una dintre stațiunile balneare de lux ale Imperiului Austro-Ungar, cotată puțin sub vestita Karlsbad, din Cehia. Complexul băilor, construit în stil oriental, atrăgea nobili și bogați de la Viena sau Budapesta.

Repartiție în comuna primitivă

Pare un decor de film neorealism italian. Ei, bine, nu, e locuința unor oameni. La Ocna Sibiului, mai multe familii trăiesc în niște găuri săpate în coama unui deal, de fapt în niște foste cuptoare de olar. Cum familiile locuiesc acolo cu acte în regulă, e ca și cum ar fi primit repartiție în comuna primitivă.

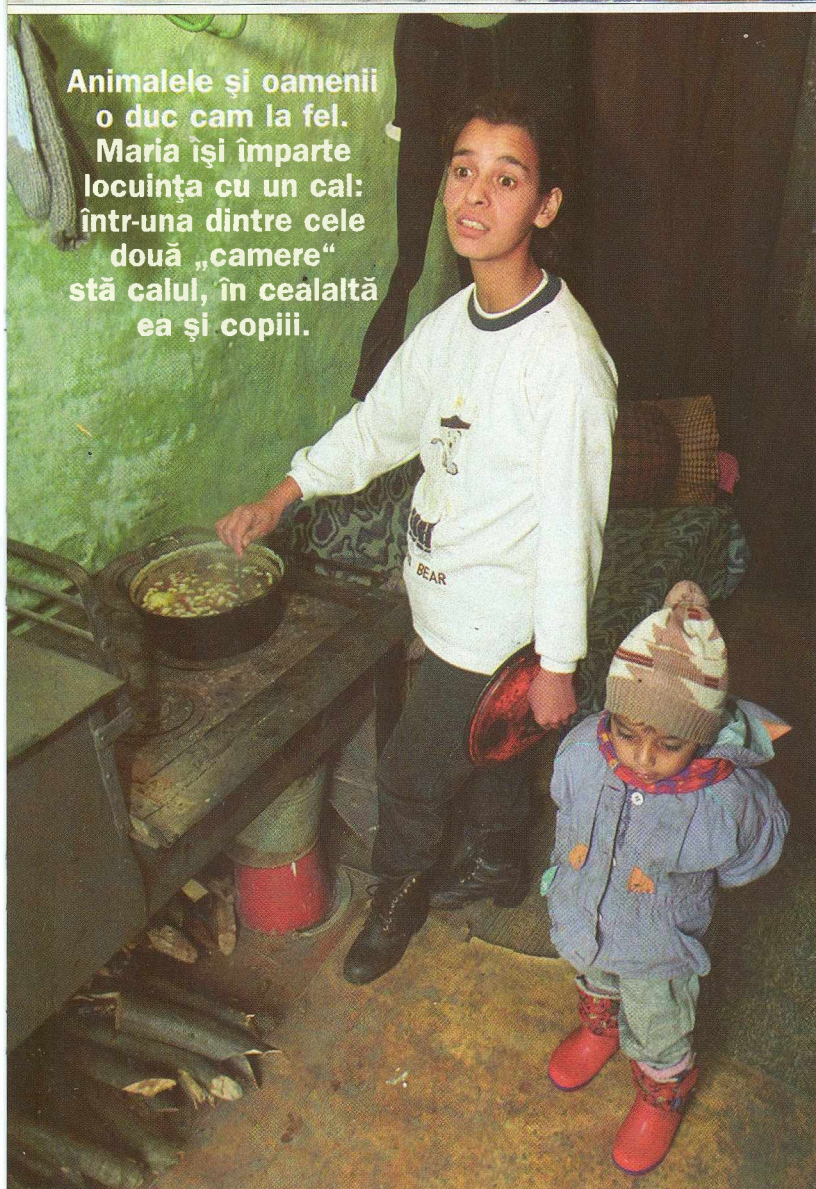
A photograph of a family of four and a pig in a rustic, yellow-walled room. A woman stands in the center, holding a young child in a red sweater. To her left, a girl in a bright green sweater and patterned pants stands. To the right, a man in a blue jacket and beanie sits on the floor, petting a large black and white pig. The room has several framed pictures on the wall and a wooden bed frame in the background.

Tablouri, pat, noptiere, porc

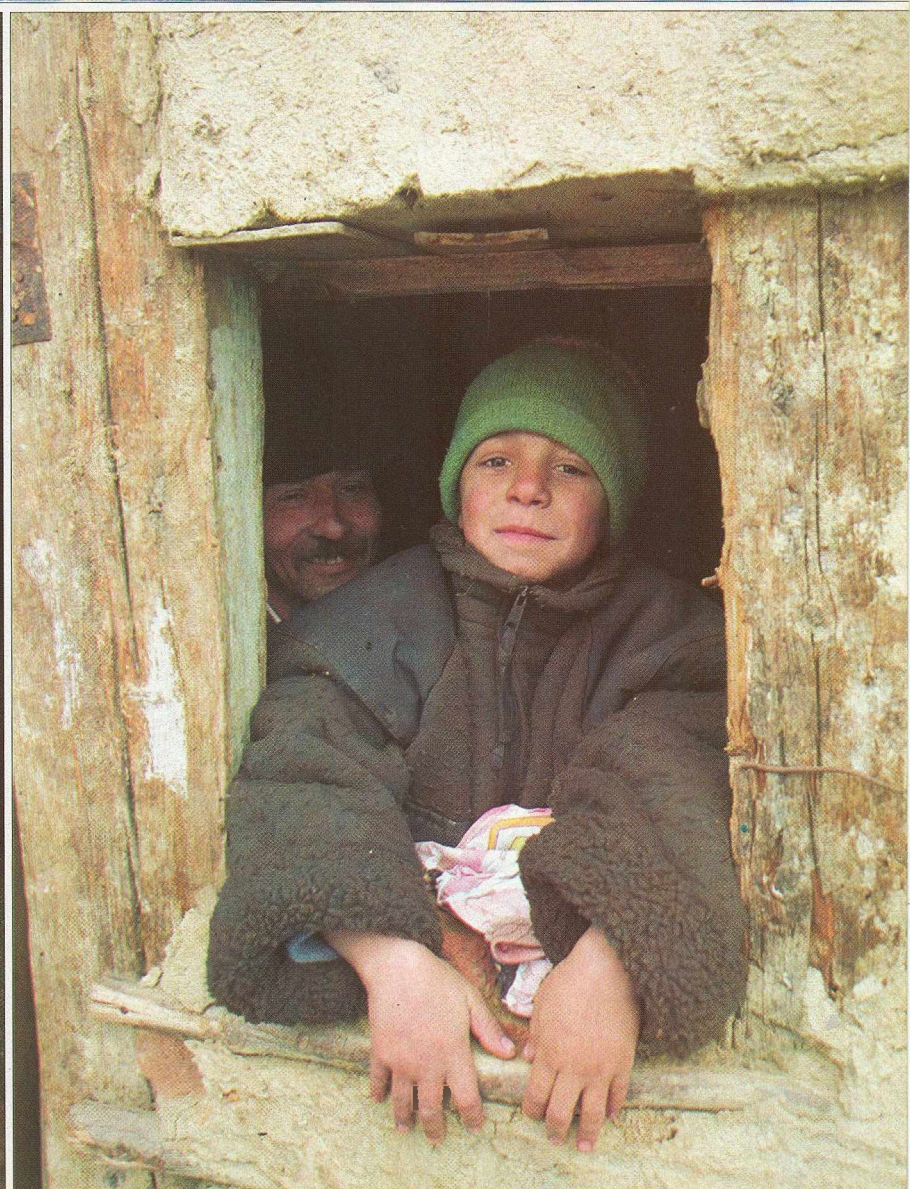
Ca să nu răcească,
porcul e ținut împreună
cu nevasta și copiii,
în grotă. A devenit
aproape ca un câine,
se lasă mângâiat și dă
din coadă vesel când
îl scarpini sub gușă.

Primul lucru care șochează este culoarea galbenă a fețelor copiilor care se joacă printre mormane de gunoi și gropi. Asta nu înseamnă că mamele lor i-au conceput cu niște asiatici. Se îngălbenesc de la găurile în care locuiesc. Aerul închis și umezeala le-au dat copiilor aceeași nuanță ca și cea a pereților de lut ars între care trăiesc.

Animalele și oamenii o duc cam la fel. Maria își împarte locuința cu un cal: într-una dintre cele două „camere” stă calul, în cealaltă ea și copiii.

Locuințe în burta dealului

Oamenii din grote stau acolo cu forme legale, plătesc curentul electric, impozite pe teren și pe „case”. Unii chiar și-au cumpărat „locuințele”. Găurile sunt de fapt niște foste cuptoare de olar, săpate în coamele dealurilor, pe la sfârșitul secolului 19 și începutul secolului 20. Ele au căpătat de la primărie plăcuțe cu numere emailate, la fel ca niște case normale.

Mai întâi am
întâlnit-o pe Maria,
de 22 de ani,
mamă a doi copii,
ambii cu aspect
hepatic. Și Maria
arată bolnavicios,
ceea ce, culmea,
o face să pară mai
tânăra decât este.
Am convins-o foarte
greu să se lase
fotografiată
și să stea de vorbă
cu noi.

O ținea pe a ei:
„Domnu’, o să mă
dai la ziar și o să
mă râdă tot orașul.

Nu vezi că-s
amărâtă... vrei să
zică lumea că stau
în țișănie...”

Fetele palide din cuptoare

În perioada comunistă, Ocna Sibiului a fost loc de relaș pentru sindicaliști și, cum nu putea să scape de politica de industrializare forțată a lui Ceaușescu, a căpătat o bunățate de fabrică de cuțite cu mii de salariați. Acum, fabrica de cuțite mai are doar 80 de

angajați, iar complexul balnear e o ruină care arată sinistru. Orașelul, plin cu șomeri, pare cenușiu de la un capăt la altul. În acest oraș cea mai șocantă este probabil strada Alămorului, care ar fi putut să se cheme strada Peșterilor sau strada Grotelor.

Mai toți locuitorii de pe Alămorului sunt foști salariați ai fabricii de cuțite, ex-zilieri de pe la C.A.P.-urile din zonă, veniți la Ocna Sibiului pe vremea lui Ceaușescu, după ceva de muncă. Atunci au fost plasați „provizoriu” în găurile de pe dealurile de la sfârșitul străzii Alămorului. Și provizoratul s-a permanentizat. În cele 12-13 foste cuptoare sunt înghesuite cam tot atâtea familii.

Cea mai mare problemă e apa: lipsește cu desăvârșire. Până acum câțiva ani exista o cișmea în capătul străzii. Într-o iarnă, țevile au plesnit și de atunci nimănui nu i-a dat prin cap

să le repare. „Mergem o dată pe săptămână, cu hârdaie și bidoane, pe la vecinii din josul orașului și ne milogim să ne lase să luăm apă.”, ne-a spus Maria. Colac peste pupăză, vara pute îngrozitor, fiindcă niște minți crețe de la primărie s-au gândit că n-ar strica să verse parte din gunoarele orașului lângă găurile cu ocupanți.

O mulțime de fundații, asociații umanitare și oficialități i-au promis Mariei că o ajută, dar până acum n-au făcut nimic să o scoată din gaura în care stă. După îndelungi parlamentări, am convins-o să ne deschidă ușa „peșterii”.

Nea Titi și bin Laden

Că de Armaghedon aflate din Biblie, singura carte pe care o avea, ne-am dat seama. L-am întrebat însă de unde a auzit de Osama bin Laden și ne-a spus oarecum mândru: „Aaa, are vecinu’ Ilie televizor colorat și ne ducem cu toții sara la el să ne uităm la Observatoru’ ăla.”

Singurele obiecte care lăsau o extrem de vagă senzație de modernitate erau un bec chior, atârnat de o țevă, și un televizor alb-negru, *Sport*, din câte am înțeles, stricat. Un sugar moțâia pe o dormeză desfundată. Pe o plită străveche, cu lemne, sfârâia niște fasole.

Cu porcul în casă

Nelu Majlat poartă un nume de familie cu rezonanță istorică. Ștefan Majlat a fost unul dintre cei mai cunoscuți voievozi medievali ai Transilvaniei, pe deasupra și de origine română, nu maghiară, ca în cele mai multe cazuri. Nelu nu are timp să se gândească la posibila sa ascendență aristocratică. Are 25 de ani, nevastă și copii mici. Peste vară și toamnă a muncit cu ziua pe la diverși gospodari și din ce a agonisit și-a luat un purceluș abia născut. După gaura de domiciliu, godacul este a doua sa proprietate ca valoare.

Nelu ne-a zis: „O să-mi pară rău după el când o să-l tai. Îl țin aici până la primăvară, după aia îl scot în curte și, prin toamnă, când depășește suta de chile, îl tai. O să avem de mâncare până crește porcul pe care o să-l cumpăr toamna viitoare.”

Teologul din peșteră

Constantin Moldoveanu are 50 de ani și e țigan. E un fel de înțelept al tribului. A lucrat ani în șir la fabrica de cuțite. Acum e șomer. Are șapte copii, dintre care o fată bolnavă de epilepsie. Primește un fel de salariu, ca însoțitor al fetei handicapate, 1.500.000 de lei pe lună. Cu alocațiile celorlalți copii, se strâng cam 2.500.000 de lei pe lună și din banii ăștia trebuie hrănite nouă guri. După ce vorbește despre bani, nea Titi zice că mănâncă niște carne doar de Crăciun și scoate trist o chitanță prin care arată că a plătit 787.000 de lei impozit pe gaură. Mai zice că membrii ciudatei adunături din grôte sunt și țigani și români, dar s-au înțeles tot timpul bine între ei, ba chiar au devenit, de-a lungul anilor, rude prin alianță. Sunt cu toții oameni cuminți, nu au luat în ultimii zece ani decât niște amenzi. Cică nimeni nu fură, nici nu-și dă în cap, ca de altfel în toată Ocna Sibiului, unde românii și țiganii se ajută între ei și au loc foarte rar furturi ori violențe. La un moment dat, nea Titi a făcut o mutră serioasă și ne-a spus în șoaptă: „Vă zic eu că vine uite acu’ Armaghedonu’. Io știu, că în fiecare seară studiez Biblia, Cartea Sfântă a noastră. O pun și pe femeia mea să citească Cartea și pe copiii ăi mai măricei. Pe Bin Laden ăsta l-a trimis Domnu’ Dumnezeu’ nost să aducă Apocalipsa, că-i oamenii răi și așa nu se mai poa’. Toți suntem în mâinile la Domnu’ Dumnezeu’ nost.”

text **Toma Roman jr.**

foto **Octavian Tibăr**

200 de maghiari din Călărași au trimis în Senat O CHINEZOAICĂ

Doamna Borbala Vajda reprezintă o dublă premieră în istoria parlamentarismului românesc. Este primul senator maghiar ales vreodată în județul Călărași și, mai ales, este primul parlamentar român de etnie chineză.

În anii '50, treaba cu plecatul la studii la Paris sau la Berlin nu era valabilă. Din rațiuni bineștiute destinațiile pentru studii erau Moscova, Harkov sau Kiev. Unii mai nimereau și prin China fratelui Mao. Tânărul secui Vajda a ajuns la Pekin să studieze agronomia în 1953. Acolo a întâlnit-o pe viitoarea sa nevastă care avea deja o biografie spectaculoasă: se născuse în comunitatea chineză din Singapore, emigrase în Malaezia de unde fugise în China comunistă fiindcă se implicase într-o mișcare extremistă de stânga, ilegală, și autoritățile o luaseră la ochi. Cum deja străbătuse jumătate din Asia chinezoaicei nu i-a displicut propunerea secuiului să

plece împreună în România, după terminarea facultății. Din cauza unui edict stupid al lui Mao risca de fapt să nu poată profesa, fiindcă dictatorului tocmai îi venise ideea să-i trimită pe cei cu studii superioare la munca de jos. Când au plecat înspre România cei doi o aveau deja, de trei ani, pe viitoarea senatoare UDMR, care se născuse la maternitatea orașului Haighiou din regiunea Shanghai. Cum erau specialiști în agricultură soții Vajda au găsit de lucru la o fermă unde se cultiva orez ca acasă în China, lângă Brăila, apoi la alta din vestita localitate europeană Fetești.

„O veste rea: ai luat 200 de voturi, una bună: ești senator“

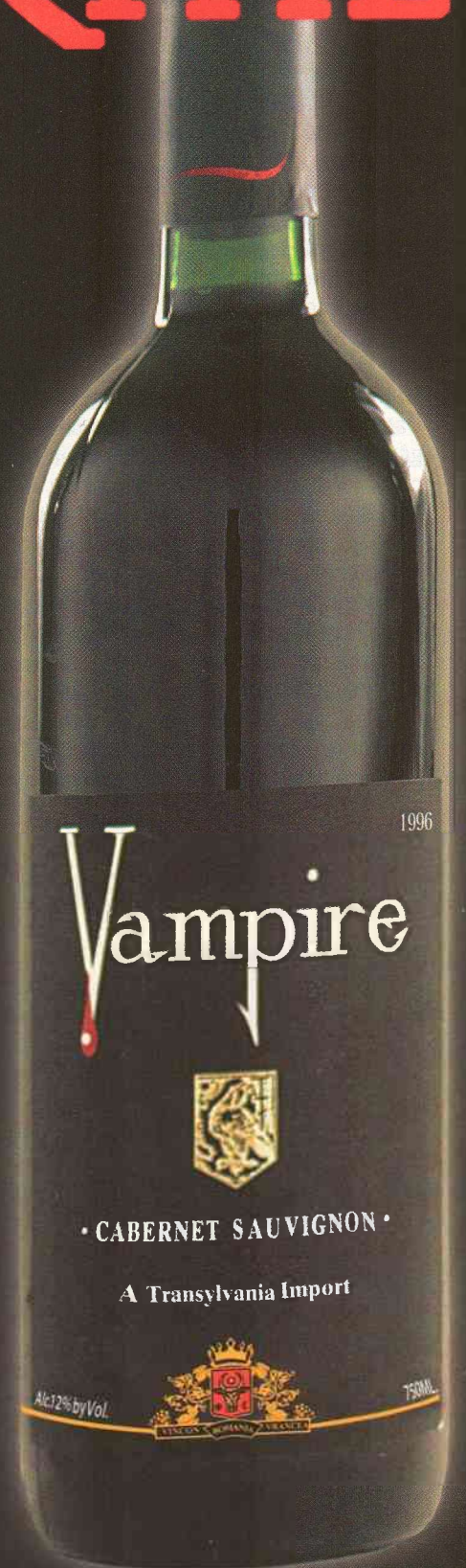
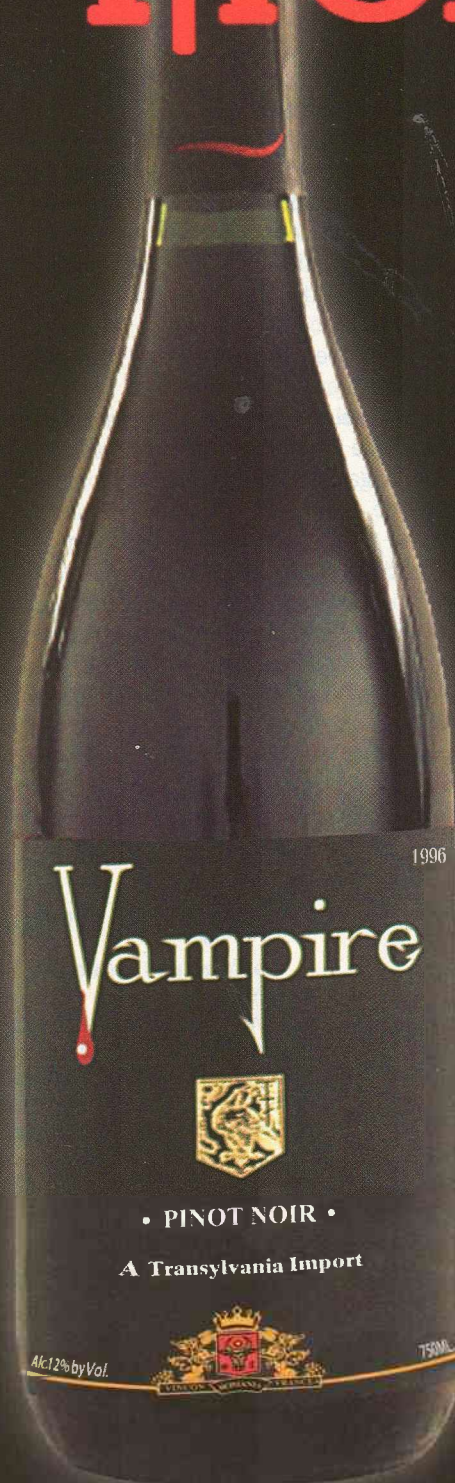
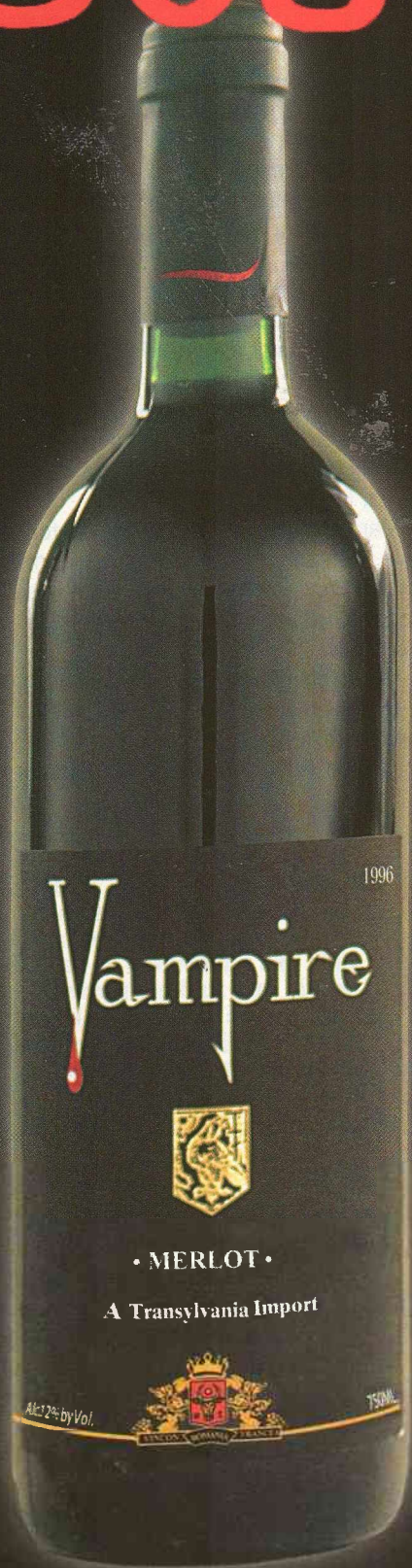
Borbala Vajda a fost ceva mai sedentară decât restul familie sale, nu s-a mișcat din România. Sora ei în schimb a plecat la studii în China și a ajuns la Tokyo, măritată cu un japonez. Doamna Borbala a rămas aici vorbind aproape zilnic trei limbi diferite: chineză cu mama, maghiară cu tatăl, română cu colegii de școală. După ce a terminat politehnica din București, s-a apucat de politică înscriindu-se în filiala București a UDMR. La alegerile din 2000 partidul maghiarilor a avut ambiția să depună liste în toate județele țării. Așa a ajuns Borbala Vajda cap de listă la senat, în județul Călărași. Imediat după alegeri a sunat-o un prieten de la sediul central al UDMR care i-a zis: „Auzi Borbala, am două vești, una bună și una rea. Încep cu aia rea: ai luat 200 de voturi. Aia bună e că ai ieșit senator la redistribuire.“ Când nu se zbate printre proiecte de lege și hotărâri de guvern doamna Vajda activează în cadrul Grupului Parlamentar de Prietenie Româno-Chinez și e foarte mândră că a apărut în presa din Pekin. În rest, se gândește să facă și o organizație legală a chinezilor cetățeni români, poate cine știe, în legislatura următoare o să devină deputat de Covasna al minorității chineze.

text **Toma Roman jr.**

foto **Octavian Tibăr**

GUST MORTAL

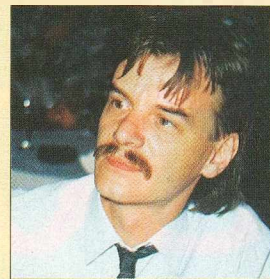

VINCON VRANCEA
Tradiția unui vin bun !

Sfârșitul începutului de mileniu

Tudor Călin Zarojanu

Și s-a mai dus un an... Înainte de Decembrie 1989, românii întâmpinau fiecare revelion cu gândul ascuns „Poate anul care vine...”. Acum, de peste un deceniu, fiecare sfârșit de an ne face să ne gândim nu la ceea ce va urma – ce-ar putea să urmeze? –, ci la **timpul trecut degeaba**. S-au scurs, incredibil, 12 ani de la revoluția anticomunistă, de la zilele în care cu toții am sperat că va fi bine. Comunismul s-a terminat cu adevărat, nu numai la noi, ci în tot estul Europei. El mai supraviețuiește, agonizând, doar în mentalitatea câtorva. Oamenii nu se mai tem să spună ceea ce gândesc, sunt liberi să facă tot ceea ce vor (și pot!), iar libertatea de a călători nu mai este îngrădită de autorități, ci doar de bani.

Niște libertăți s-au câștigat. În schimb, bine nu este. Nu este deloc.

În ciuda declarațiilor oficiale **nu ne macină corupția și nici măcar criminalitatea**. Amândouă există peste tot în lume, în cote mai mari sau mai mici. Crimele abominabile petrecute în America (elevi mitraliați în sala de clasă), rutina și neiertătoarea Mafie italiană, birocrăția prezentă mai peste tot provoacă sincope,

drame, nervi, supărare, dar **nu pot ține în loc un sistem care funcționează**.

România este ținută în loc, de 12 ani, aruncată la coada Europei, discreditată, descalificată, de **incompetență**. Un demnitar sau un manager competent și bine intenționat poate asigura o activitate eficientă și, implicit, un nivel de trai decent oamenilor care depind de el, chiar dacă își urmărește în primul rând interesele personale, își trage vilă și își pune nevasta director.

Cea mai gravă dramă a României postdecembriste este inexistența unui sistem corect al valorilor. Angajarea, salarizarea și promovarea pe bază de competență, fluturate din primele zile ale lui 1990, au rămas vorbe-n vânt. Funcționarul de la ghișeu, care te întoarce de zece ori din drum, cerându-ți și certificat de vaccinare a câinelui, deși tu n-ai câțel, **nu face asta pentru că ar avea ceva de câștigat, ci pentru că este idiot**. Birocrația nu este un scop în sine, ci o platoșă pe care incompetența o ridică pentru a se apăra. Dedicăți trup și suflet – dar pe contrasens – zicalei „Numai cine nu muncește nu greșește”, o parte dintre români, și anume

exact cei de care depinde existența tuturor celorlalți, fac tot ce pot pentru a nu munci, pentru a nu gândi, pentru a nu lua decizii, îngroziți că ar putea greși.

Lipsa de răspundere este al doilea flagel. Cel mai sigur lucru din lume, ca funcționar al statului, este să nu ai idei, inițiative, să nu iei hotărâri. Ca om de afaceri nu poți evita asta, în schimb aici îți poți ascunde incompetența în spatele măsurilor de forță: faci cum zic eu sau te dau afară.

Ce Dumnezeu să căutăm noi în Uniunea Europeană, aruncați în vârtoarea unei competiții în care tot ce contează este valoarea, eficiența, inteligența?

Parazitată de incompetență la toate nivelurile, România încheie primul an al mileniului trei așa cum a terminat precedenta mie de ani: stagnând. Băltind. Complăcându-se în mediocritatea ei.

Se apropie revelionul și aș fi vrut să semnez un mesaj optimist, dar ar însemna să mint cu nerușinare.

Oricum, la mulți ani, oameni buni! **Dar nu așa.**

Fuziunea la rece

Theodor Meleşcanu aduce în PNL persoana sa și pe ceilalți câțiva membri ai ApR

Visul de decenii al fizicienilor s-a realizat, încă o dată, în România: fuziunea la rece. Partidul Național Liberal și Alianța pentru România au semnat protocolul prin care cele două formațiuni politice vor deveni una singură. Fenomenul s-a petrecut la rece pentru că atât ApR, cât și PNL, sunt ca și inexistente pe scena politică. Pe de altă parte, asistăm încă o dată la o manevră de „fuziune prin absorbție”, căci noua formațiune se va numi PNL. Nici n-ar putea fi altfel, de vreme ce ApR există, de ceva vreme, mai

mult pe hârtie. Pe de altă parte, este simpatice să vezi cum liberalii primesc la sânul lor o disidență a fostului PDSR. În rest, cele obișnuite: domnul Meleşcanu va primi un post, iar PNL va primi câțiva membri, printre care, ironie a sortii, și pe fiul repetitiv rătăcitor, Viorel Cataramă. Și să te ții acum liberalism!

Imagine mișcată

Conform noii strategii a Serviciului de Informații Externe (SIE), agenții SIE vor avea printre atribuții și pe aceea de promovare a imaginii externe a României. Sună bine, că doar toți trebuie să promovăm chestia asta. Problema este că, în limbajul obișnuit,

agenții SIE sunt, iertare, spioni (și contraspioni). Vă dați seama ce imagine superbă o să avem acolo unde vom fi promovați de oamenii din umbră, care au drept sarcină principală să pună țara în avantaj, prin orice mijloace, față de statele respective. Iată încă o problemă rezolvată în mod original.

PI Bune

Ani de zile, profesorii au protestat în stradă față de situația lor materială inacceptabilă, față de degradarea actului pedagogic, din cauza fondurilor insuficiente, și față de nerespectarea legii care prevede acordarea a patru la sută din Produsul Intern Brut (PIB) pentru învățământ. Anul acesta, guvernul a prevăzut în bugetul pe 2002 alocarea a 4,2% din PIB pentru educație. Urmarea: profii au ieșit

Profesorii fac exerciții de aritmetică PI Bune

în stradă cerând șase la sută. De ce nu șapte? De ce nu zece? Că doar problemele sănătății, locuințelor, industriei, agriculturii sunt ca și rezolvate. În definitiv, suma procentelor alocate diverselor domenii ar putea să depășească 100%, nu? Mai ales că, în tot restul lumii, alocările bugetare nu se calculează din PIB (care înseamnă totalitatea valorilor produse, inclusiv sumele realizate de sectorul privat, care **nu** sunt la dispoziția guvernului), ci din cheltuielile bugetare.

Instant Buget

În premieră, bugetul pe anul viitor este gata înainte de începutul acestuia. Articolele Legii bugetului au fost votate în timpul record de două zile. La această performanță a contribuit și meciul de fotbal România-Slovenia, care i-a gonit pe parlamentari spre televizoare sau spre stadion. Numai un răutăcios ar putea insinua că succesul bugetului va fi similar celui al naționalei de fotbal. ■

Evitați șahul la rege!

Alegerile prezidențiale din Bulgaria au fost câștigate de Gheorghe Parvanov (Partidul Socialist). Evenimentul de la Sofia are o morală interesantă: în vreme ce președintele Petăr Stoianov s-a opus pe față, în alegerile legislative, regelui Simeon al II-lea, devenit ulterior premier, ex(?)-comunistul Parvanov a avut abilitatea să anunțe că îl sprijină pe fostul suveran. A bon entendeur, salut! ■

Dracula la mișto

În scandalul *Dracula Land* (sau *Park*), care s-a lăsat inclusiv cu un miting progubernamental, fapt fără precedent din ianuarie 1990 încoace, ministrul Turismului, Dan Matei Agathon, pentru a-i convinge pe cei care consideră că ne discredităm singuri istoria, a adus un argument inedit: în parcul de distracții „se va face mișto de Dracula”. Adică, stați așa, nu vă speriați, că nu-i luăm în serios pe occidentalii amatori de vampiri. Ne-am mai liniștit. Rămâne de văzut dacă ei ne iau în serios sau fac mișto de noi cu integrarea. ■

Dan Matei Agathon, un ministru la mișto

Infernul violenței în Țara Sfântă

Basil Ștefan

Adevărul că „al patrulea război mondial”, cum poate fi numită campania împotriva terorismului – dacă acceptăm că războiul rece a fost, de fapt, al treilea conflict (în realitate, un complex de conflicte) la scară planetară – va fi de lungă durată este confirmat de o manieră tragică în primele două zile ale lunii decembrie. În chiar momentul în care conferința interafgană de la Bonn-Petersberg se îndrepta rapid și vizibil spre un acord de creare a unei administrații provizorii, care urma să pună capăt regimului criminal al talibanilor, principalul sponsor al terorismului internațional, adepții terorii loveau din nou, de această dată în Țara Sfântă. Două atentate sinucigașe, comise la 1 și 2 decembrie la Haifa și Ierusalim, s-au soldat cu 31 de morți, dintre care 25 evrei, și 200 de răniți, aproape în exclusivitate civili. Infernul violenței făcea din nou victime nevinovate. Primul ministru al Israelului, Ariel Sharon, tocmai sosise la Washington pentru convorbiri având drept principal subiect situația din Orientul Apropiat. Fostul general, om dintr-o bucată și, ca toți militarii de vocație, de decizie și acțiune, și-a scurtat vizita și, după o întrevedere rapidă cu președintele Bush, de la care a ieșit cu o față sumbră și refuzând orice comentariu, s-a întors imediat acasă. Unde a pornit ceea ce el a numit „războiul împotriva terorismului”.

Sintagma face trimitere la riposta americană dată atacurilor teroriste din 11 septembrie. Sharon însuși a făcut comparația între cele două evenimente sângeroase și, păstrând proporțiile (25 de evrei, din 5 milioane, față de 5.000 de americani, din 290 de milioane), comparația se justifică. Cu atât mai mult cu cât, spre deosebire de America, Israelul nu este pentru prima dată ținta unui atac terorist

de proporții pe propriul său teritoriu.

Încă de la aeroport și-a consultat „cabinetul de securitate”, a dat armatei primele ordine de ripostă, a anunțat o cuvântare adresată națiunii și a convocat guvernul în ședință extraordinară. Iar armata a intrat imediat în acțiune, atacând sistematic simbolurile puterii lui Yasser Arafat, președintele Autorității Palestiniene. Au fost distruse, între altele, heliportul și cele trei elicoptere pe care Arafat le folosea pentru deplasări între teritoriile palestiniene, iar pista aeroportului său din Gaza a fost presărată cu gropi. Asta, doar în prima zi de represalii împotriva Autorității Palestiniene.

De aici începe, însă, să se închidă un cerc vicios. Căci, deși atentatele din 1 și 2 decembrie au fost revendicate de organizația integristă palestiniană Hamas, care le-a prezentat drept ripostă la uciderea de către armata israeliană a unui lider al său, la 23 noiembrie, deși Yasser Arafat a condamnat atentatele, iar poliția sa a arestat imediat 90 de militanți și doi importanți lideri ai Hamas, Ariel Sharon a aruncat întreaga responsabilitate asupra Autorității Palestiniene, pe care a calificat-o drept „organizație care susține terorismul”, și a lui Yasser Arafat personal, afirmând că acesta este „vinovat de tot ceea ce se întâmplă” și „principalul obstacol în calea păcii și stabilității în Orientul Apropiat”. Ariel Sharon pare să mizeze, așadar, pe eliminarea politică, dacă nu fizică, a lui Arafat, drept soluție, sau condiție de soluționare a conflictului israelo-palestinian.

Aici, însă, după opinia multor observatori avizați – și neutri – Sharon se înșală. Excluderea lui Arafat – și cu atât mai mult lichidarea lui – nu ar fi de natură să rețeze, ci dimpotrivă, să propulseze și mai abilit spirală violenței. ■

Trenule, mașină mică...

România și Bulgaria nu pot prinde trenul din 2004 al integrării în Uniunea Europeană. Verdictul Comisiei Europene a fost comunicat de prietenul nostru Günther Verheugen, iar principalele noastre „bube” sunt corupția și insuficienta dezvoltare economică. În privința corupției, oficialii români susțin acum, nici mai mult nici mai puțin, că am fost amendați pentru că... am recunoscut-o! Sugestia e clară: să mergem pe burtă. Despre economie, ca despre morți, numai de bine. Ca un fel de răzbunare, SNCFR a anunțat imediat că scumpește cu 78% (procent fără precedent în România postdecembristă!) călătoriile cu acceleratul, la clasa a II-a (altă coincidență: clasa noastră...).

Comisarul Günther Verheugen

fără microfon

Emil Hurezeanu

Schimbarea domnilor, bucuria...

Cred că marele economist Keynes spunea la un moment dat: „Faptele se schimbă și ideile trebuie să le urmeze. Eu așa procedez cu ideile mele. Ce faceți dumneavoastră, domnule?”

După 11 septembrie 2001, schimbările în planul psihologic și geostrategic au devenit o funcție a simptomului nespecific, dar atât de năprasnic, „nimic nu va mai fi ca înainte”. Alianțele și mezialianțele cunosc revizuirii ample și rapide. Recent un ministru de interne occidental, fost avocat al teroristilor în anii '70, azi un cerber redevutabil al frontierelor democrației împotriva terorismului, spunea că doar inconștientul față de propriile idei te ajută să rămâi credincios sinelui.

Un tropism obligatoriu al schimbării la față bântuie noua bravă lume precum fantoma comunismului observată de Marx prin ochelarii negri ai luptei de clasă. Consecvența n-a fost niciodată privilegiul personajelor istorice. Ei și-au inventat nu doar avatururi și formule noi, ci și adagii transformate în înțelepciune statală. Ei n-au prieteni, ci doar interese. Așadar prezumția lipsei de caracter devine un ideal al eficienței și competenței în afaceri publice. Dar când schimbarea e în bine și spre binele unui număr mai mare decât al celor care înregistrează doar eșecul ei?

Cu ani în urmă m-am numărat între primii, care în eterul undelor scurte l-au numit pe Ion Iliescu ca autor inevitabil al năpărlirii ceașismului. Era atunci previzibilă doar umanizarea comunismului după înlocuirea lui Ceaușescu. Comunismul umanizat nu rezistă însă la șoc și seamănă suspect de mult cu capitalismul alienat. „Mai bine comunist decât mort” – strigau stângiști pacifiști în timpul războiului rece. „Mai bine mort decât comunist” – i-au contrazis golani din Piața Universității. Mai bine capitalist frustrat decât comunist eliberat, mai bine sincer decât mincinos, mai bine bătut de infinitatea proastă decât rătăcit pe culmile eternității utopice.

Ion Iliescu a reușit să traverseze trei dictaturi și două republici, împăcându-se în ora astrală, „his finest hour”, și cu Dumnezeu și cu Regele. De Ziua Națională, a recunoscut că Radio Europa Liberă a scris o pagină importantă în istoria României. Cercul se-nchide. Înainte de alegerile din 2000, am propus într-un editorial numit „Ieșirea cu onoare”, retragerea lui Ion Iliescu din cursa prezidențială, în numele salvării democrației de un fost președinte post-comunist nereconstruit. N-a luat în seamă sfatul, se pare. A candidat, a câștigat, a schimbat clasamentul, prioritățile, zâmbetul, alianțele, direcția străngerilor de mână, pectoralii gonflați și destinația decorațiilor, consilierii dar nu și secretarele de la Editura Tehnică. Un semn, sigur, al fidelității față de propriul exil. A început să-și asculte vocea interioară. Or ea n-a fost bruiată niciodată de Radio Europa Liberă.

grupuri de interese, grupuri de presiune

Dan Pavel

București, o capitală a lumii

Pentru două zile, Bucureștiul a fost una dintre capitalele lumii. S-au întâlnit pe malul Dâmboviței miniștrii de Externe ai statelor OSCE și din încă o duzină de țări. Multe întâlniri au fost cruciale pentru luarea unor decizii în probleme arzătoare ale lumii – terorismul, conflictul israeliano-palestinian, focarele de conflict din zona eurasiatică etc. Chiar dacă nu s-a rezolvat nici una, este important că s-a mai făcut un pas înainte, iar lucrul acesta s-a petrecut în Capitala României. Pentru interesele țării noastre, toată întâlnirea a fost benefică. Din nou, s-a văzut că românii au capacitatea financiară, logistică, dar mai ales politică de a găzdui reuniuni internaționale cheie și de a le face față într-un mod mai mult decât onorabil. Dacă standardul de integrare în NATO ar fi unul diplomatic, noi eram de mult acolo. La fel, dacă standardul era strict militar, cu toate că majoritatea unităților militare arată tot ca pe vremea Tratatului de la Varșovia. Noroc de unitățile de elită. Problema este că România nu trebuie să se integreze cu diplomația sau armata. Trebuie să intrăm în NATO ca țară.

Celebritățile diplomatice care s-au perindat pe străzile Capitalei au transformat orașul nostru într-o imagine familiară posturilor de televiziune de pe mapamond. Este o mare diferență însă între o capitală diplomatică a lumii și o capitală europeană. Mă întreb la ce hotel o fi dormit Collin Powell sau Joshka Fisher sau Hubert Veldre. Se poate chiar și afla, mai ales acum, după ce au plecat. Dacă State Secretary of USA a plecat în trombă de la Palatul Cotroceni după ce un ziarist român a încălcat consenzulul de a nu lăsa deschise telefoanele mobile, oare ce o fi simțit el noaptea, când câinii vagabonzi lată prin tot Bucureștiul, de nu poți dormi. S-o fi plimbat vreunul dintre acești diplomați doar cu două-trei străzi mai încolo de locul de cazare? Dacă au făcut-o, nu se poate să nu fi observat că Bucureștiul arată precum un oraș oriental, dacă nu chiar central-asiatic, unde gunoaiele miros pe străzi mai tot anul, dar mai puțin când vine frigul. Poate că poliția și organele administrației publice i-au îndepărtat din centru pe copiii străzii sau pe tot mai îndrăzneții traficanți de droguri, proxeneți, fetele de consumație, cerșetorii și bandele de băieți de cartier. Dar asta nu înseamnă că ei nu există și că nu își vor vedea, ca și până acum, neștiințerii de treburile lor, la granița dintre lege și fărădelege. Cine are interesul ca ei să prospere?

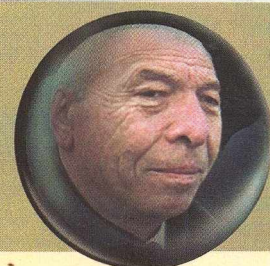
Conducătorii postcomuniști ai României nu au înțeles încă marea diferență dintre țara noastră și capitalele europene. Acolo, poți întâlni nenumărați *homeless people* pe străzi, dar nu copii. Până la vârsta adolescenței întârziate, trebuie făcute toate încercările pentru a le oferi șanse egale de educație și pregătire profesională cu toți ceilalți copii. Degeaba înghesuim la București reuniuni OSCE sau de alt tip dacă nu înțelegem acest lucru elementar. Mizeria în care trăiesc copiii aceștia este o măsură a gradului de îndepărtare dintre standardele europene, în general occidentale, de protecție a copiilor și tratamentul cinic sau cel puțin indiferență cu care sunt tratați la noi. Acesta este un exemplu elementar. Mai sunt încă vreo câteva zeci. Interesul nostru este ca de fiecare dată când organizăm la București reuniuni înalte, de tipul OSCE, să ne reamintim aceste distanțe. Altminteri, cei care au interesul să ne creeze impresia că am intrat deja în Europa pot reuși, iar când ne vom trezi că suntem tot undeva la periferia ei, dar nu înăuntru, va fi din nou prea târziu.

Paștunul Hamid Karzai este premierul interimar al Afganistanului, prin decizia internațională stabilită la Köln. Numirea sa, care precede organizarea alegerilor libere, reprezintă un moment-cheie al restabilirii echilibrului într-o țară care, vreme de peste un deceniu, a fost pustiită, consecutiv, de intervenția trupelor sovietice, războiul civil și atacurile americane vizând taberele teroriste ale rețelei Al-Queda.

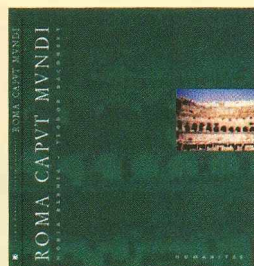
BILA ALBĂ

Președintele Senatului român, Nicolae Văcăroiu, fost premier, încheie anul 2001 luat de vârtejul unui scandal stârnit în jurul relațiilor sale financiare cu Sorin Ovidiu Vântu, cel care a creat FNI. Este pentru prima dată în România când al doilea om în stat este acuzat că ar fi primit mari sume de bani de la un om de afaceri. Reacția lui Văcăroiu la aceste acuzații a fost deocamdată palidă și neconvingătoare.

BILA NEAGRĂ

Horia Bernea, un gânditor profund

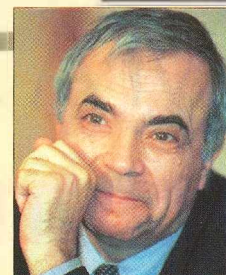
A trebuit să apară excepționalul volum *Roma Caput Mundi* pentru a afla – ori a ne aduce aminte, după caz – că Horia Bernea a fost nu doar un pictor remarcabil și un excelent organizator (care a transformat radical Muzeul Țăranului Român), ci și un profund gânditor. Omul care a putut defini cultura drept „justa poziție față de materie”, definiție care, vorba lui Andrei Pleșu, „dă de rușine” pe toți rafinații care, „prin grațioase piruete”, ivesc sofisticării din care nu se înțelege mare lucru, acest om trebuie citit cel puțin la fel de atent cum îi sunt privite operele – picturile sau, în acest caz, fotografiile în care surprinde cetatea eternă.

Volumul editat de *Humanitas* (din păcate abia la un an după moartea lui Bernea) și a cărui producție a costat, conform lui Gabriel Liiceanu, „sute de milioane de lei”, apariția lui fiind posibilă doar cu sprijinul sponsorilor, este un album neconvențional, născut dintr-o întâmplare fericită: întâlnirea lui Bernea cu Teodor Baconsky în Roma sfârșitului de mileniu doi. Rezultatul este o combinație superbă de imagini romane și idei schimbate între cei doi. Nu întâmplător, la lansarea volumului au participat numeroase personalități ale vieții culturale: H.-R. Patapievi, Octavian Paler, Lucian Pintilie, Tudor Octavian, Stere Gulea, Constantin Bălăceanu-Stolnici, Dan C. Mihăilescu, dar și câțiva politicieni (Constantin Duda Ionescu și Remus Oprea – nu împreună...).

calendarul lui Manolescu: decembrie

„Flacăra” de ieri și de azi

Nicolae Manolescu

La 90 de ani de la apariția, în octombrie 1911, a primului număr din *Flacăra* liberalului Constantin Banu, nu strică să ne aducem aminte unele lucruri. Puțină istorie literară, așadar.

Trebuie să spun că numele acesta l-au purtat mai multe publicații hebdomadare, bilunare și mensuale din România. În afară de *Flacăra* lui C. Banu (1911-1916, 1921-1923), continuată de actuala revistă, condusă din 12 ianuarie 1990 de G. Arion, a mai existat o revistă „social-literară”, tipărită bilunar (în 1933) la Fetești, o publicație care continua *Țara noastră* a lui Goga și care apare la București între 1938, anul morții poetului, și 1940, un săptămânal comunist, foarte aprig militant, între 1948 și 1951 și, în fine, revista condusă (din 1973) de Adrian Păunescu, cu periodicitate variabilă (1952-1989).

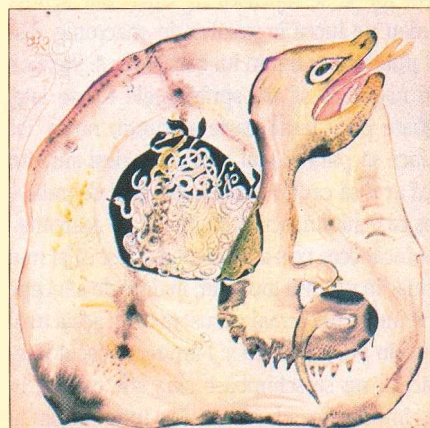
Dintre toate, revista lui C. Banu a fost cea mai importantă. Înainte de războiul prim, pe durata căruia și-a întrerupt apariția, *Flacăra* l-a avut ca redactor și *factotum* pe poetul Ion Pillat. Tot atunci, criticul revistei era E. Lovinescu. În *Flacăra* și-a început el seria de *Revizuii literare* care a marcat ruptura dintre modernismul, ce se va afirma după 1918, și literatura „veche” de dinainte.

Nu numai colecția revistei (rubrici pe care actuala conducere le-ar putea relua, dând patină formatului modern), dar și cartea din 1967 a lui E. Speranția, *Amintiri*, ca și studiul lui Cornel Robu *Destinul literar al unei reviste din Steaua de la Cluj* (nr. 3, 1972), merită a fi consultate de către aceia dintre cititorii de azi interesați să cunoască *Flacăra* de ieri.

(Aș vrea să spun, în încheiere și în paranteză, două cuvinte și despre, cum o numește George Arion în editorialul din primul număr al seriei noi, *piratarea* revistei *Flacăra* de o fițuică a lui Adrian Păunescu. După mine, tocmai faptul că poetul obuzelor erotice și-a numit revista *Flacăra lui A.P.* scoate din discuție paternitatea lui asupra adevăratei *Flacăra*. Presupun că liberalul C. Banu se răsucesce în mormânt văzându-l pe socialistul Păunescu trăgând de o revistă ca de moșia proprie. C. Banu a dat parale ca să facă o revistă pentru alții. Păunescu vrea o revistă a sa și pentru sine. Procedează cu *Flacăra* cum a procedat cu *Cenacul* și cu emisiunea de la PRO-tv. E un Dinu Păturică. Trebuie lăsat să se împăuneze și să se umfle ca broască din fabula lui La Fontaine dornică să semene cu boul, și care a pățit ce se știe.)

Patru decenii cu Victor Brauner

La Muzeul Național de Artă (în sălile Kretzulescu), sub patronajul Muzeului de Artă Modernă din Saint Etienne și al Institutului Francez din București, poate fi vizitată expoziția „Victor Brauner – desene din anii 1925-1962”. Lucrările provin din colecția muzeului francez, astfel încât pentru români este o ocazie rară de a se reîntâlni cu opera marelui artist plastic.

Un pod nu prea îndepărtat

Talk-show nu înseamnă, din fericire, doar emisiuni în care fotbaliști, cântăreți ori senatori își dau cu părerea despre cum merge lumea, iar moderatorii se chinuie să-i stârmească unii împotriva altora. Există și talk-show-uri în care personajele principale sunt oamenii din public, cu durerile și bucuriile lor. Una dintre aceste emisiuni este, de un deceniu încoace, *Telefonul de seară*, realizat de Sebastian Sărcă (de câțiva vreme în colaborare cu tânărul psiholog Vlad Oncescu). Și, pentru că *verba volant*, cei doi au lansat la târgul de carte *Gaudeamus 2001* volumul *Punți către semenii*, conținând transcrierea emisiunilor, dar și comentarii pe marginea scrisorilor, un ghid psihologic și teste de personalitate.

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **4 ianuarie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

ALLFA

MAȘINA DE SCRIS

TEXTE SUB LUPĂ

Alex. Ștefănescu

Debut în poezie

**ALEXANDRA
DIACONU
(București)**

PE STRADA MEA (fragment)

pe strada mea oamenii sunt cât se poate de stranii. obișnuiesc să meargă pe șinele de tramvai. când el nu vine să-i ducă la casele lor. dar oare tramvaiul nu trece niciodată pe strada mea. mă întreb.

în orice caz, când el nu circulă pe-aici, oamenii se plimbă-n locul lui, pe șine, cu gândurile lor conectate la cablurile de-naltă tensiune. cu traistele pline. de parcă și-ar căra zilnic, în mâini, copilăria, tinerețile și-alte răstimpuri, în pungi de doi lei, și, pe deasupra, galbene. pe lângă trup impersonal atârănânde. căci în apropiere este piața din cartier.

...

și tu stai pe-aceeași stradă, dar nu mergi niciodată

pe șinele de tramvai, pe urmele lor. peșemne că tu pleci în fiecare dimineață de-acasă, dar nu te mai întorci în nici o după-amiază. și paradoxul ăsta chiar că nu mi-l explic.

...

stațiile cu peroane înguste și-au pierdut rostul. devenind doar niște socluri de beton părăsite. fără nici un fel de misiune pe lume. ca niște rame de ochelari cu lentilele sparte.

...

jurnalul-de-călătorie-al-alexandrei nu poate fi decât neterminat. întrerupt brusc de-alte gânduri. eu, de exemplu, mă gândesc acum la viciile unui copil. ascuns cu naivitate într-un poem vicios.

...

poemul ăsta șade și el într-un fotoliu cărămiziu-plușat. îmbrăcat în bluza mea de mătase, înlăuntrul căreia obișnuiesc să dorm altădată. dungată în albastru, una din noile tale culori preferate. picior peste picior stă. aproape la fel de grațios ca și mine, că-i distingi liniile coapselor mele prin hârtia subțire, de proastă calitate. fumează. dezbrăcându-se în foite fine de țigară, transparente aproape. un fum cenușiu-albăstrui pe care-aș putea spune că-l savurează. cu-o poftă

naivă. de parcă-ar fuma din tine sau din ziua de mâine chiar.

...

e-o dimineață cu cerul plouat, în care ploaia nu s-a trezit încă, după o noapte albă. dar o va face. și-atunci îi va fi foame de noi, după beția de aseară. ne va dori în gâtul ei de la primul căscat lenș, printre măsele. să ne molfăie, să ne-nghită. să-și spele stomacul. să se curețe. în cinstea toamnei care vine. și decare mie mi-e un dor chinuitor. motiv pentru care tu-ai putea fi gelos.

...

în fiecare an există o dimineață, în care eu mă trezesc și mă lipesc de fereastră, cu adeziv. e primul ochi pe care-l redau toamnei, printre puchinii mei obosiți. e prima noastră întâlnire. cu emoția de la sine-nțeleasă.

atunci poemul ăsta se-așază-ntr-un fotoliu cărămiziu și lenș și-și soarbe cafeaua altfel. cu-o satisfacție vicioasă. fumând chiar, scriind. ca un copil. poemul ăsta chiar adoră starea asta de lăncezeală.

(din volumul încă nepublicat

Luna de fier)

Debut în proză

**TATIANA
DRAGOMIR
(Baia Mare)**

ISTORII PARALELE

L-am întâlnit pe Ștefan în drum spre casă. Mersul acesta târăgănat spre casă, ca și cum toată lumea era a mea, îl transformasem în ritualul meu zilnic, și adesea mi s-a spus că cine mă vede plimbându-mi servieta neagră din piele și legănând-o exagerat înainte și înapoi fără nici un rost crede că iată, bărbatul acesta trebuie să fie un erou, ca aceia din cărți și din filme, care trăiește fără necazuri imediate, poate numai cu mici zbateri ale conștiinței sale ușor agitate, gratuit, ceea ce pe vremea aceea chiar era adevărat. Nu aveam nici un motiv să mă grăbesc sau să mă neliniștesc – pășeam rar ca să dau acest semnal pozitiv lumii: că ajunge să te comporți ca și cum nu ai avea probleme, și acestea, neluate în seamă, vor dispărea schelălâind. Din această credință venea siguranța

mea, pe când acum recunosc că deseori numai îmi copiez mersul dezinvolt de atunci.

Putin mai târziu, Ștefan mi-a mărturisit că niciodată nu m-a invidiat mai mult decât în acea primă secundă, când m-a văzut de la o oarecare distanță, pășind de-a lungul bulevardului, dinspre centru. Eu l-am zărit numai în ultimul moment, atunci când aproape ne-am frecat umerii trecând unul pe lângă altul, și cum nu-l întâlnisem de ani buni, aș fi putut trece liniștit mai departe, preocupat cam prea mult de mersul meu de balerin, dacă nu mi-ar fi atras atenția incredibila lui ochi albaștri, care în copilărie trebuie să-i fi făcut pe cei din jurul lui să se topească de drag, dar acum constituiau un lucru îngrozitor de anacronic, distonând puternic cu figura lui bărbătească. Ștefan e brun și negricios și are sprâncenele foarte late, împrăstiate pe o bună parte a frunții, rărite, iar asta îl face să pară și mai întunecat, deși sufletul lui, dacă ar fi să caut o comparație, mai degrabă e luminos ca ochii lui, acum înnoilați de cearcăne.

Așa încât ceea ce s-a întâmplat a fost că el m-a oprit, chiar în ultimul moment, înainte de a începe eu să mă întreb unde mai văzusem ochii aceia trași de colțuri în jos. M-a oprit și l-am recunoscut imediat, căci el nu se schimbese cine știe ce. Eu, în schimb, îmi spuneam el, păream cu totul alt om și

era vădit că mi se întâmplasera o mulțime de lucruri minunate de când nu ne văzusem. Aveam o siguranță a gesturilor ce părea că vine dintr-un foarte îndelungat exercițiu, exalam încredere și stabilitate, eram solid ca un munte, impenetrabil. Păream că nici nu trebuie să-mi croiesc drumul; el se așternea supus și lin înaintea pașilor mei. I-am dat dreptate. Ar fi fost nedrept din partea mea să nu recunosc că eram pe deplin împăcat cu mine însumi, dar nu stăteam niciodată să mă gândesc anume că nu făcusem nimic ca să-mi merit fericirea. Nu pot, de asemenea, să neg că în astfel de prilejuri, cum a fost întâlnirea mea cu Ștefan, îmi plăcea mult să mă laud cu această împlinire, și de aceea poate reacția mea când l-am recunoscut a fost ceva mai gălăgioasă decât s-ar fi așteptat el, cunoscându-mi firea discretă. (Știu toate astea pentru că în repetate rânduri și chiar de curând am tot discutat cu el, și am despiciat amândoi firul în patru ca să pot eu înțelege mai bine ce a fost, iar aceste discuții, cu el și cu alții care m-au cunoscut atunci m-au ajutat mult să văd, măcar retrospectiv, lucrurile cu mai multă limpezime. În momentul acela însă nu credeam așa.)

(fragment din romanul cu același titlu)

Tatiana Dragomir

UN AUTOR NEDREPTĂȚIT

NĂSTASE ZANFIR

Năstase Zanfîr este unul dintre cei mai talentați autori din câți au publicat de-a lungul anilor la rubrica noastră. Atât ca nuvelist, cât și ca romancier se remarcă printr-o duioșie sobră față de personajele sale – de obicei, țărani –, prin subtilitatea analizei psihologice și prin stilul elegant. El descinde în lumea satului îmbrăcat în costum și cravată, dar aceasta nu înseamnă în cazul său o inadecvare, ci reprezintă o formă de respect față de o veche civilizație, care nici în prezent nu și-a epuizat mesajul.

Cine mai are azi răbdare să descopere ceva frumos în stilul de viață țărănesc, aparent complet degradat? Aproape nimeni. Prin sintagma „imposibila întoarcere”, Marin Preda a consfințit prejudecata că prin colectivizarea forțată a agriculturii s-a terminat o dată pentru totdeauna cu farmecul existenței rurale. Se înșela. Tocmai el, apologetul lucid al lumii satului, credea în mod greșit că, din cauza precipitării evenimentelor după război, armoniosul mod de viață al lucrătorilor pământului a dispărut în neant și nu va mai putea fi reconstituit vreodată.

Năstase Zanfîr, un Marin Preda al vremii noastre, dovedește că o mare parte din morala comunităților sătești, din felul de a fi al țăranului s-a păstrat în forme discrete, până în ziua de azi. Comunismul – este adevărat – a dat o lovitură necruțătoare satului românesc, provocând tragedii și urâtind ceea ce altădată era armonios. Tragediile n-au reușit însă să distrugă ultimele resurse de vitalitate ale acestei lumi, iar urâtirea s-a produs numai la suprafață. Cine examinează cu atenție și dragoste ce fac și ce spun țăranii contemporani cu noi descoperă vestigii ale unui stil de viață din timpuri imemorabile, ca și forme insolite, pitoarești de adaptare la prezent, care confirmă inepuizabila inventivitate a firii lor.

Exact aceasta face Năstase Zanfîr în proza sa: examinează cu

Vipia, nuvele, București, Editura Cartea Românească, 1998 (cuprinde nuvelele *Pe prispă*, *Bivolita*, *Moaștele*, *Frații*, *Vipia*, *Porumbul*, *Sfântul*, *În ajun de Drăgaică*, *Banii*).

Război de o zi, nuvele, București, Editura Cartea Românească, 1999 (cuprinde nuvelele *Război de o zi*, *Zestrea*, *Provenitul*).

Pământeni, roman, Pitești, Editura Paralela 45, 2000.

Calea cea neștiută, nuvele, Pitești, Editura Paralela 45, 2000 (cuprinde nuvelele *Președintele*, *Stâlpul de lemn*, *Cazanul*, *Calea cea neștiută*, *Bâlcu*, *Un om*, *Câteva clipe de tihnă*).

atenție și dragoste lumea satului din vremea noastră. Cărțile sale constituie deja o operă, pe care criticii literari, din opacitate, o ignoră. Sunt multe de admirat în sutele de pagini despre țăranii scrise de Năstase Zanfîr. O atenție aparte merită arta cu care prozatorul reconstituie modul de a vorbi al țăranilor. Conversațiile dintre ei au desfășurarea riguros reglementată a unor ritualuri. Nu întâmplător cu ani în urmă, am remarcat și am publicat în *Flacăra* o nuvelă a lui Năstase Zanfîr cu titlul *Zestrea*, în care erau aduși în prim-plan doi țăranii angajați în savante tratative privind zestrea unei fete.

În afară de dialog, personajele preferate ale prozatorului practică și monologul, prin intermediul căruia captivează asistența. Iar monologul cuprinde reflecții filosofice, ilustrate de istorisirii cu nimic mai prejos ca valoare literară decât ficțiunile unor scriitori profesioniști. Se poate vorbi astfel de *nuvele în nuvele*, care transformă proza lui Năstase Zanfîr într-un fel de *O mie și una de nopți*, în variantă țărănească. În nuvela *Calea cea neștiută*, din volumul cu același titlu, monologul unui cioban, Anton Nistoran, ia treptat forma unei povestiri impresionante pe tema destinului. Iată un fragment:

„– De, spuse ciobanul, reluând zorit lucrul. Fiecare om are o soartă a lui, cu ea vine pe lume și cu ea pleacă în mormânt. Orice ar face, n-o poate lepăda. Pentru că soarta lui este chiar el așa cum se naște, trăiește și se întoarce în pământ. Când ești tânăr, nici că-ți pasă, moartea se află departe și orice pacoste ți-ar cădea pe cap, găsești

Năstase Zanfîr s-a născut la 14 ianuarie 1959 în comuna Spanțov din județul Călărași. A absolvit Facultatea de Drept din București în 1983. În prezent este avocat și locuiește în Oltenița. În plus, este scriitor și locuiește în literatura română. Să sperăm că noul an îi va aduce recunoașterea pe care o merită, luând ceața de pe ochii criticilor literari.

până la urmă putere să treci peste ea și să rămâi netulburat. Dar la bătrânețe nu mai este la fel, lucrurile se schimbă dintr-odată, devii grijuliu și gândul că n-o să mai poți scăpa așa ușor de necazuri te încolțește. Asta am înțeles demult, pe când eram doar un flăcăiandru și îmi ziceam că se poate răzbi prin orice și numai omul este vinovat pentru nenorocirile care-i amărăsc viața, căci n-are destul curaj să se ridice în calea lor și să le spulbere. N-apucasem să mă alung cu turma spre alte locuri, tata socotea că eram încă nepriceput și lipsit de îndrăzneala pe care trebuie s-o dovedească un cioban care pleacă departe de ai săi, printre străini, cu tot avutul. Atunci s-a întâmplat în satul nostru ceva care a mirat Bărașanul întreg. Feciorul unui baci bătrân tocmai se întorsese de la cătanie. Pe aici este obiceiul ca atunci când băiatul sfârșește cu cătania să-și aleagă mireasa și să se așeze la casa lui. Se cheamă că de-acuma el a trecut prin destule necazuri și este în stare să se ferească de orice. Ei, și baciul nostru, ca toți ceilalți, a ținut să respecte datina. Mai cu seamă că simțea, în bătrânețile lui, că multe zile nu-i mai rămăseseră de trăit și se temea să nu se prăpădească mai înainte de a apuca să-și vadă feciorul așezat în rândul gospodariilor.”

Să recunoaștem că ne desprindem cu greu din lectura acestei povestiri, care continuă pe multe pagini.

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

În 2002, aștept în continuare textele dv. (poezie, proză, teatru, critică și istorie literară, eseu, reportaj etc.) pe adresa: Alex. Ștefănescu, la revista Flacăra, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71 341 București.

LA MULȚI ANI!

FLĂCĂRA pentru minte, inimă și literatură

Poftiți la masă!

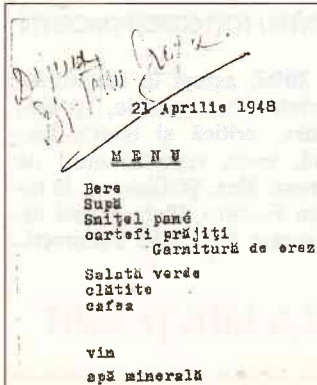

Radu Ionescu

**Gică Popescu, minunându-se
înții lui Gică, nerăbdători să c**

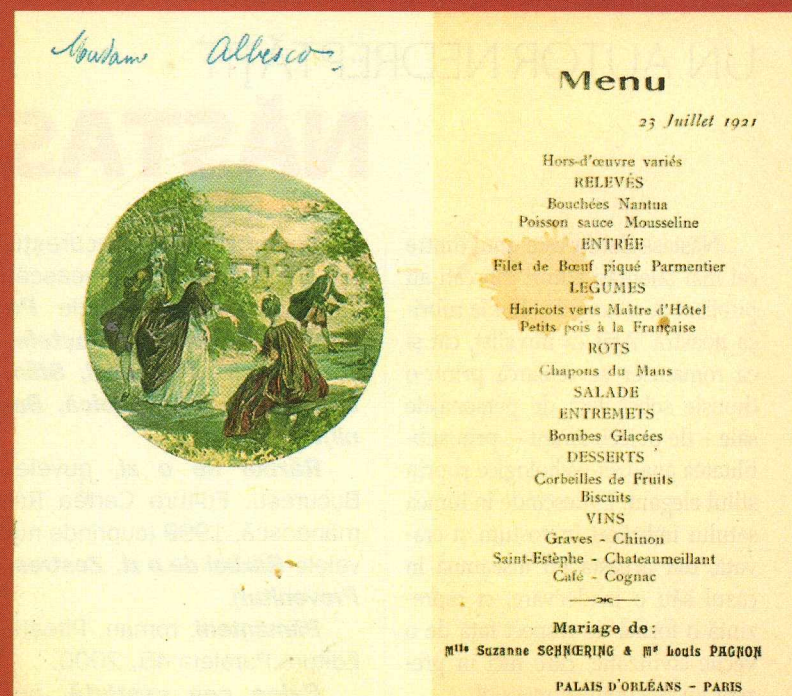
Sărbătorilor, Luminița și Gică au
ales un meniu mai ușor, dar în
același timp rafinat: ruladă de so-
mon afumat cu caviar, supă-
cremă de sofran și arpagic, foie
gras cu piure de măslina, meda-
lion de vită cu cartofi gratinați și
legume, somon la grătar cu sos
de vin alb și broccoli sau pere în
vin cu înghețată de vanilie.

Pe când conduceam Muzeul de Artă al Academiei (casa și colecțiile donate de Profesorul G. Oprescu), astăzi în mod nejustificat încă lipsă din prea puținele muzee din București, am avut un salariat mai ciudat, impus „din față” sau „de sus”, deci de Academie. Aflând într-o zi că aveam invitați la masă m-a întrebat dacă e ziua mea; nu era. Nu au ce mânca – a fost atunci întrebară-concluzie a lui. Inutil să-i spun că într-o lume civilizată întâlnirile la un dejun sau o cină (scurte, nu chiolhanuri de protocol) sunt frecvente, plăcute și utile. El nu putea – nici n-avea cum înțelege – farmecul unei mese al cărei succes depinde de regia gazdei: alegerea oaspeților, așezarea lor la masă (niciodată soțul lângă soție) compunerea menu-ului și aranjarea mesei. Graba, nevoile, lipsa de spațiu m-au cam văduvit de aceste plăceri și, ceea ce este mai trist, foarte adesea masa înseamnă exclusiv a mânca. Nu pot uita un dejun la care am fost poftit imperativ de o mătușă a mea intrată în panică pe motiv că cele două perechi de oaspeți erau oameni tăcuți, iar o masă la care nu se leagă conversația este ratată. Sub privirile disperate ale gazdei, imploratoare, am avut tot timpul un nod în gât și n-am putut scoate un cuvânt. După masă mă gândeam cât de veselă este o pomenire sau un paras-tas.

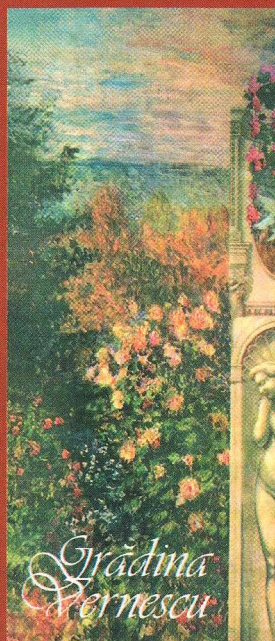
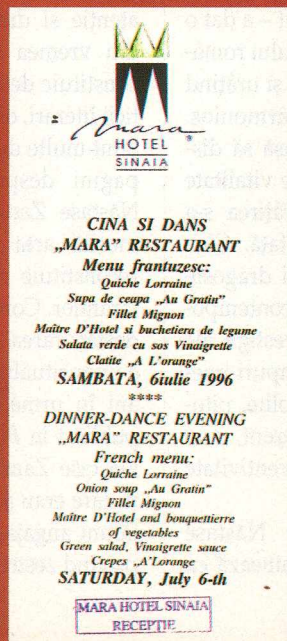
Scotocind printre hârtiile pe care le am, am găsit unele menu-uri, pentru mese curente sau mai pretențioase și mă gândeam la utilitatea lor pentru a descifra o fațetă a unei societăți, a unor oameni.

Cum sărbătorile se apropie, profit de ocazie să bucur cu două menu-uri pe cei cu memorie bună (ehe, ce timpuri!) și cu alte două care ne pot da de gândit. Primele ne trimit în epoca interbelică evocând un dejun sobru, dar de mare eleganță gastonomică și o agapă ce a fost pusă sub semnul muzicii. Cum timpul a trecut, ne vom afla în 21 aprilie 1948 la Consiliul de Stat al Republicii Populare și, mai aproape de zilele noastre, la un VIP, generație spontanee. Poftiți la masă!

Un menu
frantuzesc din 1885
alături de un menu
acrostih pentru
Ion N. Vlădescu,
din 1936.

Pagini
realizate
de Remus
Andrei Ion
cu sprijinul
Fundației
Paolo Mercuri

Menu-uri servite la sărbătorirea a două mari personalități: Octavian Goga (6 Martie 1932) și Take Ionescu. În stânga, menu-ul invitație, pentru doamna Albesco, la o nuntă, la Palais D'Orléans.

Servit
cu
Ocazia sărbătoririi D-lui Octavian Goga

ȚUICA CU GUSTĂRI
NISETRU CU UNT ȘI CARTOFI
PIET DE CURCAN ȘI MIEL DE RAȘINARI
PE
LEGUME ASORTATE
ASORTIMENT DE BRÂNZETURI
FRUCTE DE SESON
DIFERITE TORTE
CAFEA MOCCA

VIN ALB DE ȘARD

APE MINERALE

6 Martie 1932

Servit de Casa Bulvard.

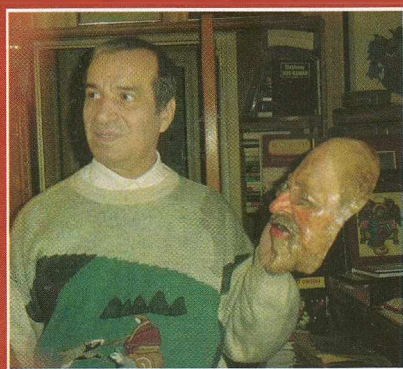
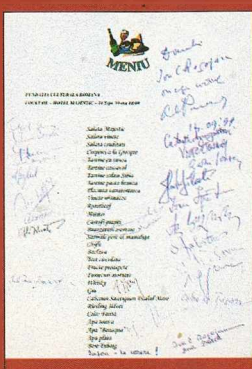
Grand Hotel du Boulevard

MENU

Hors d'oeuvres
Filets de Sole Béarnaise
Noisettes de Veau Chasseur
Poussins Cendrillon
Salade
Haricots verts printanière
Crème au fromage campagnard
Parfait Parisienne
Fruits

Déjeuner, le mardi 17 avril 1934

Un menu francezesc, delicat, pictat in acvarelă, datat 17 aprilie 1934.

Un menu pe care a semnat, între alții, regele Ferdinand.

La mijloc, un menu de post la Casa Regală, în ajun de Bobotează 1925, alături de un menu de bodegă.

Jos, o raritate, un menu al Casei regale din octombrie 1879 și o masă a la mitocaine (însă fără fete).

Bodegă și Restaurantul „la Cotitură”

Țuică, Măslină
Sardele, Salam, Șuncă
Salată de boeuf
Vițel la tavă
Salată verde
Brânză
Fructe
Cafea
Vin alb

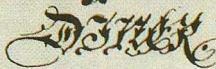
Champagne Royal Chambéry

16 Mai, 1926

DEJEUNER

du 5 Janvier 1915

Supă cu fasole
Salată de icre
Sarmale de varză acră
Chiflele de cartofi
Salată de legume
Ghiveci de post
Glace à l'orange
Dessert.

Postenje, le 18/30 Octobre 1879.

Menu
Potage orche poto.
Pilet de Boeuf garnis.
Pilet de Turbot à la venetienne.
Salmon Canard
Dindon rôti.
Croute aux Modere.
Fruits diversses
et
Dessert.

MASA A LA MITOCAINE

OPERITA DE D-N. GUDIN
CU OCAZIA PROMOVARII SALE IN PARNAS
La Restaurantul „La Văntură”
In sala Papa-Nan (fără fete)

TUICĂ BĂTRÂNĂ
URMATA DE MĂSLINELI ȘI SARMĂLELE NEPĂRARE
O SUTĂ DE PASTRAMĂ DE MIEL
SARMĂLELE DE BIRAN
DIN FUNDUR-GRINDAS
PISCHE DE PĂTECEL
MONTRE DE VITEL
INGER DE VACUȚĂ
CREIER LA GRATAR
MUTRE, PISCHE ȘI PICAT
LEOTACE - CUMETIȘA BĂRMEȘULI
COTLET DE PURCEL
SALATA DE CASTRAVETI VERZI
BUDINHA DE LUNA
MESE - PORTOCALIE
PENTRELE - BĂRILA ALBA

17 Mai, 1926

Surpriza spectacolului
a fost rochia alcătuită
din pagini ale revistei
Flacăra, model inspirat
de o pictură
a lui Arcimboldo

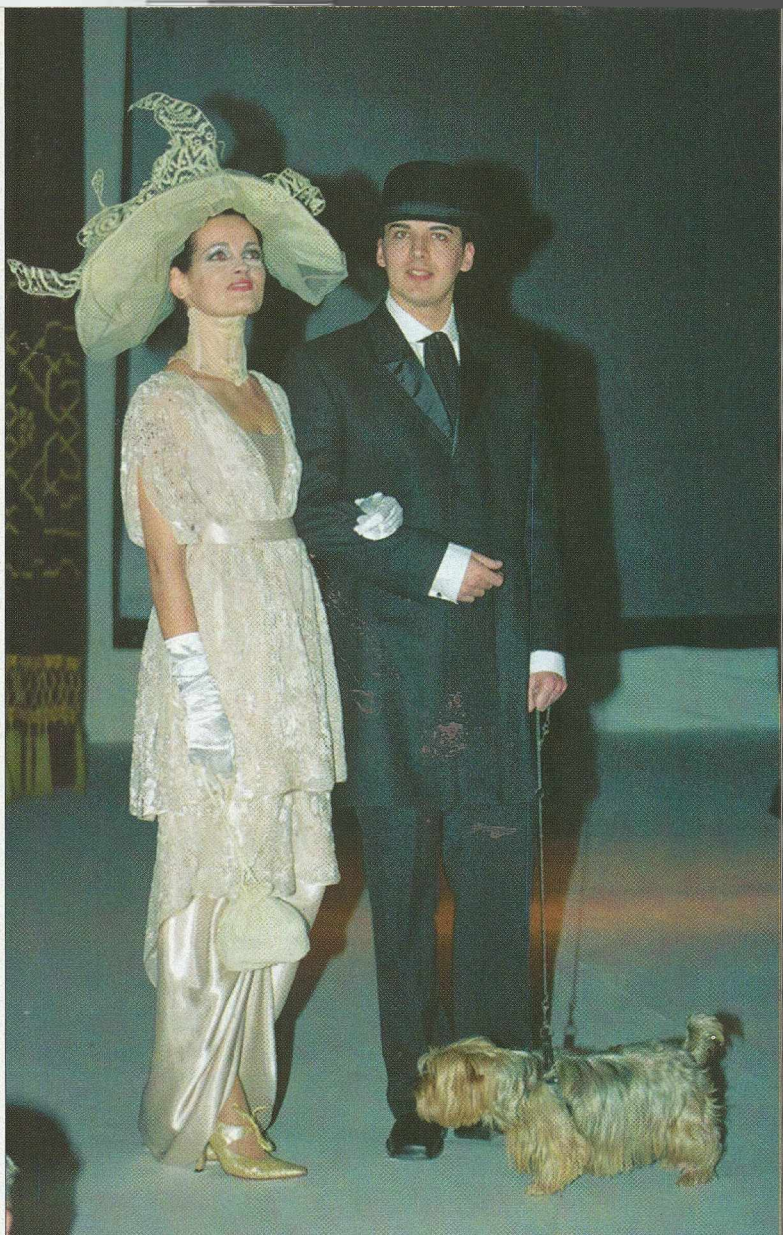
FLACĂRA

Cătălin
Stefănescu,
Gabriel Cotabiță,
Anda Adam,
Daniela Györty,
Gabi Greco

Vrajitoarea
de 101 ani
din Urziceni

Dana Martner

Joi, 22 noiembrie 2001, la Ateneul Român, revista Flacăra, și-a prezentat noua formulă într-un mod original. Pe scenă s-a desfășurat spectacolul de modă realizat de creatoarea Doina Levintza, cu o ilustrație muzicală a lui Gabriel Bassarabescu, prezentare care a sugerat parcursul celor 90 de ani de la înființarea publicației. Johnny Răducanu și Teodora Enache au fermecat la rândul lor pe cei prezenți, apoi George Arion, directorul Publicațiilor Flacăra, a vorbit despre istoricul și intențiile de viitor ale revistei. Numerosul public s-a regăsit după aceea în foaier, la un cocktail.

FLACĂRA în haine noi

George Arion și Ștefan Augustin Doinaș, supravegheați de Johnny Răducanu

Doina Levintza, felicitată pentru ineditul spectacol

Alex. Ștefănescu față în față cu Mecena de la Potelu, Mircea Dinescu

Mircea Daneliuc, povestindu-i lui Mihai Stănescu scenariul viitorului film

Constantin și Kitty Cepraga (în centru), un producător și o viitoare actriță

Mișu Fotino și Ileana Stana Ionescu, urând revistei *Flacăra* viață lungă

Vladimir Găitan (stânga) și Ileana Lucaciu au privit foarte atenți domnișoarele de pe scenă

Sala Ateneului Român, într-o seară de neuitat

De ceva vreme, Alexandra Mutu face naveta București-Verona. Vine în Capitală, stă câteva zile, mai mult prin Buftea, apoi ia rapid avionul către Italia. Dragostea pentru „decarul” echipei naționale o ține încă pe jar, după un an și jumătate de la căsătorie, însă nu o împiedică să-și vadă de carieră. Are și șansa ca Adrian Mutu să fie de acord cu dorințele pe care vrea, cu orice preț, să și le împlinească. Acum filmează pentru pelicula lui Dan Pița, *Second Hand*, unde are rolul principal feminin.

Îndrăgostiții din Verona vorbesc, zilnic, ore întregi la telefon

Dintotdeauna a avut ce a poftit. Părinții i-au oferit o viață de care nu mulți copii s-au bucurat, apoi, la 20 de ani, s-a căsătorit cu unul dintre cei mai râvniți bărbați din România. Cu toate acestea, Alexandra nu se mulțumește doar cu ceea ce i se dă... „pe tavă”. Are deja un nume, pe care nu și l-a câștigat doar în calitate de soție.

Zilele ei se derulează, în ultima vreme, mai mult pe platourile de filmare de la Buftea. Petrece ore întregi alături de regizorul Dan Pița, de partenerul ei din film, Mihai Călin, și de restul echipei. „Motor!” este pentru ea, acum, un cuvânt extrem de important. În pauze, își acordă un bonus. Deschide telefonul și citește mesajele pe care, între timp, le-a primit de la Adi. Sunt multe, așa că, simte

nevoia să-l bombardeze și ea cu răspunsuri, mai ales că, probabil, el are antrenament. Nu-și spun mare lucru, dar pentru doi îndrăgostiți, *nimicurile* sunt vitale. Seara târziu, după ora zece, ajunge acasă. În loc să cadă ostenită, așteaptă ca „fixul” să țârâie. Urmează să vorbească vreo oră, o oră și ceva cu Adi. Își mărturisesc unul altuia ce greu le este pentru că nu sunt împreună, își povestesc ce-au făcut, își fac planuri. În acest fel, se simt mai aproape.

De-abia așteaptă să se apropie Crăciunul. Cu fix două zile înainte, Alexandra va pleca la Verona, unde se va pregăti, împreună cu Adi, de munte. „Vom merge la Cortina D'Ampezzo, o stațiune cunoscută în Italia. Vor veni și Daniel Florea și logodnica lui, viitorii noștri fini,

Au hotărât deja ca sărbătorile să le petreacă în Italia, la munte. „Este prima oară, spune Alexandra, când nu stau în țară de Crăciun și de Revelion, și-mi pare rău, într-un fel, pentru că îmi plac foarte mult tradițiile de aici. O să-mi lipsească ai mei, colindele și atmosfera de acasă.”

pe care îi vom cununa prin primăvară.” Știe sigur că nu vor schia, pentru că Adi își reia antrenamentele foarte curând după Revelion, iar ea trebuie să fie pe platou încă din primele zile ale noului an. Sănătoasă și cu poftă de muncă.

Alexandra a început să se gândească la cadouri. Ar vrea să-i ofere ceva special soțului ei, așa cum s-a întâmplat acum câteva luni, când au sărbătorit un an de la nuntă. „I-am comandat un medalion în formă de tricou, care avea gravat pe el numărul zece (pentru că și în echipa Veronei este numărul zece), și niște încrustații finuțe în culorile clubului la care joacă: galben-verde.” Este mai mult decât încântată atunci când îmi povestește despre surpriza pe care i-a făcut-o celui pe care îl iubește. Recunoaște că i-a reproșat, un pic, faptul că el i-a oferit, cu aceeași ocazie, o bijuterie cumpărată. Ne uităm la ceas. Este aproape unu, ceas târziu, în noapte. Doar acum a avut Alexandra timp să vorbească despre ea și despre povestea de dragoste pe care o trăiește. Este obosită, iar mâine, deși este sâmbătă, o așteaptă o nouă zi de filmare, la Buftea.

text **Carla Mihăilă**
foto **arhiva personală**

Dansând cu noaptea

– Palme D'Or, Cannes 2000

Bjork – Premiul de interpretare feminină, Cannes 2000

“Dancer in the Dark”

Danemarca, Suedia, Franța, 2000 – 139 minute

Distribuit de: Independența Film

Deși făcând parte din zona „dramei muzicale”, filmul de acum celebrului scenarist și regizor scandinav **Lars Von Trier** (*Europa* – două dintre primele premii la Cannes, 1991 etc.), este unul care bulversează publicul – dacă nu chiar îl **șochează de-a dreptul!**

...O tânără mamă celibatară, de origine cehă, emigrantă în SUA și pe cale de a orbi (Selma) – îndrăgostită de cântecele și dansurile marilor comedii muzicale clasice de peste Ocean – adună ban cu ban spre a-și putea opera fiul, posibil a deveni altfel și el orb, boala fiind ereditară; economiile îi sunt furate, ea descoperă hoțul; hoțul va fi găsit împușcat (sinucidere, crimă?!); tribunalul o condamnă pe Selma la moarte prin spânzurătoare... (cei 107 pași, din celulă la eșafod, precum și execuția **în sine**, vor fi filmate pe fond de **music-hall!**)...

Dintr-un început, atmosfera filmului este bizar-dramatică: Selma, împreună cu noi, spectatorii, „auzim” melodiile interpretate vocal, dar și mai mult: participăm la nenumăratele momente de dans absolut inedite (provocate de ritmul infernal al mașinii de presat tablă; sau de muncitorii călătorind pe platformele unui tren; sau de mișcările sincronizate ale celor 75 de oameni prezenți în sala de judecată... etc.).

Pentru realizarea muzicii filmului, imprevizibilul Von Trier s-a stabilit la celebra cântăreață **Bjork**, de origine islandeză (primul disc, realizat la vârsta de 11 ani; astăzi considerată una dintre cele mai originale, trăsnete și inventive interprete

din lume: peste 7 milioane de albume-solo vândute!... Dar nu numai atât: cu puțin timp înaintea începerii filmărilor, Von Trier îi propune lui Bjork să interpreteze... **rolul principal!** („uitând” să o supună, măcar de formă, unei probe elementare). După o scurtă șovăială, cântăreața acceptă...!

Horia Pătrașcu

Și iată cum avem acum posibilitatea să descoperim **o mare actriță!** Pentru că în rolul Selmei, **Bjork este absolut magnifică...** (deși asistăm la un DEBUT actoresc!).

Filmul acesta este unul pe cât de tenebros, pe atât de fermecător, încălcând toate convențiile genului. Iar pentru a înțelege asta este, cred, nevoie, de câteva precizări... așa, **mai din culise:**

În anul 1992 (și ca urmare a succesului obținut de *Europa*, care a primit și un Oscar!), **Lars Von Trier** împreună cu producătorul **Peter Aalbaek** creează *Zentropa Enterprises*, care în ultimii șapte ani va produce peste 50 lung-metraje (!), având o cifră de afaceri de peste 30 milioane dolari anual (!!); la 1 ianuarie 1999, *Zentropa* s-a mutat într-o fostă bază militară, situată între aeroportul internațional și centrul capitalei Copenhaga, creându-se astfel un nou Oraș Cinematografic European (*Dansând cu noaptea* este cel mai mare produs scandinav realizat vreodată aici). În plus, același Von Trier a inaugurat un „jurământ de castitate”, inaugurând proiectul *Dogma*, care a avut numeroși prozeiști și care și-a propus să regăsească „spontaneitatea și inventivitatea cinematografului de altădată”, considerând că actualmente filmul, mai ales cel occidental, a ajuns într-un punct mort; printre setul de reguli ale *Dogmei*, menționăm pe scurt: excluderea decorurilor realizate pe platouri de filmare – se filmează numai în locație; camera de filmat se ține pe umăr; accesoriile optice sau filtrele sunt interzise; renunțarea la acțiune superficială (nu trebuie să apară arme, crime etc.); fără mutări geografice sau atemporale – filmul trebuie să aibă loc **aici și acum**; regizorul **nu trebuie** să apară pe generic... etc.

Multe dintre aceste date se regăsesc din plin în filmul de care ne ocupăm: peste 100 de camere de filmat au fost supervizate de coregraful **Vincent Patterson**, simultan, în scenele de dans (coregraful deținând și un important rol în film!); pelicula are vizibile calități de „documentar”; cadrele posedă o „ramă” elegant-mișcătoare de o rafinată eleganță; secvențele se desfășoară „aparent” abrupt și fără legătură, construind însă un „întreg” mai mult decât plauzibil etc...

Iar în final (și nu doar!), precizarea că în rolul prietenei Selmei apare – incredibil de frumoasă și tânără, încă! – celebra actriță franceză **Catherine Deneuve...**

Trafic

- OSCAR pentru:**
 – Cel mai bun regizor:
Steven Soderbergh
 – Cel mai bun scenariu:
Stephen Gaghan
 – Cel mai bun rol secundar:
Benicio Del Toro
 – Cel mai bun montaj:
Stephen Mirrione

“Traffic” – SUA, 2000 – 147 minute
 Distribuit de: New Films International Romania

Evenimentele din 11 Septembrie – consumate la New York și Washington – au reprezentat un veritabil pumn al terorismului, aplicat în falca, oricum vulnerabilă, a civilizației moderne; pentru o bună bucată de timp, o înspăimântată Omenire a uitat de restul pericolelor majore ce o pasc: centrul atenției a fost concentrat asupra așa-zisului „Război din Afganistan” (un război dur și oribil – **dar necesar și justificat, firește!** – transformat, curând, într-unul mai mult „politic” – decât „de pedeapsă”, așa cum ar fi fost necesar!)

Holbându-se la TV, sau citind ziarele pe apucate superbul nostru public video-intelectual s-a amăgit în speranța descoperirii „inamicului public nr. 1”, uitând total – și ca de obicei, în astă țară balcanică eminentă – că, până una-alta, principalele pericole ce o amenință **nu sunt teroriștii** – care există, totuși, printre noi, dinainte de ‘89 și până azi! – ci bolile, mizeria generalizată, sărăcia și... **drogurile!**

Traffic este un film care analizează – **fără a da soluții!** – tragediile particulare ale unor milioane de oameni prinși în plasa macabră a acestei cumplite boli ai cărei microbi sunt răspândiți, conștient, de niște bestii umane...! Dacă un cancer, sau SIDA etc. pot fi – sau vor fi rezolvate – de știință, sau în clinici specializat dotate, drogul **NU POATE** fi rezolvat altfel decât prin **VIOLENȚĂ...**!

Regizorul (și operatorul?) **Steven Soderbergh** (*Erin Brockovici*, sau *Sex, minciuni și video* – Palme d’Or, Cannes 1985!), pornind de la un serial TV, a ales calea de a ilustra ceea ce se petrece în lumea drogurilor – folosind o manieră cvasi-documentară – care să arate ipocrizia, dificultățile și nebunia cu care trebuie să se confrunte cei care luptă într-adevăr împotriva traficantilor.

Bazat pe trei povestiri distincte – filmate în **tente coloristice deosebite** – realizat în Mexic și SUA, beneficiind de o distribuție de zile mari: **Michael Douglas, Benicio del Toro, Catherine Zeta Jones** ș.a., filmul demonstrează, în mod dramatic desigur, că victimele drogurilor **NU** fac parte neapărat din clasa săracă, sau de mijloc... ci atacă direct chiar progeniturile unor înalți demnitari de stat.

Că **lipsa de educație** – pe care o propagă pelicula – stă la baza consumului de droguri, precum și **corupția poliției** (de-acum bine cunoscută și la noi în țară!), formează „baza logistică” a acestui nemaipomenit flagel, **nu sunt o noutate**; faptul, însă, că filmul se termină „în coadă de pește” – adică ei, contrabandiștii de stupefiante, nu beneficiază de riposta unor atacuri comparabile cu cele aplicate unui „oarecare Bin Laden”... mă fac să cred că această peliculă **atrage atenția**, dar nu rezolvă, practic, **nimic...**!

Moulin Rouge

Moulin Rouge
 SUA, 2001 – 127 minute
 Distribuit de: InterComFilm Romania

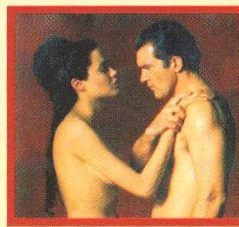
Prin 1963, la cinematograful *Patria* din București avea loc premiera filmului american *Can-Can*, în regia lui Walter Lang și având-o în rolul principal pe celebra actriță-dansatoare Shirley MacLaine! Puțini dintre spectatorii noștri știau că turnarea acestei pelicule avusese loc exact în timpul vizitei lui Hrușciov în SUA, la invitația președintelui Eisenhower, și care, asistând la Hollywood la o filmare în care evolua marea actriță, a declarat ferm apoi (susținut de

prozatorul Mihail Șolohov, membru de bază al delegației sovietice!), că: „Dacă vouă, americanilor, vă plac... **fundurile goale** ale unor femei, mă rog; noi, comuniștii, avem **altfel de satis-**

Păcat originar

“Original Sin” – SUA, 2001 – 116 minute

În cele două roluri principale, regizorul a distribuit două dintre cele mai mari frumuseți ale ecranului contemporan: **Angelica Jolie** (*Oscar*) și **Antonio Banderas** (nu mai e cazul...! **n.a.**). Cele două super-vedete se întrec aici – când goi, când îmbrăcați! – în a face dintr-o melodramă cretin-atemporală, un film cât de cât realist. Și reușesc în bună măsură: peisajul este superb, trupurile lor idem...!

Planeta maimuțelor

“Planet of the Apes”
 SUA, 2001 – 119 minute

S-au scurs anii, „maimuțele planetei” au devenit un veritabil serial de lung metraj... și iată cum, în anul de grație 2001, avem prilejul de a viziona un JEG cinematografic (**al cătelea**, Doamne, iartă-Mă?!), în care este implicat regizorul **Tim Burton** („Oscar” pentru regia la *Călărețul fără cap!*).

Cum să ajungi președinte

“Primary Colors”
 SUA, 1999 – 135 min.

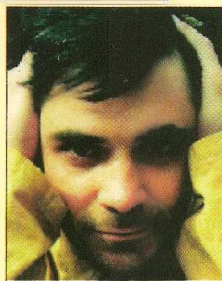
Filmul **este** despre Clinton (denumit nu întâmplător „Benton”, în film!), **este** făcut apropo de potența sa sexuală, dar **nu este** făcut pentru scandal.

Nu este greu să realizezi un film care să-ți facă silă – sau greață, de-a binelea! – despre **POLITICĂ**; dar este **FOARTE GREU** ca un astfel de film să fie și... **foarte bun!**

facții...! (am citat din memorie – **n.a.**)...

La aproape 30 de ani de la acel moment, aflui cu stupoare că la filmul *Moulin Rouge* (realizat de scenaristul-regizor și producător **Baz Luhrmann**, avându-i drept principali interpreți pe frumoșii **Nicole Kidman** și **Ewan McGregor**), la o primă vizionare cu public și oarecum clandestină, mai mulți spectatori au ieșit din sală după primele zece minute, intrigați: „Ce, bă, ăsta e film...?! I-a apucat damblaua, **de cântă tot timpul...?!**”

Moulin Rouge nu are nimic comun cu **SEXUL**! Este un film muzical remarcabil – un fel de *Dama cu camelii*, mai exact: *Traviata*, adaptate pentru marele ecran.

Remus Andrei Ion

Regizorul Alexander Hausvater nu este un personaj comod. Vrea mereu să iasă din comun, să amplifice la maximum drama dintr-un text, pare un om chinuit (în sensul bun) de teatru. Un spectacol exemplar pentru stilul său este *Machinal*. A fost suspendat din motive de restrângere a distribuției, dar s-a reluat în ajun de Festival Național, iar reacția publicului este explozivă. Și asta nu numai pentru că poate privi cea mai erotică scenă de dragoste care s-a jucat pe scenele noastre de teatru.

Festival Machinal

Este deja un fapt obișnuit să auzi păreri extreme despre spectacolele regizate de Alexander Hausvater, de la entuziasm necondiționat la acuzarea unor excentricități regizorale. E drept că și-a construit cariera românească pe controverse, spectacole premiate urmate de producții ce au căzut uneori fulgerător în anonimat. La Teatrul Național din București a lucrat un spectacol surprinzător, folosind o distribuție extrem de tânără și un text dur, agresiv chiar, militant american. Textul nu este nici depășit, nici actual, exact cum este mai complicat pentru a te lupta cu el. Hausvater nu ocolește elementele de timp folosind un decor și costume care amintesc de anii în care se petrece acțiunea. Stilul „furios” în care este dezvăluită povestea nu are însă nici o legătură cu o reacție realistă în astfel de cazuri. În final ne dăm seama: este povestea unei femei care agresată de convențiile societății ajunge la crimă și apoi este executată. Mai precis, piesa este scrisă de o ziaristă care a fost martoră la execuția primei femei pe scaunul electric. Opțiunea regizorului nu ține cont de convenții, sau poate că dimpotrivă, abuzează de ele pentru a obține

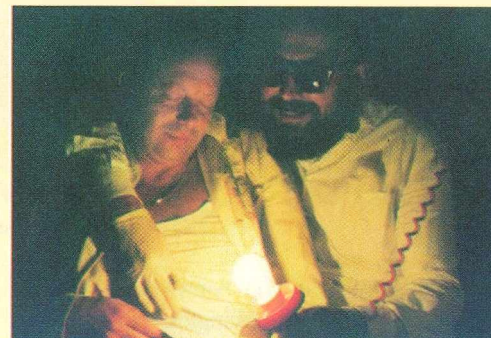
efectul scontat: un ritm amețitor, bazat pe o anumită presiune psihologică, folosește cu aplomb momente muzicale ritmate și efecte poetice. Într-un ton de aparentă hărmălaie se derulează însă drama unei tinere femei care își omoară soțul după ce află că a fost forțată să se mărite cu el. Până la scaunul electric se consumă și o scenă de amor, foarte coregrafică la început, din ce în ce mai erotică până la urmă, este o scenă febrilă, uluitoare, adusă la limita jocului de scenă: tocmai din această cauză pare reală și crudă.

Machinal este un spectacol al debuturilor actricești, trupa are o medie de vârstă care la data premierei nu depășea treizeci de ani. Acest lucru i-a adus și suspendarea. În vară când s-au făcut concedieri la Național, echipa de la *Machinal* a fost înjumătățită. Acum s-au găsit resurse pentru a-i readuce pe tinerii actori pe scenă. Rolul principal îl deține cea mai tânără dintre favoritele trupei Naționalului: Monica Davidescu. A debutat în *Machinal* și au urmat roluri în spectacole „fanion” ale echipei lui Săraru. Cert este că rolul condamnatei rămâne cea mai bună realizare a sa de până acum.

Spectacole care trebuie văzute

Woyzeck

este un spectacol deosebit pentru actorul Marian Rălea. Acum interpretează rolul principal într-o piesă în care, cu ani în urmă juca, tot la Bulandra, un rol „improvizat”, Nebunul. De această dată este condus de un bun prieten, regizorul Dragoș Galgoțiu

Made in Romania,

un spectacol original de Dan Puric, care se joacă la Sala Rapsodia. Este un spectacol care a avut premiera în străinătate, la Festivalul de la Menden, Germania. Este prima producție a Fundației Centrul Cultural European.

Gelu Colceag rămâne un regizor prolific și după ce a plecat de la conducerea Teatrului Național. A lansat de curând la Bulandra *Tango*, de Mrozek, un spectacol în care colaborează din nou cu foști studenți.

Premiere:

Victor Ioan Frunză revine pe scena Teatrului Național cu un text Ionescu, *Regele moare*. Spectacolul este o coproducție cu Theatrum Mundi și se va juca la Sala Atelier, cu Marius Bodochi în rolul principal. Maja Morgenstern joacă alături de Constantin Dinulescu în premiera *Parchează-ți mașina la Harvard* de Horovitz, un text la care ține foarte mult.

Levintza prezintă

Concursul tinerilor designeri

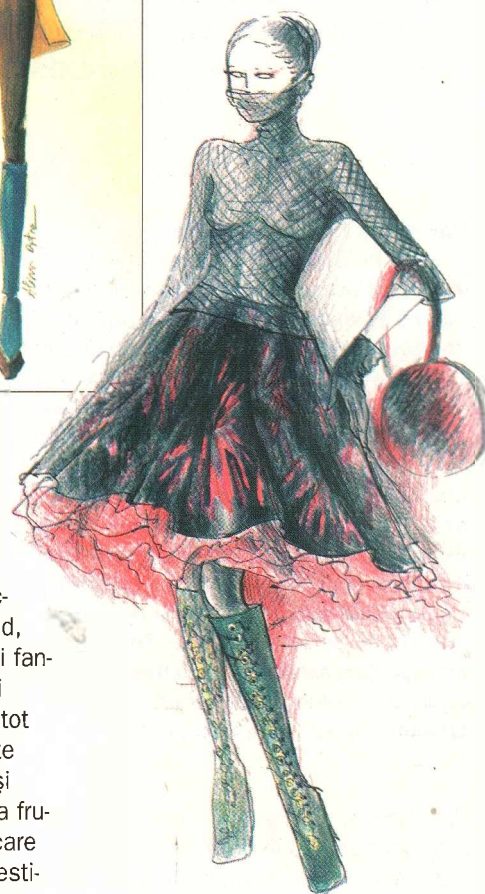
Doina Levintza realizează la Prima tv una dintre cele mai apreciate emisiuni de modă: **Levintza prezintă**. Este o creatoare cu o experiență neegalată de nici un alt designer român și de curând a lansat, prin intermediul emisiunii televizate, un concurs cu... o reacție neașteptată: toți tinerii care vor să se ocupe de creația de modă îi pot trimite mape cu desene, iar ea le va comenta propunerile. Cei talentați vor fi premiați. Concursul este deschis oricui, totul este să respecte temele: istoria costumului și propuneri de vestimentații pentru vedetele de televiziune. Această a doua temă a scos la iveală o paletă foarte largă de „imagini” ale starurilor tv. Flacăra publică o (mică) parte a desenelor trimise de telespectatorii emisiunii **Levintza prezintă** și recomandările Doinei Levintza pentru tinerii designeri vestimentari.

“Nu oricine poate deveni designer de modă. Schița de modă trebuie atent executată și pentru acest lucru trebuie să existe o bună cunoaștere a corpului omenesc, a anatomiei, a mișcării corpului. Schița trebuie să fie clară și explicată, trebuie să ofere informații despre materialele pe care doriți să le folosiți, despre croi și despre culoare. Dacă este necesar, se poate atașa acesteia o alta care să cuprindă accesoriile propuse. Trebuie să vă gândiți, întotdeauna, că modelul trebuie să fie realizabil. Atunci când vă așezați la planșeta de desen este bine să răspundeți la câteva întrebări: pentru cine fac

această schiță?, de ce o fac?, cum poate fi realizată?. Dacă aceste răspunsuri sunt clare atunci fiți siguri că și ceea ce va rezulta va fi un succes. Nu în ultimul rând, trebuie să vă educați fantazia, să fiți receptivi la tot ceea ce este nou, frumos și interesant. Să vedeți partea frumoasă a oricărui lucru pe care să o puteți transforma în vestimentație. Fiți la curent cu ceea ce este nou în modă și cu ce nu se mai poartă. Fiți disciplinați cu voi înșivă și întotdeauna încercați să știți ceea ce vreți să faceți.

TUDORACHE
TEODORA

Patru desene realizate de trei tineri designeri interesanți: **Teodora Tudorache, Alina Botea și Adina Conișceac**

Unele dintre schițele trimise pe adresa concursului stârnesc hazul: iată, de exemplu, cum sunt prezentate **Andreea Marin, Catrinel Sandu, Andreea Raicu și Iulia Frățilă**

Muzeul din Parlament

România are un Muzeu de Artă Contemporană despre care se știe extrem de puțin. A fost înființat de Guvern și are sediul în Palatul Parlamentului/ Casa Poporului, are salariați, dar nu poate fi vizitat de nimeni. S-ar putea spune că este „în curs de dezvoltare”. Când au aflat despre el, multe luni după semnarea hotărârii Guvernului, unii dintre artiști s-au supărat, alții privesc proiectul cu detașare, și mai există grupul celor entuziasmați de înființarea muzeului.

Dan și Lia Perjovschi au deschis luna trecută la București o expoziție în care vizitatorii aveau la dispoziție mai multe cuburi albe cu ajutorul cărora puteau să construiască macheta unui Muzeu de Artă Contemporană. Pe strada Eforie, la expoziția v.i.d/ defragmentare (proiect A.A.C. – Arhiva de Artă Contemporană), a fost primul prilej de dezbatere publică largă a problemelor muzeului. Autoritățile au evitat-o. Nu și artiștii. Problema muzeului a fost subiect de dezbatere și pe Internet, tot fără autorități. Publicăm o parte a dialogului electronic ca punct de pornire pentru o dezbatere mai amplă pe această temă. Nu anunțăm lista participanților la dezbaterile pentru că nu ne propunem mai mult decât să lansăm o temă, nu un scandal.

Vă întreb ce părere aveți despre Muzeul de Artă Contemporană (înființat cu director și staff) care va funcționa în Casa Poporului?

Bine că s-a înființat, chiar și acolo! Există mai demult o galerie respectabilă în Casa Poporului, pe partea cu Izvorul și n-a scandalizat pe nimeni. Iar un muzeu fără staff, înseamnă că nu e instituție! Părerea mea!

Loc compromis, nu va merge nimeni!

Eu țin minte în schimb că am văzut o expoziție acolo, de tablouri și nu numai, a unui pictor român stabilit în Germania; am acasă, în România, un poster care mi-ar fi amintit și numele. Pictează arlecini triști, icoane ș.a. Și n-a fost singura expoziție reușită văzută acolo.

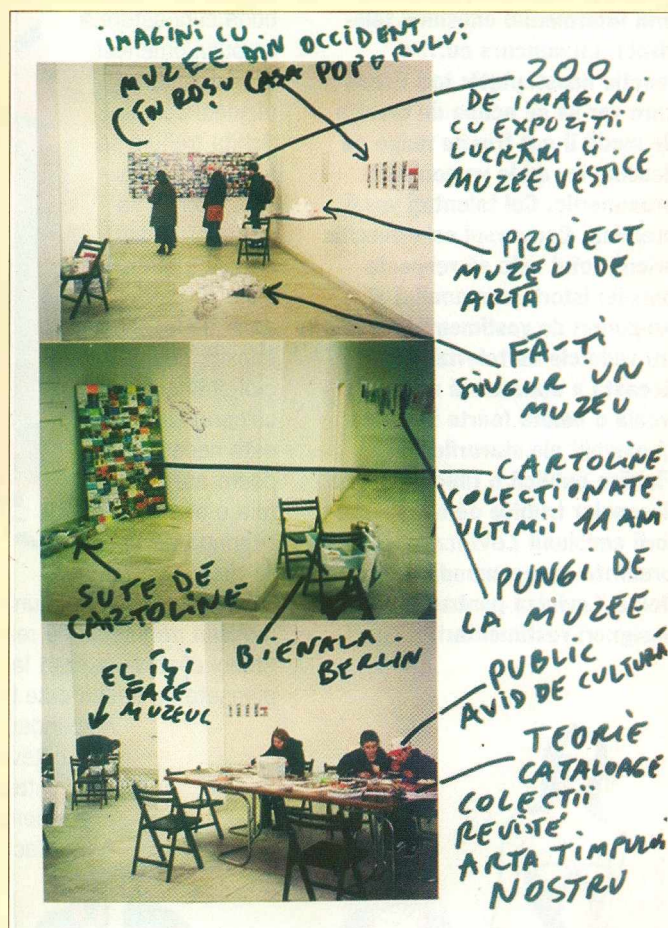
...Dar tu vei expune acolo?

Niciodată! Îl puteți vedea pe Jeff Koons expus acolo (artistul care face sculpturi cu el în plin act sexual cu starul, porno Ciciolina)? Sub nasul Irinei Loghin?

Ce atâtea false probleme..., întâi să avem noi un Muzeu de Artă CONTEMPORANĂ, că după aia vedem noi unde îl mutăm.

E adevărat ceea ce tocmai am citit într-un mesaj al dlui Perjovschi? Există un muzeu național de artă contemporană? Vorbesc serios. Auzisem niște zvonuri la un moment dat... Vreau detalii... (Decembrie 2, 2001)

Guvernului României, 24 MAI 2001: Guvernul a aprobat înființarea Muzeului Național de Artă Contemporană al României, instituție publică de cultură cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Culturii și

Dan Perjovschi explică grafic expoziția v.i.d/ defragmentare.

Cultelor. Sediul Muzeului este în corpul E4 din imobilul „Palatul Parlamentului”, București, fiind preluat de la Camera Deputaților... Managementul acestui muzeu are în vedere:

- îmbogățirea patrimoniului, ralierea permanentă la noile tendințe și curente ce apar în evoluția artelor vizuale contemporane
- diversificarea activităților pedagogice specifice, atragerea sponsorilor și donatorilor
- inducerea unui curent de opinie favorabil instituției muzeale, promovarea unor noi comportamente estetice.

CONCURS

International Computer School

Centru de pregătire și calificare profesională

Înscrisul: 252.29.22; 252.34.27

Uniri: 311.09.52; 311.09.53

Drumul Taberei: 413.80.67

Sala Palatului: 312.55.08

Premii:

CURSURI ÎN VALOARE DE

3.300.000 lei

Contabilitate • Informatică • Engleză

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Trei câștigători vor fi desemnați prin tragere la sorți. Taloanele necâștigătoare beneficiază de o reducere de 10%

Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 4 ianuarie 2002, data poștei.

Concurs sponsorizat de
INTERNATIONAL COMPUTER SCHOOL

Colecția de artă contemporană se va constitui din lucrări ale artiștilor români și din lucrări semnate de artiști străini, patrimoniul său urmând a se completa cu sprijinul unor fundații din străinătate, al mecenatului din România și din afara țării. Pentru finalizarea investiției la spațiile respective, cheltuielile ce urmează a fi efectuate în exercițiul financiar 2001 vor fi suportate din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului“.

Întrebarea numărul 2: Credeți că ar fi fost normal ca decizia de înființare să fie precedată de discuții, *brainstorming*, *think tank* sau cum vreți cu profesioniștii acestui domeniu (arta contemporană) din România și din străinătate?

Pretty cool ca Muzeul să fie în Casa Poporului, (*beautiful excentrixpalace*) cred că Jeff Koons ar invidia amplasamentul unei asemenea instituții, plus nu cred că s-ar simți stingherit de arhitectura edificiului, la o invitație pentru un show... iar ca să răspund și la întrebarea 2. eu cred că e bine că odată s-a demarat acest proiect, căci vorba aceea: ÎNTRU PUȚIN ȘI NIMIC, MAI BINE ALEGI PUȚINUL, chiar dacă acele *brainstorming* ar fi (poate) ajutat mai mult. Cât despre ceea ce privește bordul, *of course the local inteligentia* e indispensabilă, însă implicarea în acest bord al unor „consilieri” internaționali, nu mi se pare o idee de neglijat, având în vedere lobby-ul pe care îl avem de făcut pentru a ajunge din urmă „SCENA” internațională.

Cred că ideea de a face un muzeu nu este rea, dar împărtășesc părerea că această decizie trebuia analizată nu numai cu „autohoni” ci și cu oameni avizați de „dincolo”. Când spun asta mă refer la sociologi, curatori, artiști și chiar (fără să par penibil) psihanalisti ținând cont de încărcătura afectivă și politică pe care o poartă acel loc. Până în momentul de față pot spune că eu sunt unul dintre ei și că refuz să mă conformez unui nou sistem lipsit de coerență care din păcate ne va atrage într-o confuzie și mai vâtoasă decât până acum. În concepția mea drumul este acesta: definești un concept-target-structură organizatorică-acordarea cu programele contemporane (dacă îți propui asta) și după, găsești locația urmând să discuți dacă locul este, sau nu adecvat conceptului. La noi am înțeles că a fost o discuție de care am aflat printr-o greșeală.

Avem o nouă ocazie și unică să aflăm dacă muzeul de artă contemporană din țara asta se structurează ca un partid politic, dacă s-au făcut liste cu prietenii simpatici și devotați, dacă nici de data asta, care pentru unii dintre noi e ultima, nu contează ce faci de fapt ca artist fiindcă așa e în țara asta și ce e mai specific și mai criminal pentru noi e că depinzi mai mult sau mai puțin letal de niște oameni care spre deosebire de noi nu pot să schimbe nimic în țara asta.

Punctul pe F

Vize cu devize

Din două una: ori suntem un popor care se bucură mai ușor decât o făceau indienii în fața mărgelilor de sticlă colorată aduse de navigatorii europeni, ori saltelele compatrioților noștri foșnesc a noua monedă europeană pe care nemții au văzut-o deocamdată doar prin reviste. De-o fi una sau alta, poporul român s-a bucurat în cor când a aflat că i s-a dat drumul în Europa și mă mir că, încă, n-a pus-o de-un miting de recunoștință. (Între noi fie vorba, miting n-a fost, dar prefectul de Prahova Marian Săniuță și președintele Consiliului județean Mircea Cosma le-au oferit ploieștenilor un spectacol de artificii în cinstea ridicării vizelor).

Să nu fiu înțeles greșit. Faptul că românului i s-a dat liber să bântuie nestingherit spațiul Schengen este, fără nici o îndoială, un lucru pozitiv. Mai mult, chiar, poate fi considerat drept prima mare victorie a actualului Guvern. Sau, măcar, „primul rezultat tangibil pentru cetățenii români în relația cu UE”, după cum se exprima ministrul de externe, Mircea Geoană. Dacă acordurile stand-by, rating-ul de țară, votarea bugetului și alte asemenea înfăptuiri nu înseamnă și ceva concret pentru cetățean, posibilitatea de a călători liber pare să fie una dintre puținele facilități acordate românului de rând după 12 ani de la sacrificiul din decembrie 1989. Iar pentru Guvernul Năstase, înseamnă o realizare certă obținută după un an de la alegeri și împlinirea încă a unui deziderat la ce a aparținut și tuturor antecesorilor săi.

Puțini au fost aceia care, în euforia acestei reușite, au mai sesizat că România a fost ultima țară dintre cele candidate la

Alexandru Arion

UE scoasă de pe lista neagră a vizelor. Și că există o discrepanță majoră între condițiile financiare impuse cetățenilor români și celor bulgari, de exemplu. Și că aceeași țară, Austria, care, în ianuarie 1990, suspenda sistemul vizelor pentru români, probabil cuprinsă de euforia solidarității cu un popor care a trebuit să moară pe străzi ca să-și câștige libertatea, a fost cea care s-a opus acum cel mai aprig deciziei europene. Să fie vorba, oare, despre o experiență în plus, pe care celelalte țări europene nu o au, o experiență care se întoarce la eterna poveste cu lebedele din Viena care ne-a aruncat de pe soclul simpatiei europene în cea mai cruntă dizgrație? (Și atunci, oare, nu este îndreptățit premierul să ne ceară, ca la grădiniță, să ne comportăm civilizată atunci când vom năpădi liberi Europa?)

Ar mai fi ceva. După Europa, în România a venit gerul. Și, de-atâta prietenie din vest, amicii din est au redus presiunea la gaze. Mii de familii locuiesc în frig, fără lumină, fără apă caldă – unii și fără apă rece – într-o sărăcie lucie și fără nici o speranță de mai bine. Mulți au murit, deja, de frig, înghețați pe străzi sau în propriile locuințe. Bătrâni, familii cu mulți copii, șomeri, disponibilizați... Sunt cu sutele de mii. Poate milioane. În România ultimilor 50 de ani nimeni n-a făcut, vreodată, o evaluare reală a sărăciei. Acești oameni nu se pot gândi să plece nicăieri. Nici cu viză, nici fără. Deabia dacă se pot gândi la ziua de mâine. Cu pâine sau fără pâine. Izbânda vizelor nu înseamnă nimic pentru ei. Izbânda pâinii ar trebui să fie, pentru orice guvern, singurul ideal adevărat.

Dan Perjovschi:

Alegerea Casei Poporului ca loc al unui posibil muzeu de artă contemporană este nefericită nu doar pentru că locul este compromis moral și manipulabil politic (din nou creația va fi înțeleasă doar ca propagandă), dar și pentru că un muzeu contemporan este viu, comunică, dezvoltă programe educative, proiecte interdisciplinare etc. Cum vor fi astea posibile acolo? Cum vor fi oamenii atrași să meargă acolo? Ce fel de educație se va face în mijlocul kitsch-ului? Cum să comunici direct când îți trebuie jumătate de oră ca să ajungi la clădire și altă jumătate ca să treci de control? În mod normal un muzeu atrage oameni și schimbă mentalități. În jurul lui se

crează alte instituții (galerii, spații alternative) care profită de vadul cultural. Unde se vor crea aceste instituții? În biroul lui Năstase? De ce se numește Muzeul Național de Artă Contemporană? Abrevierea MNAC sună ca MNAR (Muzeul Național de Artă) și aduce a mânărie... Va fi oare un salon auto numai cu dacia? Și apoi procedura de a-l înființa, concepe și realizează fără consultare națională cu cei care de ani de zile fac și administrează arta. Ca să nu zic de feed-back internațional absolut obligatoriu astăzi când totul este network. Catedrala Neamului (altă întreprindere megapolitică) nu va face decât mai evidentă intenția de apostolat naționalist pe care Casa Poporului odată ajunsă reper estetic o va promova.

CREATORUL de fericire

Johnny Răducanu
a fost sărbătorit pe
1 decembrie la Uniunea
Compozitorilor. Printre
atâția prieteni, la un
moment dat a îngenuncheat. Seara
următoare, la Sala
Radio, Dan Grigore a
cântat un Coral de
Bach special pentru
Johnny

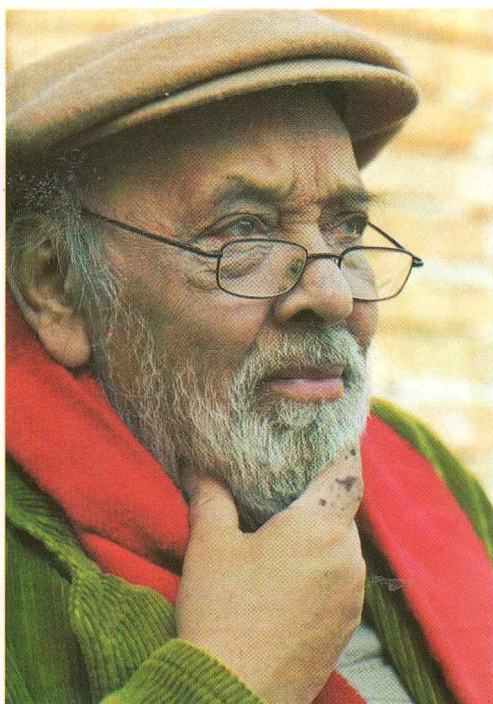
"Cel mai modest
solist din armata
lui Dumnezeu."

Johnny Răducanu a împlinit 70 de ani și este acoperit de un val de iubire și prietenie. Dar acest val nu este nici pe departe comparabil cu toată prietenia și iubirea pe care ne-a transmis-o în anii mulți în care ne-a „umplut” de muzică. Este un creator de fericire. S-a născut într-o zi deosebită, a avut o viață deosebită – 1 decembrie –, și a ajuns un model, un simbol național. Merită să îi spunem „La mulți ani” în fiecare zi.

În viață și în muzică – spontan și sincer

Doina Levintza: Cu Johnny am avut plăcerea să lucrez pentru prezentările pe care le-am făcut înainte de '89 la Clubul diplomatic. Era de neînlocuit, îl iubea toată lumea. Lui Johnny îi plăceau toate manechinele, le admira încontinuu, le vorbea în timp ce cânta și era foarte amuzant. Umorul lui era susținut imediat de farmecul muzicii pe care o interpreta.

Timi Șlicaru: despre o ședință foto

...A venit cu patru pălării diferite, a venit și cu trei costumații, doar fularul roșu l-a dorit în toate imaginile, cred că nu se desparte niciodată de el. A acceptat tot ce i-am propus. A vrut chiar să se suie pe un tomberon dar nu am acceptat noi. Știa exact ce trebuie să facă, de fiecare dată căuta altă expresie. Am primit o dedicație pe carte: "Mulțumesc foarte mult, fotografia asta va rămâne în istorie".

Florian Lungu: „Johnny Răducanu este un cocktail-man, care poate fi bun și acid, duos și furios, șarmant și nesuferit, dar totul pe fondul unui suflet de o mare puritate, pentru care îl prețuiește toată lumea.

La Festivalul de Jazz de la Sibiu venise o formație poloneză condusă de marele saxofonist Namyslowsky. Înainte de intrarea în scenă, muzicienii fumau și ei o țigară, undeva pe o scară de acces, când s-au trezit cu un maior de Securitate, beat, care, foarte agresiv, a început să le ceară socoteală de ce fumează. Oamenii nu înțelegeau românește și erau șocați de intervenția individului. Johnny l-a luat de gât și l-a dat de pereți! Noi eram îngroziți, ne gândeam ce-o să se întâmple, dar urmarea a fost cu totul alta: a doua zi a venit nevasta securistului, care și-a cerut scuze

pentru incident și ne-a spus că, din cauza scandalului declanșat în stare de ebrietate, soțul ei a fost retrogradat!

La Costinești, într-un 11 august, Harry Tavitian își serba ziua de naștere, într-o căsuță de câțiva metri pătrați în care se înghesuiseră vreo 40 de prieteni. Șeful stațiunii, un tovarăș pe nume Stanca, dacă nu mă înșel, un fel de mână dreaptă a lui Nicușor Ceaușescu, tocmai primise vizita unui reprezentant al firmei *Ballantines*, care îi adusese, desigur, câteva «fiole» de whisky. Încălzit de acestea, și-a luat doi gealați cu el și a plecat să facă ordine în stațiune. Descoperind mica agapă a lui Tavitian, unde a intrat și a început să zbiere. Johnny Răducanu a tăcut, cuminte, în colțul lui, până când Stanca s-a luat de el: «Credeam că-i ceva de capul tău, băi, ăsta cu barbă, da' ești bătrân și prost!» Atunci, Johnny a sărit și, cu toată împotrivirea gealaților, dar și a câtorva dintre prieteni, l-a târât pe individ afară, într-un tufiș, unde i-a aplicat corecția meritată. Cinci oameni care se agățaseră de el n-au putut să-l împiedice! Ca urmare a reacției lui, a fost «arestat», dus la secția de poliție din stațiune, unde a fost privat de libertate mai multe ore și a trebuit să dea o declarație. A scăpat de alte consecințe, cred, datorită faptului că și Nicușor îl aprecia.

Johnny cântă aproape în fiecare duminică în „Lăptăria lui Enache” îi este gazdă un tânăr prieten: Călin Husar *

George Butunoiu, administratorul blocului de pe Banu Manta, unde locuiește în prezent maestrul: „Munca lui înseamnă cam 24 de ore. Dacă vă duceți la pianul lui o să vedeți că-i înfășurat în fulare. Are pe corzile pianinei vreo zece fulare, ca să nu deranjeze. Oamenii îl respectă, îl stimează și nu spun niciodată că sunt stânjeniți. Trăiește într-un colectiv care-l iubește, dar suprafața locului unde stă nu este adecvată pentru un creator. El ar trebui să fie într-un mediu sănătos, cu aer curat, undeva unde să se poată exprima în totalitate.

Când se enervează, discută cu pianul și îl înjură, îl trece Dunărea. Vorbește cu el, cu lucrurile. O parte din el se găsește în ceea ce-l înconjoară. Își împrăstie viața, personalitatea, felul lui de-a fi, în toate obiectele cu care intră în contact.”

Florian Pittiș, directorul canalului Radio

România Tineret: „Johnny Răducanu este echivalentul în muzică al lui Marinuș Moraru: un om de care nu se poate să nu te îndrăgostești și să-l ții drag în inima ta, toată viața, de îndată ce l-ai văzut măcar o dată. Îmi amintesc o scenă semnificativă cu Johnny Răducanu: la un concert la *Lăptăria lui Enache* s-a adresat spectatorilor și le-a spus că, dacă nu se comportă așa cum trebuie, el nu mai cântă. Într-un fel, este un gest asemănător cu cel al lui Collin Powell, care și-a întrerupt declarația din cauză că a sunat un telefon mobil...”

Titus Andrei, șeful Secției Muzicale a

Radiodifuziunii: „O întâmplare hazlie cu Johnny Răducanu s-a petrecut în urmă cu câțiva ani, când foarte mulți oameni de muzică și ziariști am fost invitați într-o emisiune a lui Mihai Tatulici în care se vorbea despre fulminanta ascensiune a trupei *BUG Mafia*... Erau acolo regretatul Vali Sterian, Horia Moculescu, *Holograf* și alții. Atunci, Johnny Răducanu a făcut un gest pe care regret că nu l-am făcut

și eu: după ce Tatulici și-a expus intențiile, Johnny Răducanu s-a ridicat și a zis «Eu n-am ce căuta aici, înseamnă să-mi știrbesc imaginea mea de muzician», după care a plecat. În felul acesta mi-a demonstrat încă o dată cât de spontan și de sincer este, atât în viață, cât și în muzică”.

Gheorghe Arion, profesor pensionar, veteran de război, vecin de bloc „Totdeauna merge tacticos și gânditor, permanent preocupat de ceva. Deși ne desparte doar un etaj, nu ne întâlnim prea des, dar,

atunci când o facem, vorbim foarte amical. Se miră, în special, că eu arăt mai bine fizic deși sunt mult mai în vârstă – am 88 de ani.

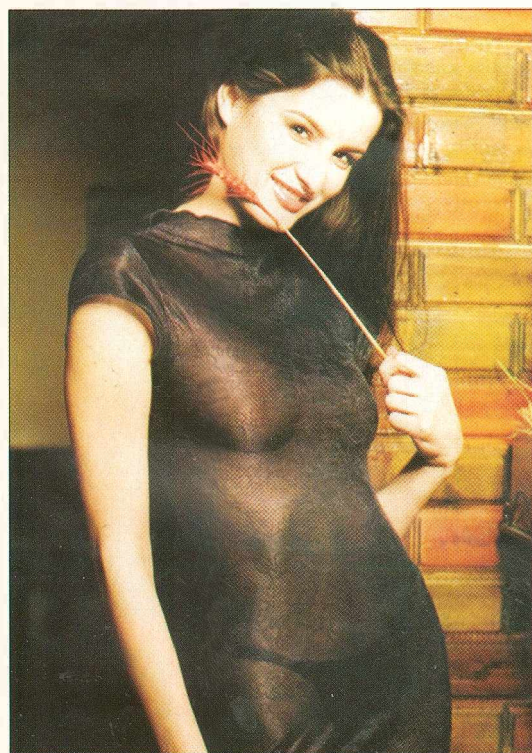
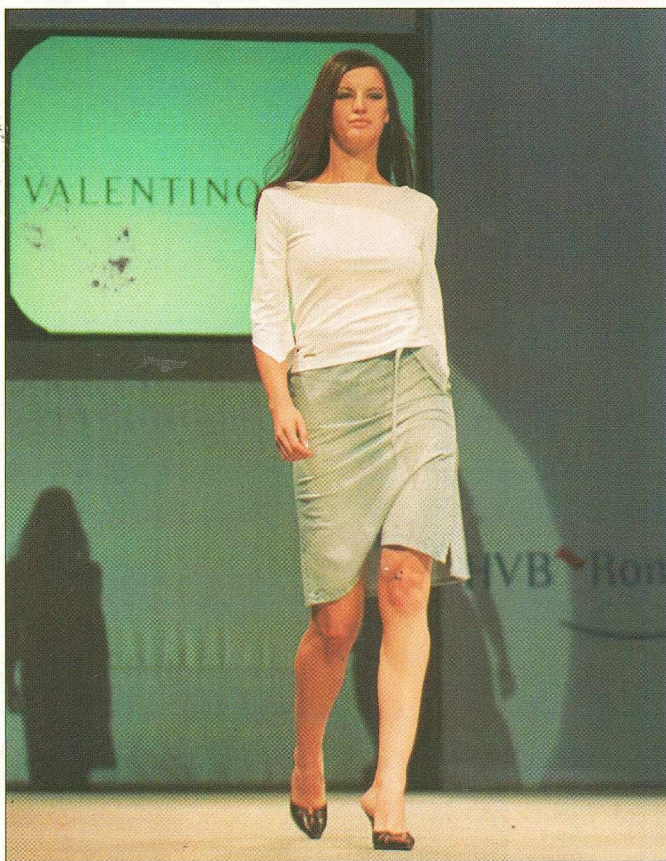
M-am dus la dânsul într-o zi să-i ofer una dintre cărțile mele, „Anecdote și întâmplări cu haz”. Cu acea ocazie i-am prezentat o partitură cu un cântec scris de mine și dedicat satului meu natal. S-a așezat la pian și, după ce l-a solfegiat de câteva ori, l-am întrebat dacă am greșit aranjamentul muzical. «N-ai greșit cu nimic», mi-a răspuns.

Maestre Johnny! Vecinul tău îți transmite și pe această cale urări de sănătate, cât mai multe concerte și succes în 2002!”

La ultimul festival de modă din Capitală, fotomodele din România au avut ocazia să prezinte și colecții ale designerilor străini. Una dintre tinerele care au urcat pe podium este și Andreea Braninschi.

Cu gândul la Milano

M-am obișnuit să se uite băieții lung după mine atunci când pozez sexi. Este vorba de profesionalism. La o prezentare toată lumea își aruncă hainele la cabină, toate manechinele rămân dezbrăcate, este ceva normal, nu te mai uiți în dreapta și-n stânga pentru că trebuie să îmbraci alt costum. Face parte din profesie.

Este studentă în anul doi la Universitatea „D. Cantemir”, unde studiază engleza și italiana. La „East on Gatwallk” i-a plăcut cel mai mult la cele două prezentări ale colecțiilor Valentino Jeans. S-a simțit cel mai bine atunci când a îmbrăcat o fustă de blugi, trei sferturi, mulată și o bluză albă transparentă, foarte fină.

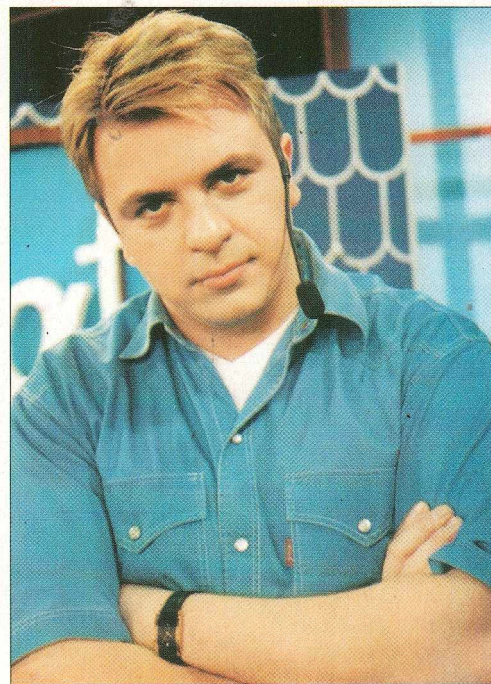
Asta i-a plăcut cel mai mult, dar nu va uita nici prezentările pentru Rita Mureșan, Dumarex, Diana Miculiț, Liliana Țurcoiu Udrea ori David.

Acum, în decembrie, se gândește la sărbători, dar face și planuri de carieră. Planuri ca orice om mare, căci are deja 21 de ani. Mai precis, visează la Milano. Ar vrea să ajungă în capitala italiană a modei, să urce pe podium ca un adevărat star.

text: Ion Georgescu

Horia Brenciu „Încolțit” de Mircea Badea

Cu puțină vreme în urmă, a venit și rândul lui Horia Brenciu să fie invitat în emisiunea antenistă *Noaptea târziu cu Mircea Badea*. Cum cei doi sunt parteneri de televiziune, ne-am așteptat ca ediția respectivă să decurgă într-un spirit de colegialitate, cel puțin impus de șefi, dacă nu simțit de ei înșiși. N-a fost așa. Mircea și Oreste „l-au încolțit” pe Horia mai tot timpul. Tensiunea a fost evidentă, replicile au fost pe măsură, dar... cu perdea. La final, însă, Mircea nu a mai rezistat și „a dat cu băta-n baltă”. Când Horia a mărturisit că multă lume îi spune că

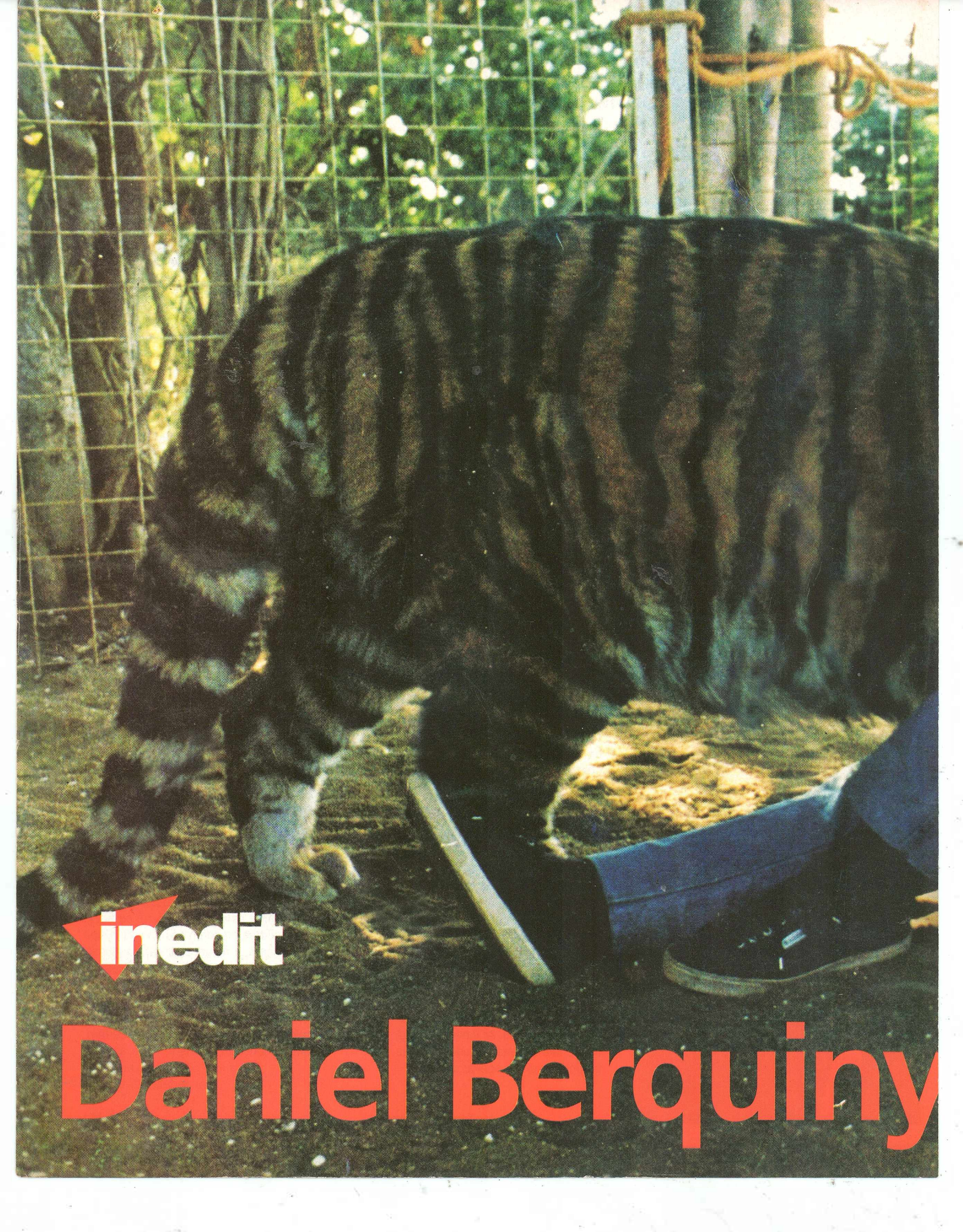
gândește mai mult decât vorbește, moderatorul a simțit nevoia să intervină cu fraza: „Da? Și eu care credeam că-i invers!” După o pauză ilară, a recunoscut că... a glumit. *Glumă, glumă, dar parcă-i prea deplasată, nu-i așa, Horia?* „Mircea, de obicei, face glume deplasate. Mă aflu acolo să vorbesc în numele unei echipe și am preferat să nu pierd minute de emisie în care să ne certăm.

L-am admonestat încetișor, după aceea.”

Dar a fost necolegial, nu crezi?

„Ai perfectă dreptate.”

(C.M.)

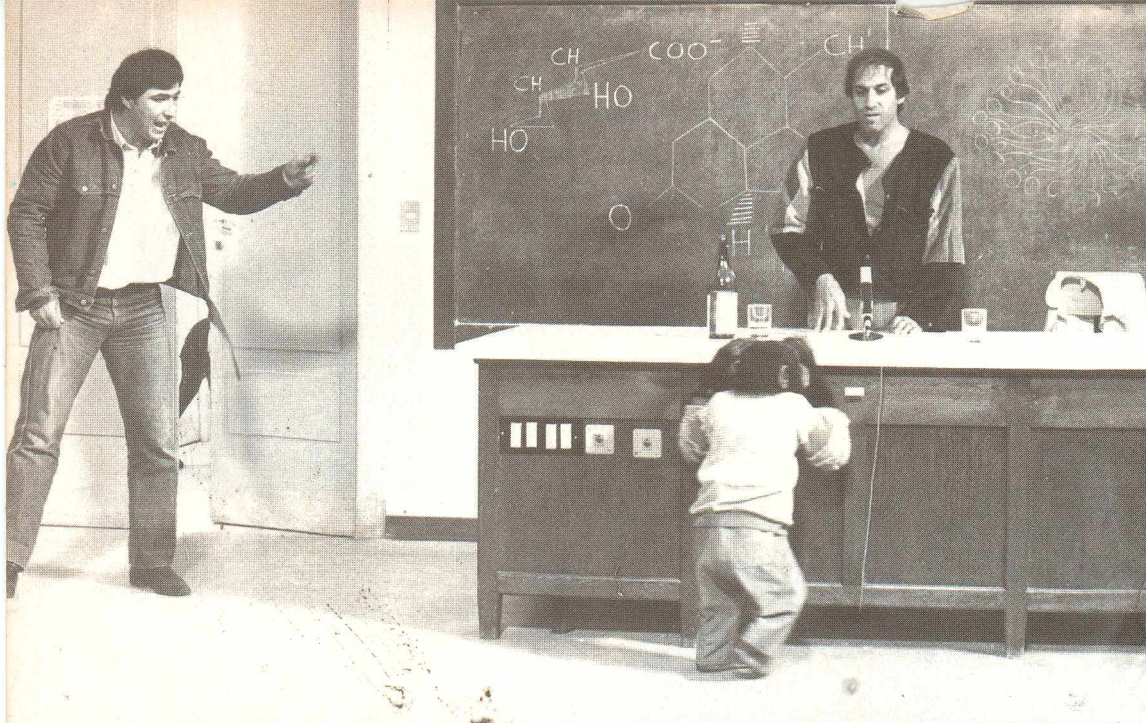
 inedit

Daniel Berquiny

Povestea care urmează dezvăluie drumul pe care Daniel Berquiny l-a parcurs, de la plecarea din România, în urmă cu 30 de ani, până la faima pe care a cunoscut-o în Italia, iar apoi în întreaga lume. Veți afla despre cum și-a împlinit visul copilăriei, acela de a trăi înconjurat de animale, despre cele peste 100 de filme, care ar fi fost altfel fără el și „copiii” lui și despre singura viețuitoare pe care nu a reușit să o îmblânzească: *femeia*.

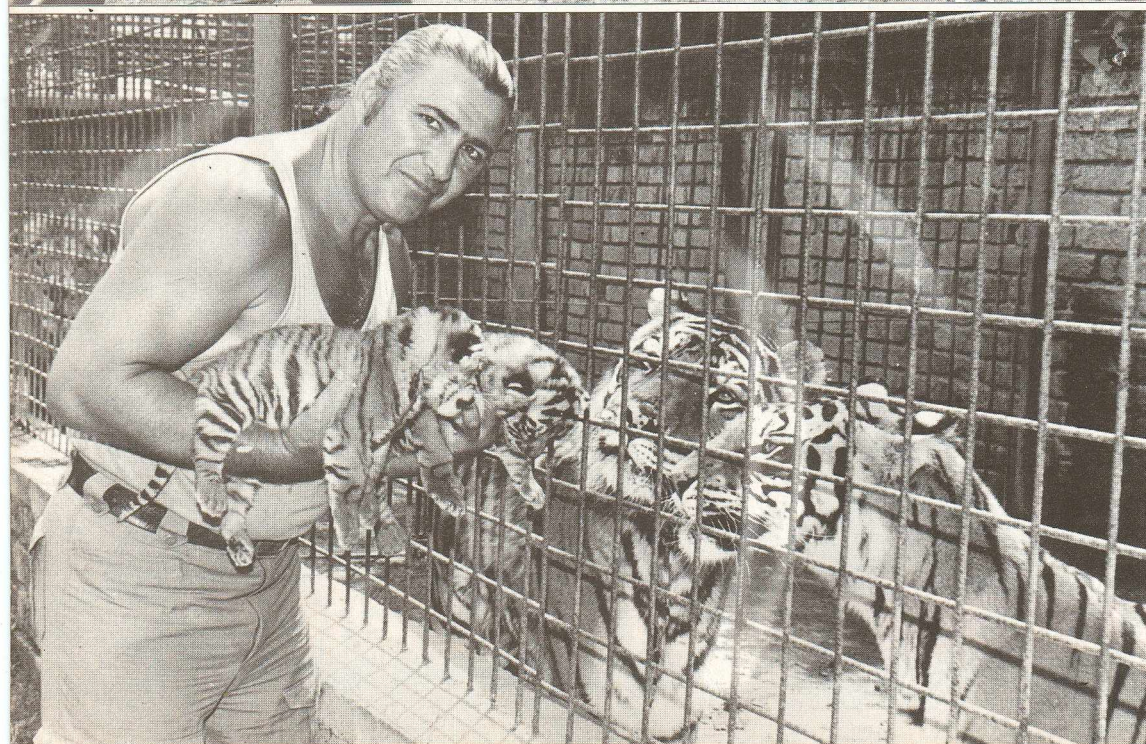
și-a făcut un **paradis** al animalelor

Daniel Berquiny – un Noe al zilelor noastre

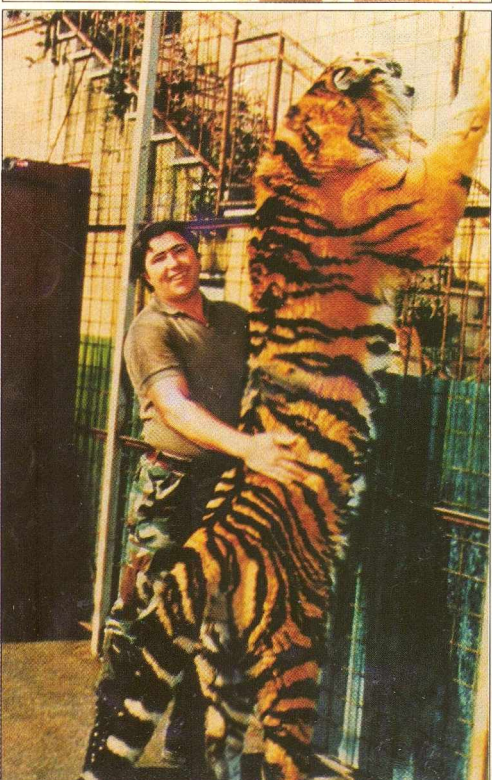
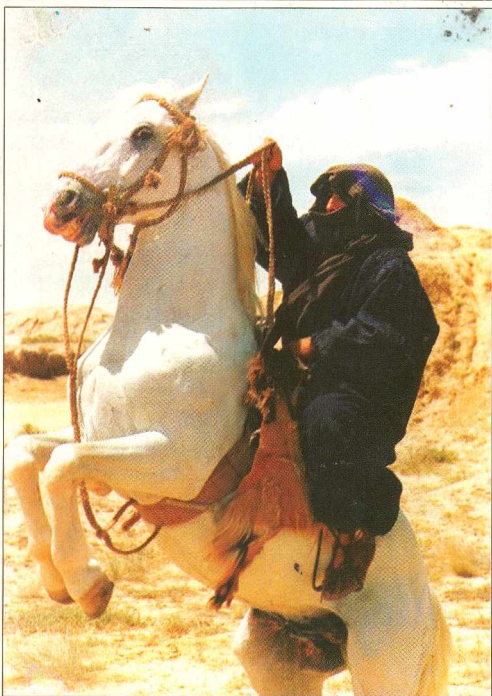
Lui Daniel Berquiny îi place să i se spună *îmblânzitorul animalelor*. Are darul de a le domestici.

La el acasă, aproape de Roma, are o fermă întinsă, pe care a botezat-o *Hollywood-ul animalelor*. Acolo trăiesc, într-un adevărat paradis, peste 100 de specii de vietăți. Felinele, lamele, struții, șerpii, iguanele, caii, zebrele, urșii, crocodilii, maimuțele ș.a. sunt membrii familiei Berquiny. Daniel nu se culcă niciodată fără să fi trecut pe la fiecare în parte ca să le dea pupicul de noapte-bună. Le iubește ca pe ochii din cap și nu-și poate imagina viața fără ele.

Daniel Berquiny s-a născut în 1949, într-o familie de artiști de circ. A crescut înconjurat de acrobați, jongleri, clovni și dresori de animale, s-a maturizat în turnee și s-a desăvârșit în lumina rampei. A trăit multă vreme numai pentru aplauze. Când încă mai era în România, pe la 17 ani, a câștigat un concurs de frumusețe masculină. „Am devenit Mister, dar eram natural. Steroizii erau o necunoscută pentru mine.” Corpul lui a căpătat o frumusețe sculpturală după mii și mii de sărituri acrobaticе. Perfecționarea i-a adus două medalii de aur, iar turneele în lume i-au oferit posibilitatea să acumuleze o experiență de viață pe care puțini o au.

Prin anii '70 a ajuns în Italia și a ținut pentru câțiva ani capul de afiș al unui mare circ, cu un număr spectaculos de acrobacie. Succesul i-a deschis poarta către film și televiziune. Prima peliculă unde a colaborat în calitate de dresor se numește *Bingo, Bongo* și i-a avut ca protagoniști pe Adriano Celentano și pe Lola, un cimpanzeu ce a mai apărut într-o serie de filme celebre și care este unul dintre sutele de animale ale lui Daniel. Berquiny a fost cel care, din spatele camerelor de filmat, a determinat-o pe Lola să se comporte ca o veritabilă actriță. „Lola are aproape 25 de ani, este matură. Cimpanzeii trăiesc 40-45 de ani, la fel ca oamenii primitivi.” Lola a început să fie din ce în ce mai căutată de regizori din lumea întreagă. Pe lângă filme, a mai jucat în clipuri publicitare și a fost disputată de televiziuni pentru emisiunile cu cea mai mare cota de audiență. Talentul ei și al „îmblânzitorului” Berquiny a fost recunoscut prin acordarea unui *TeleGatto*, echivalentul italian

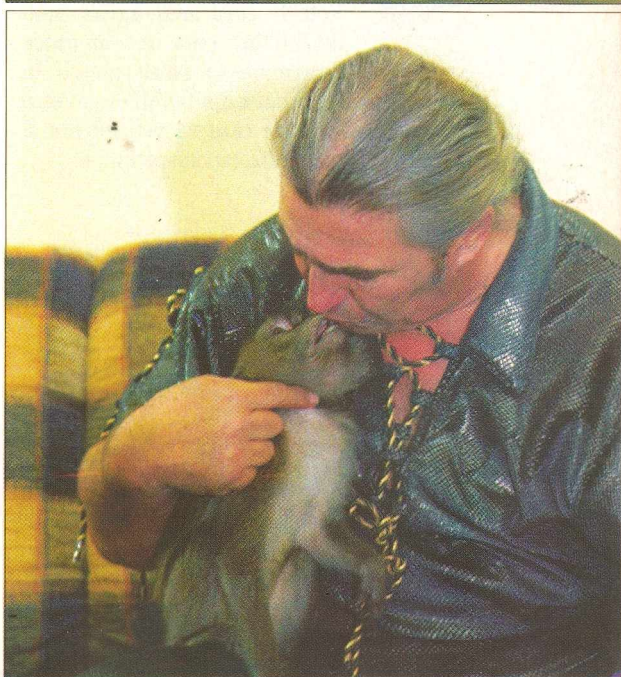
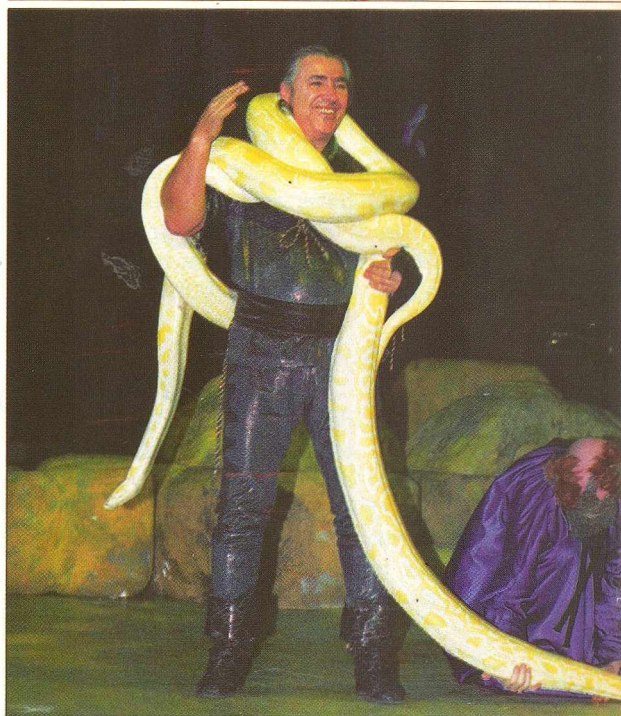
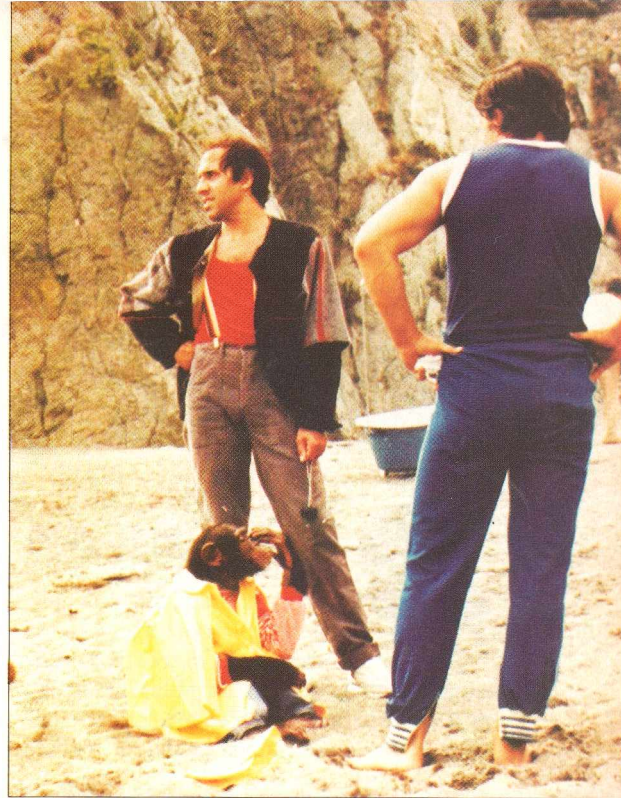
al Oscar-ului. Rolf, un câine din rasa *Saint-Bernard*, i-a urmat exemplul, apărând într-o groază de filme. Într-unul dintre ele a fost partener al căpitanului Piedone, întruchipat de celebrul Bud Spencer.

Un capitol și o poveste aparte îi vom acorda tigrului Dartan, protagonist alături de „soția” lui, Gilda, și de actorul Kabir Bedi, în cea de-a doua serie a celebrului *Sandokan*. Filmată acum 12 ani, aceasta s-a numit *Misterele junglei negre*. Savana indiană, schimbarea de climă (Dartan a fost dus special din Italia în India) și faptul că era în călduri l-au determinat pe tigrul de peste 300 de kilograme să-și dorească impunerea ca stăpân absolut în fața lui Berquiny. „Cunoașteți probabil că, în legea junglei, cel mai tare trebuie să se impună, povestește *Îmblânzitorul*. Animalele mele mă acceptă ca șef al grupului și mă respectă. Cu toate acestea, toată viața, unele dintre ele caută să devină supremația. Un animal în călduri vrea să devină cap al grupului. Dartan a profitat de momentul când mă aflam sub el (filmam o scenă de luptă cu tigrul, iar eu dublam actorul) și dorind să nu mă mai asculte a început să mă strângă cu putere. Eu nu mi-am bătut niciodată animalele. Le pedepsesc prin diverse metode, dar nu le bat. Atunci, era totuși o situație de viață și de moarte. Am încercat să profit de psihicul lui, deși eram practic o pradă. Reprezentam o bucată de carne. Cu cât țipam mai mult la el, cu atât mă strângea mai tare. Mi-am dat seama că ar fi cazul să nu mai spun nimic. Atunci el a crezut că m-a dominat și, pentru câteva clipe, a slăbit strânsoarea. În disperarea aceea am reușit să-i dau doi pumni. Cum nu fusese niciodată bătut, a avut un șoc. Am profitat și m-am ridicat, fiind oarecum pe picior de egalitate. I-am mai dat încă doi pumni și a trebuit să recunoască faptul că eu eram stăpânul lui.”

Berquiny a câștigat bani frumoși toată viața lui. Așa și-a putut realiza visul copilăriei, acela de a avea o fermă întinsă, unde să încapă cât mai multe animale. Ba chiar și-a depășit fanteziile unui puștan care aduna de pe stradă toți câinii, stăpânind acum un adevărat paradis cu peste 100 de specii de animale, în fiecare familie existând cel puțin trei membri. Palmieri, pomi fructiferi, plante exotice, cascade, sunt minunile care, alături de animale, conferă locului un peisaj de vis, un fel de rai pe pământ. „Acolo aș vrea să mor și să fiu îngropat, spune Berquiny. Cel mai mult, în viață, m-a interesat să mă înțeleg cu animalele. Sistemul meu de lucru cu ele este o noutate absolută. L-am dobândit după ani și ani de stat în preajma lor. Am aflat că singurele vietăți care creează dificultăți sunt oamenii. Am avut noroc. Animalele mele sunt faimoase în toată Europa. Sunt îmblânzite. Sistemul de care vă vorbeam constă în comunicare. Eu nu le dresc să facă exerciții de circ.” În final, l-am întrebat ce animal s-a dovedit a fi cel mai căpos, cel mai greu de îmblânzit. „Femeia, a răspuns. Am îmblânzit toate animalele, dar pe femeie nu am reușit.”

text: **Carla Mihăilă**

foto: **Octavian Tibăr**

Caracteristica lunii

Saturn și Neptun vor favoriza îmbunătățirea comunicării cu cei din jur. Inspirația poate fi canalizată în mod fericit spre punerea în practică a planurilor dv. Mercur retrograd începând cu 19 ianuarie poate determina încurcături legate de acte.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Acordați ceva mai multă atenție sănătății, căci este posibil ca o suferință mai veche să se acutizeze. În ceea ce privește situația sentimentală, ea s-ar putea îmbunătăți în această perioadă. Activitățile profesionale vă vor da ocazia să vă puneți în valoare calitățile.

Leu (23.07 - 23.08)

Colaborările vă sunt avantajoase în actuala perioadă. Este posibil să câștigați o sumă de bani din activități de colaborare și parteneriat. Evitați călătoriile. O reușită în domeniul serviciului va avea și partenerul de viață.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Planurile pentru timpul liber vă vor fi date peste cap de evenimente mai puțin așteptate din cămin. Familia vă va solicita sprijinul în rezolvarea unei probleme de interes comun. La serviciu va trebui să dați dovadă de mai multă conștiinciozitate.

Taur (21.04 - 20.05)

Veți avea ocazia să călătoriți sau să aflați vești de la prietenii de pe alte meleaguri. În plan intelectual ați putea avea o realizare. Totuși, capacitatea dv. de concentrare va fi extrem de scăzută la sfârșitul lunii, așa că ar fi de dorit să nu luați decizii în chestiunile importante.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Vă este din ce în ce mai greu să faceți față tuturor problemelor cu care vă confrunțați. Din fericire, veți primi un sprijin important, ceea ce vă va ajuta să priviți cu mai multă încredere spre viitor. Situația financiară vă va crea unele neplăceri.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Veți avea parte de o mulțime de evenimente ce vor face ca timpul să treacă pe negândite. Situația dv. materială are toate șansele să se îmbunătățească. O problemă de sănătate și-ar putea găsi rezolvarea în prima jumătate a lunii.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Beneficiați de un plus de energie pe care ați face bine să-l canalizați în activitățile sociale. La serviciu veți avea ocazia să finalizați o activitate începută de mai mult timp. În ultimele zile ale lunii, în anturajul apropiat se vor ivi dispuțe aprinse.

Balanță (23.09 - 23.10)

Relația cu ființa iubită are toate șansele să se îmbunătățească. Activitățile de divertisment vă vor da posibilitatea să petreceți clipe excelente în compania persoanei iubite. Neglijența vă poate pune în situația de a avea neînțelegeri cu superiorii ierarhici.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Pentru a putea rezolva problemele cu care vă confrunțați va fi nevoie de o mulțime de drumuri. Energia mentală atinge limita superioară așa că dacă aveți de dat un examen sau de finalizat o lucrare mai dificilă, succesul este garantat.

Rac (22.06 - 22.07)

Veți fi ceva mai agitat, mai nerăbdător, ceea ce v-ar putea determina să faceți greșeli în plan profesional. Cineva din familie va avea o realizare materială de care vă veți bucura și dv. Evitați să vă manifestați suspiciunile!

Scorpion (24.10 - 22.11)

Sunteți cam agitat în această perioadă și ar fi bine să nu încercați să demarați vreo activitate importantă. Persoanele mai tinere din familie vă vor face o surpriză nu tocmai plăcută; încercați să le acordați ceva mai multă atenție.

Pesti (19.02. - 20.03)

Mai ales la începutul lunii este posibil ca o persoană cu funcție să vă penalizeze. Mare atenție la felul în care manevrați banii, căci n-ar fi exclus să îi pierdeți. Partenerul de suflet va avea o neplăcere la serviciu.

ASTROLOGIE
NON STOP
IN DIRECT
SUNĂ SI AFLĂ
CUM STELELE
ÎTI INFLUENȚĂZĂ VIAȚA!
01-8990016

PARTY non-stop!
Haide
să ne
distram!
01-8990632

PARTY non-stop!
Nu
mai
ești
singur!
01-8990672

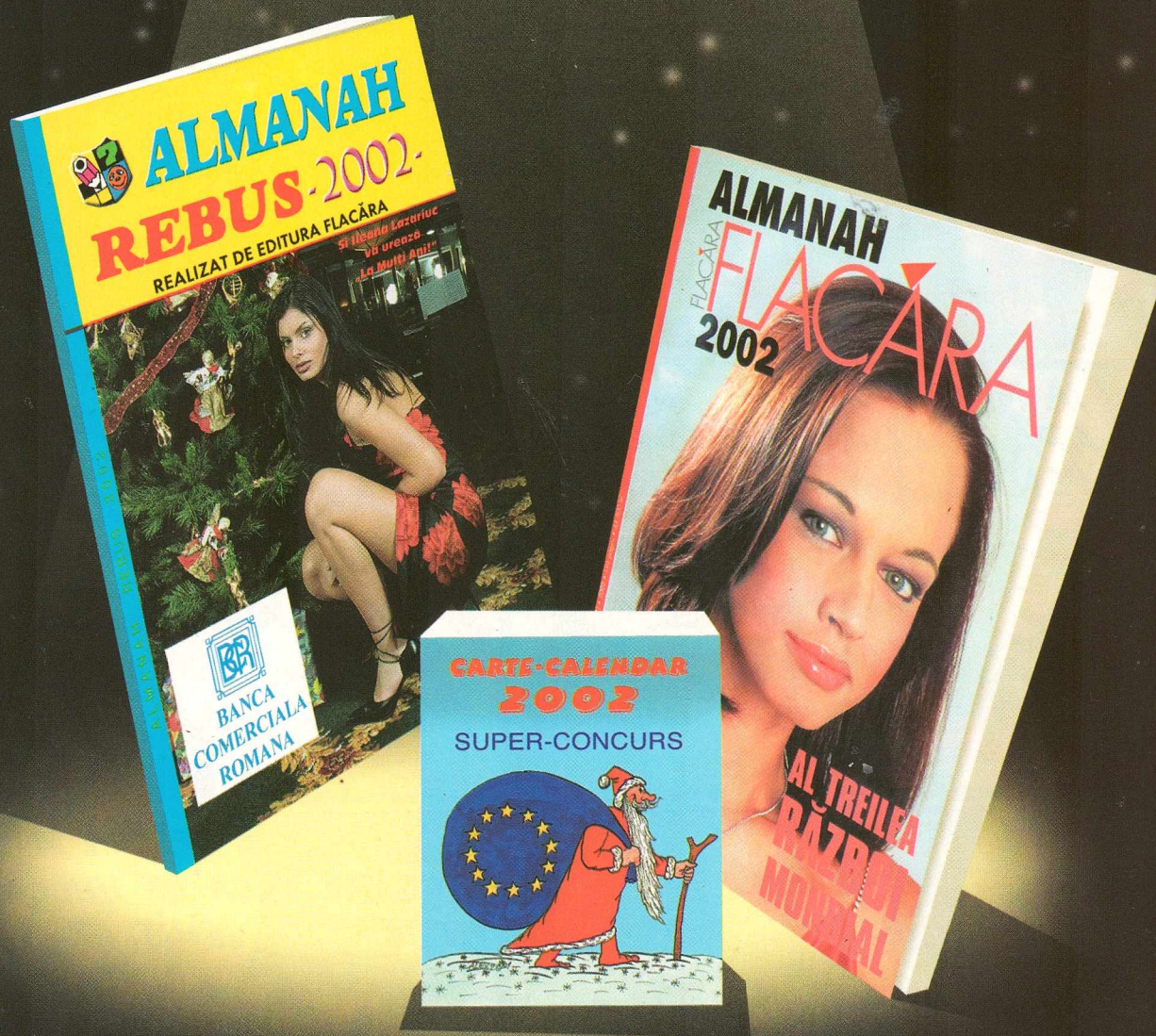
LINE DE TAROT
NON STOP
DACA AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ SI NOI TE VOM AJUTA!
01-8990078

01 8990081
IN DIRECT
NUMEROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL
ÎMPREUNĂ CU NOI!
01-8990081

FLACĂRA

vă oferă

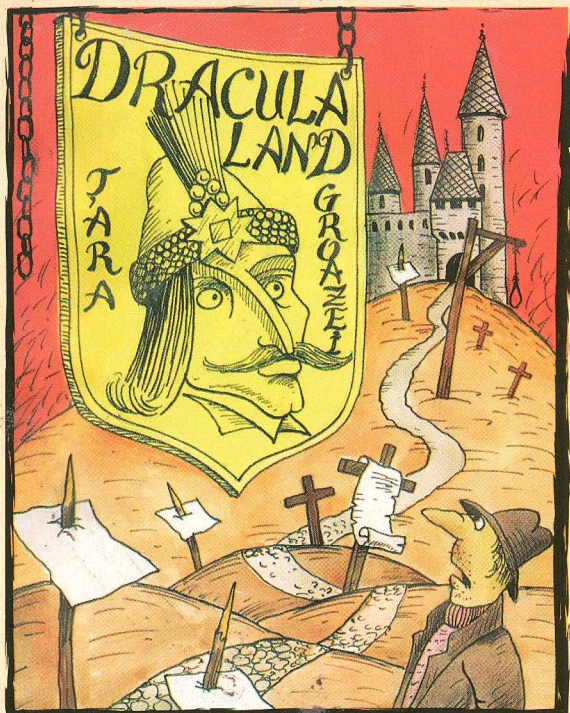
pachetul de sărbători

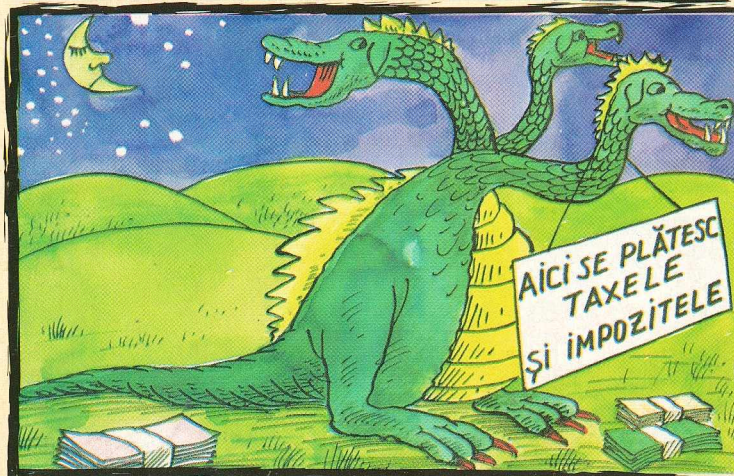
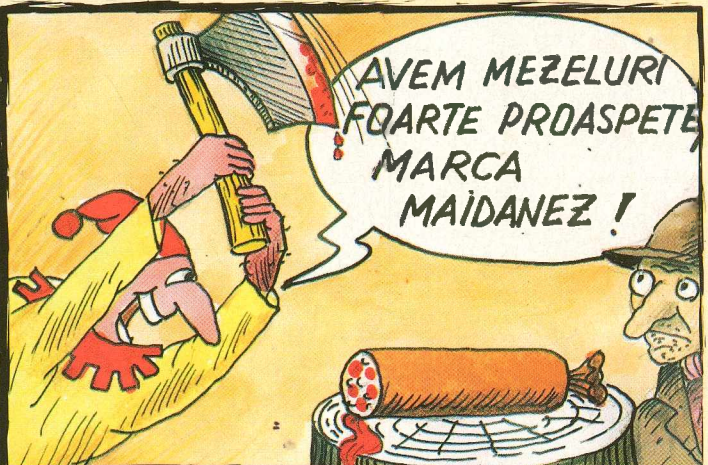
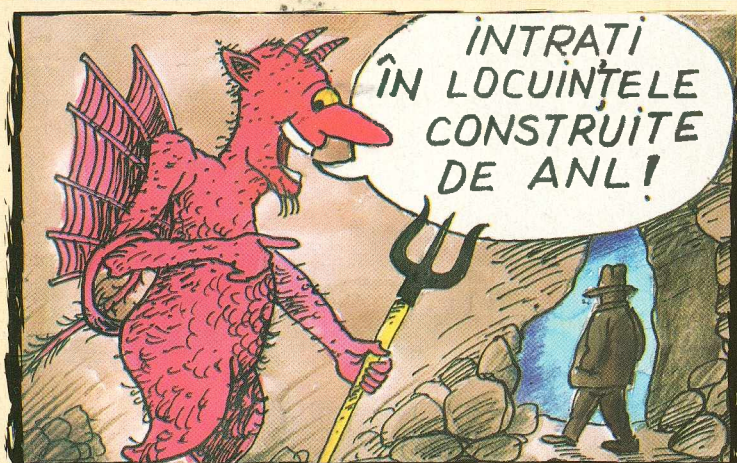
Economisiți 35 000 lei comandând pachetul de sărbători **FLACĂRA**
(Almanah Flacăra 2002, Almanah Rebus 2002, Calendarul Norocului 2002, pe zile)
la prețul de numai 99 000 lei.

Plata la livrarea coletului (ramburs). Taxele poștale vor fi suportate de redacție.

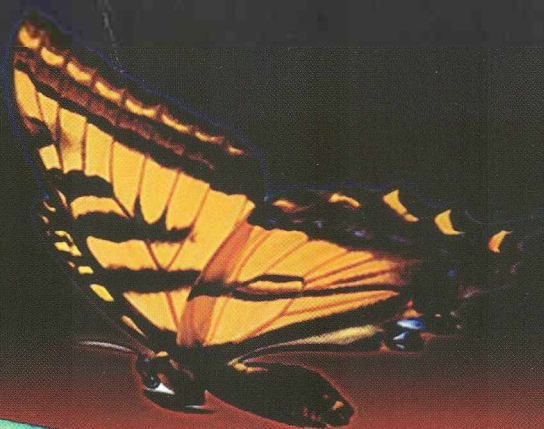
Comanda prin poștă la adresa: Publicațiile Flacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sau la telefon: 224.36.88; 222.67.38, fax: 224.37.13, e-mail: redactia@flacara21.ro

DRACULA LAND

TIMPUL E VIAȚĂ.
ASIGURAREA DE VIAȚĂ
DE CARE AVETI NEVOIE.

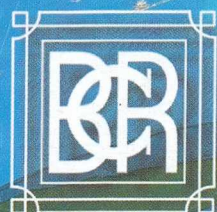

AS **ASIBAN SA**
ASIGURARE-REASIGURARE

Administratia centrala

Strada Mihai Eminescu nr.45, sector 1, Bucuresti, ROMANIA

Tel: +40-1-210 13 07; +40-1-210 18 60; +40-1-210 24 02; Fax: +40-1-210 21 59; +40-1-210 29 86; e-mail:ASIBAN.SA@algoritma.ro

BANCA
COMERCIALA
ROMANA

Bucuresti, sector 3, b-dul Regina Elisabeta nr.5. Tel./Fax: 01-315 82 99 <http://www.bcr.ro>; e-mail: bcr@bcr.ro

Banca de care aveți nevoie !